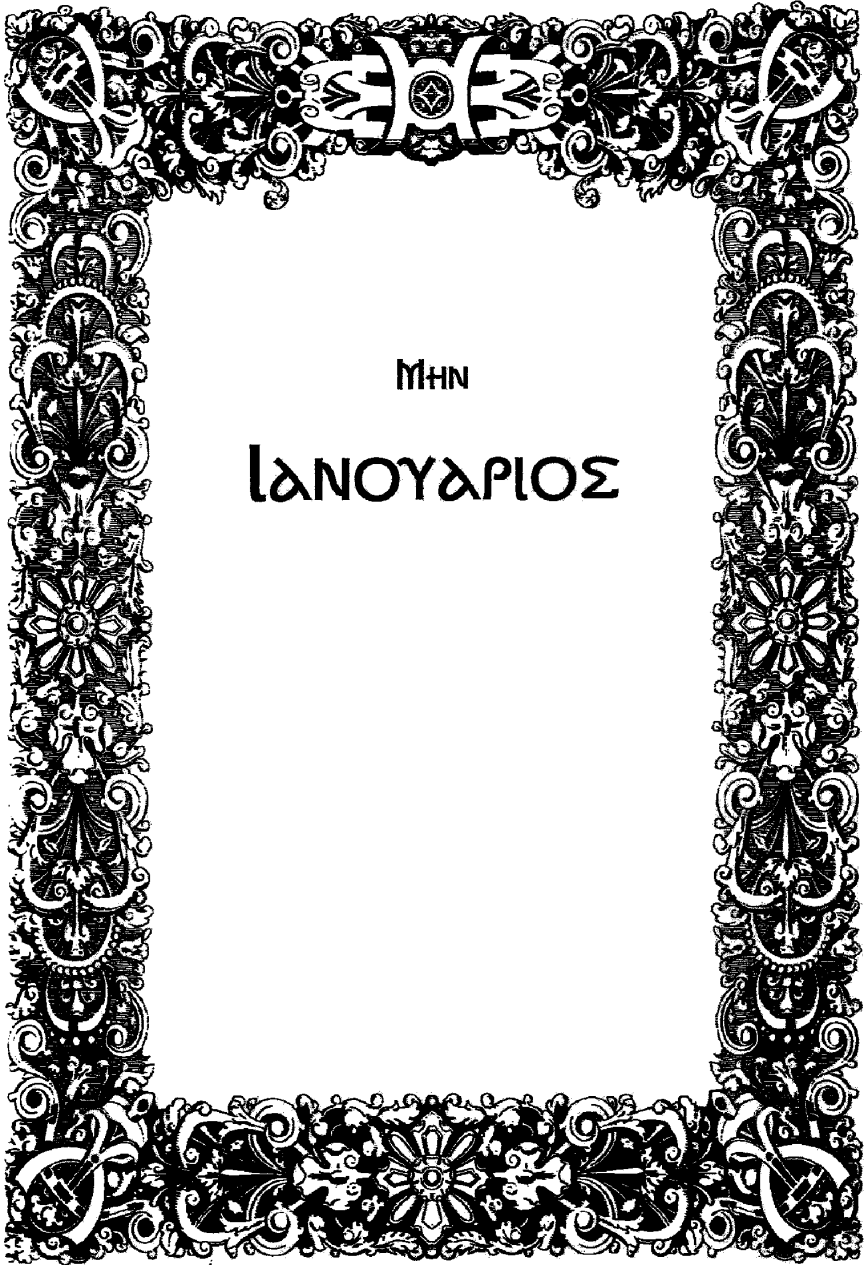

ΔΙΠΤΥΧΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

2023

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΗΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
ἢ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νύξ ὥρας 14

**1. † ΚΥΡΙΑΚΗ. † Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ
ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.** Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισα-
ρείας Καππαδοκίας τοῦ μεγάλου (†379). Ἦχος δ', ἑωθινὸν ζ'
(Τ.Μ.Ε., 1η Ἰανουαρίου §§4-6).

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ· κοντά-
κιον «Ἡ παρθένος σήμερον»· ἀπόλυσις «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννη-
θεῖς...»*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», εἰς στίχους 10, ἀναστάσιμα 4,
τὰ 2 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «*Συγκαταβαίνων ὁ σωτήρ»* (δίς) καὶ
«*Ὄκ ἐπησχύνθη»* (ἅπαξ), καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου 3 προσ-
όμοια «*Ὁ ἐπωνόμως κληθεῖς*» κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Σοφίας
ἐραστής*», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου «*Ὁ διὰ σὲ θεοπά-
τωρ*».

Εἰσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ
ἀναγνώσματα*.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα στιχηρά**, Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Ὁ
τὴν χάριν τῶν θαυμάτων*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ὄκ ἐπησχύν-
θη*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, «*Εἰς
πᾶσαν τὴν γῆν*», Καὶ νῦν, «*Μορφήν ἀναλλοιώτως*».

---

* Εἰς τὰς ἑορτασίμους ἀκολουθίας μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ἑσπερινοῦ συ-
χνάκις ὑπάρχουν στιχηρὰ ἰδιόμελα διὰ τὴν λιτὴν· κατὰ τὰς διατάξεις ὁμοῦ τοῦ
Τ.Μ.Ε. εἴθισται εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς νὰ μὴ τελεῖται λιτὴ ἐν τῷ ἑσπερινῷ,
ἀλλὰ τὰ ἰδιόμελα αὐτῆς νὰ ψάλλωνται εἰς τὸ μεσονυκτικόν.

** Τὰ παραλειπόμενα ἀπόστιχα στιχηρὰ ἰδιόμελα τοῦ Μηναιίου εἶναι δυ-
νατὸν νὰ ψαλοῦν ἐν τῷ μεσονυκτικῷ μετὰ τῶν ἰδιομέλων τῆς λιτῆς (πρβλ.
Τ.Μ.Ε., Ἰαν. 6, §3).

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ σαρκὶ περιτμηθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ ἐν τῷ Μηναιῷ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς «Μορφὴν ἀναλλοιώτως».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῷ. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ εἰς τὴν α' στιχολογίαν τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλὰ εἰς τὸ Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἑορτῆς «Ὁ πάντων ποιητής»· εἰς τὴν β' στιχολογίαν τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλὰ εἰς τὸ Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον τῆς ἑορτῆς «Ὡς ὑπάρχων ἄβυσσος»· εἶτα τὰ διὰ τὸν πολυέλεον καθίσματα τοῦ μηναιῦ ὡς ἔχουσιν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεός», καὶ ὁ τοῦ ἁγίου μετὰ στίχου «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ» ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, εἶτα τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Μηναιῦ· ἀφ' ζ' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ ἁγίου καὶ τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε ποθμένα» καὶ «Στείβει θαλάσσης». Εἶτα ψάλλεται ἡ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τοῦ Μηναιῦ μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἰρμοὶ τῆς θ' ᾠδῆς «Μεγάλωνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα» καὶ «Μεγάλωνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἄγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον «Ὅτι ἦσαν τὸν Κύριον», τοῦ ἁγίου «Φιλοσοφίας ἔρωτα» καὶ τῆς ἑορτῆς «Τὴν σάρκα περιτέμνεται».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ τοῦ Μηναιῦ 4 προσόμοια «Φέρει περιτομὴν» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα· α) «Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν», β) «Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν», Δόξα, τοῦ Μηναιῦ «Ἐξεχόθη ἡ χάρις», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Συγκαταβαίνων ὁ σωτήρ». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ (εἰς τὸ β' ἀντίφωνον τὸ ἐφύμνιον αὐτοῦ «...ὁ σαρκὶ περιμηθεῖς»).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Λεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Μορφὴν ἀναλλοιώτως», «Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Ὁ τῶν ὄλων Κύριος»* (ζῆτει μετὰ τὴν γ' φῶδῆν). Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 1ης Ἰανουαρίου, *«Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται»* (Κλο. β' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Υπέστρεψαν οἱ ποιμένες»* (Λουκ. β' 20-21, 40-52).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. [Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε., εἰς τὰ δίπτυχα, μετὰ τὸ *«Ἐν πρώτοις μνήσθηται»*, λέγεται τὸ παρὸν μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου·

Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ, μύστην τοῦ Δεσπότη, τὸν φωστῆρα τὸν φαεινόν, τὸν ἐκ Καισαρείας καὶ Καππαδοκῶν χώρας, Βασίλειον τὸν μέγαν, πάντες τιμήσωμεν.]

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Αἰνεῖτε»*· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῷ.

Ἀκολουθία τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους*

Μετὰ τὸ *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός»*, ἀπολυτικά: τῆς ἑορτῆς *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*, καὶ τοῦ ἁγίου *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*· κοντάκιον τῆς ἰνδίκτου, ἤχος δ', πρὸς τὸ *«Ὁ ὑψωθείς»*,

«Ὁ τῶν αἰῶνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, Θεὲ τῶν ὄλων ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περίοδον, σφῶζων τῷ ἑλέει σου τῷ ἀπείρῳ οἰκτίρμον, πάντας τοὺς λατρεύοντας σοὶ τῷ μόνῳ δεσπότη, καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ· Ἀντρατά, εἴφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον».

---

* Αναλυτικαὶ διατάξεις διὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἐπίσημων τελετῶν ὑπάρχουν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας *«Ἐπίσημοι Δοξολογία μεγάλων ἑορτῶν, ἐπετείων καὶ λιτανειῶν»*.

Εὐθύς ἡ δοξολογία (ἐπιλογή στίχων), μεθ' ἦν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις τῆς ἐκτενοῦς, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνά ἓν τριπλοῦν «Κύριε, ἐλέησον», ἐξαιρέσει τῆς ἑκτης αἰτήσεως «ὕπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι», μεθ' ἦν ψάλλουν αὐτὸ ἀνά δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πραεῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεόν συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσιν».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καιρὸς καὶ χρόνος ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος, ὁ ἀναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ ἐπέκεινα παντὸς χρόνου νοούμενός τε καὶ ὑπάρχων, ὁ πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς τε τῶν ὄντων καὶ ἀλλοιώσεως, ὁ τὸν πάντα χρόνον τόν τε γεγονότα τόν τε ὄντα καὶ τὸν ἐσόμενον πληρῶν, ὁ ἐν τῇ ἀφάτῳ σου μακροθυμία καταζιώσας ἡμᾶς εἰς νέον ἐνιαυτὸν τοῦ πλοῦτου τῆς χρηστότητός σου εἰσελθεῖν, αὐτός, πανάγαθε Δέσποτα, τὴν εἰσοδὸν ταύτην τῇ θεῖα σου χάριτι εὐλόγησον· ὄμβρους εἰρηνικοὺς πρὸς καρποφορίαν τῇ γῇ δώρησαι· τοὺς ἀέρας ὑγιεινοὺς καὶ εὐκράτους ἀνθρώποις τε καὶ κτήνεσι κατασκεύασον· δὸς ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ βεβαία τὸν κύκλον αὐτοῦ διελθεῖν, τῷ στεφάνῳ τῆς δόξης τῶν ἀρετῶν κοσμουμένους, τῷ φωτὶ τῶν ἐντολῶν σου εὐσχημόνως ὡς ἐν ἡμέρᾳ καλῶς ὀδεύοντας· τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος τῇ δυνάμει σου κραταίωσον· τὴν νεότητα παιδαγωγῆσον· τὸ γῆρας περικράτησον· τοὺς ὀλιγοψύχους παραμύθησον· τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε· τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ σύναψον τῇ ἀγίᾳ σου Ἐκκλησίᾳ, ἦν τῇ θεῖα σου χάριτι καλῶς διαφύλαξον· λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀρχόντων

ἡμῶν, ἐνίσχυσον καὶ ἐνδυνάμωσον αὐτοὺς τε καὶ τὸν φιλόχριστον ἡμῶν στρατὸν· ἐλθέτω ἐφ' ἡμᾶς, Κύριε, ἡ βασιλεία σου, βασιλεία ἀγάπης, χρηστότητος, δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης, καὶ ἀξιώσον ἡμᾶς ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὕμνεῖν σε καὶ δοξάζειν σε τὸν ἐν Τριάδι ἀναρχον καὶ αἰώνιον Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἴτα ἡ ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Εἰδήσεις. 1. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνὸς πλὴν τῶν Κυριακῶν.

2. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καὶ τῶν μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἐμπροσθεν εἰς τὰς «γενικὰς τοπικὰς διατάξεις» §§52-63.

3. Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν προεορτίων ἡμερῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναιῖου (βλέπε Τ.Μ.Ε., Δεκεμβρίου 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.

4. Ἀπὸ 2 μέχρι 5 Ἰανουαρίου, ἐὰν τοπικῶς ἐορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ α' κανόνος τῶν Θεοφανείων «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) ψάλλεται τὸ προεόρτιον κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον».

2. Δευτέρα (προεόρτια τῶν Φώτων). Σιλβέστρου Ῥώμης (†335)· Θεαγένους (†320), Θεοπίστου, Σεργίου καὶ Θεοπέμπτου μαρτύρων, Κοσμά (Α΄) Κων/πόλεως, Σεραφίμ ἐν Σάρωφ (†1833).

Ἀπόστολος: παραλειφθεῖς, Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Α΄ Τιμ. γ' 13-δ' 5).

Εὐαγγέλιον: παραλειφθέν, Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Μτθ. γ' 1-6).

3. Τρίτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Μαλαχίου προφήτου (περὶ τὸ 450 π.Χ.), Γορδίου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: παραλειφθεῖς, Κυρ. πρὸ τῶν Φώτων (Β΄ Τιμ. δ' 5-8).

Εὐαγγέλιον: παραλειφθέν, Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων (Μρ. α' 1-8).

4. Τετάρτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Σύναξις τῶν ἁγίων 70 ἀποστόλων, Θεοκτίστου ὁσίου. Νικηφόρου τοῦ λεπροῦ (†1964).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λ' ἐβδ. ἐπ. (Ἐβρ. ι' 1-18).

Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Δευτ. διακαιν. (Ἰω. α' 18-28).

5. Πέμπτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ μαρτύρων (†305), Συγκλητικῆς ὁσίας (†350).

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναιῷ τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ). Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ ἀπόστιχα, τὸ τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἀπεστρέφετο ποτέ*» (ἄπαξ) λέγεται ἡ (μεγάλη) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι ὥραι. Εἰς τὴν α΄ ὥραν «*Εὐλόγητὸς ὁ Θεός*», τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὥραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναιῖον (Τ.Μ.Ε., 6η Ἰαν., §1)· ἀπολυτίκιον «*Ἀπεστρέφετο ποτέ*». Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς γ΄, τῆς δ΄ καὶ τῆς θ΄ ὥρας, ὁ διάκονος θυμῶ [προπορευομένου λαμπαδοῦχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ («κατ΄ζίου»).

Ὦρα θ΄. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α΄ χορὸς ψάλλει εἰς ἦχον πλ. α΄ *Δόξα Πατρί*, ὁ β΄ *Καὶ νῦν*, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἰστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ἀποστόλου ὀλόκληρον τὸ δοξαστικὸν «*Τὴν χεῖρά σου τὴν ἀψαμένην*» (ὁ πρῶτος στίχος «*Τὴν χεῖρά σου τὴν ἀψαμένην...*» καὶ τὸ ἐν τέλει ἡμιστίχιον «*Καὶ δεῦρο στήθι μεθ' ἡμῶν*» ἐπαναλαμβάνονται τρεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ στίχοι λέγονται ἄπαξ), καὶ εἶτα ψάλλουν τὸ αὐτὸ δοξαστικὸν οἱ χοροὶ ἐναλλάξ κατὰ στίχον. Εἶτα ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*» συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ εὐθὺς γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις. Εἶτα ἐν συνεχείᾳ ἄρχεται

**Ὁ μέγας ἑσπερινὸς τῆς ἑορτῆς
τῶν Θεοφανείων μετὰ τῆς θείας λειτουργίας
τοῦ μεγάλου Βασιλείου.**

«*Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία*», ὁ προοιμιακὸς καὶ τὰ εἰρηνικά.
Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ*» τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «*Τὸν φωτισμὸν ἡμῶν*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Υπέκλινας κάραν*». Εἰσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἰλαρόν*»· προκείμενον δὲν λέγεται, ἀλλ' εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α΄ ανάγνωσμα «*Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός· μετ' αὐτὸ ὁ α΄ χορὸς τὸ μετὰ τὸ γ΄ ανάγνωσμα τροπάριον «Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ», τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροτελεύτιον «Ἴνα φωτίσης τοὺς ἐν σκότεινι» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β΄ χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ζς' (66ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β΄ χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ» ὀλόκληρον. Εἶτα τὸ ε΄ ανάγνωσμα «*Εἶπεν Ἡλίας· μετ' αὐτὸ ὁ β΄ χορὸς τὸ μετὰ τὸ ζ΄ ανάγνωσμα τροπάριον «Ἀμαρτωλοῖς καὶ τελώναις», τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου «Ποῦ γὰρ εἶχε τὸ φῶς σου λάμπαι» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α΄ χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ 4β' (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α΄ χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «Ἀμαρτωλοῖς καὶ τελώναις» ὀλόκληρον. Ἀκολουθεῖ τὸ ζ΄ ανάγνωσμα «*Παρεγένετο Νεεμάν», μετὰ τὸ ὁποῖον «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», «Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεός» καὶ τὸ τρισάγιον. Ἀπόστολος: τοῦ ἐσπερινοῦ, «*Ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων» (Α΄ Κορ. θ' 19-27)· Εὐαγγέλιον: τῆς θ' ὥρας, «Ἐν ἔτει πεντεκαδεκάτῳ» (Λκ. γ' 1-18).****

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς»*.

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα «*Φωνὴ Κυρίου»* καὶ τελεῖται ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦντος ἱερέως ὁ μέγας Ἀγιασμός, ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἀγιασμοῦ ὁ ἱερεὺς βαπτίζει τρεῖς ἐν τῷ ἡγιασμένῳ ὕδατι τὸν τίμιον Σταυρὸν ὀρθιον, ψάλλον τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς «*Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνά μίαν· εἶτα ῥαντίζει τὸν λαὸν μετὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος ψάλλον (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τὸ κοντάκιον «Ἐν τοῖς ρείθροις σήμερον». Εἶτα προσέρχεται ὁ λαὸς μετὰ τάξεως, διὰ νὰ ἁγιασθῆ, ἐνῶ ὁ β΄ χορὸς ψάλλει τὸ ἰδιόμελον «*Ἀνομνήσωμεν οἱ πιστοί»*.*

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ὀληθινὸς Θεός»*.

Εἶδησις. Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.

6. Παρασκευή. † ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα (ἄνευ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα) καὶ τὰ ἰδιόμελα τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ (ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων), ὡς μὴ ψαλέντα εἰς τὴν οἰκειάν θεσιν, μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν· εἶτα τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ» (γ΄). [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ «Ἐκ νεότητός μου», τὸ προκείμενον «Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγε» (γ΄), τὸ εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου «Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς» (Μρ. α΄ 9-11), ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ἀμφοτέρωθεν οἱ τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν) ἀνὰ 4 ἄνευ στίχου, εἰμὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν, ἐν ἐκάστη φῶδι τοῦ β΄ κανόνος· ἀπὸ γ΄ φῶδης ἢ ὑπακοῆ «Ὅτε τῇ ἐπιφανείᾳ σου»· ἀφ΄ ς΄ τὸ κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ μνηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε» καὶ «Στείβει θαλάσσης». Ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ΄ φῶδης τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ μεγαλυνάρια αὐτῶν· εἶτα οἱ εἰρμοὶ (μετὰ τῶν μεγαλυναρίων) «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα» καὶ «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον*»* καὶ ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α΄), Δόξα, «*Νάματα Ἰορδάνια*», Καὶ νῦν, «*Σήμερον ὁ Χριστός*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ» ἁπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

* Ὅσακις ὑπάρχουν 6 στιχηρὰ διὰ τοὺς αἶνους, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς*» καὶ ψάλλομεν τὰ στιχηρὰ μὲ τοὺς στίχους τῶν αἶνων, χωρὶς νὰ προσθέτωμεν ἑτέρους στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα, διότι οὐδέποτε προστίθενται στίχοι, ἐὰν δὲν ἐξαντληθοῦν οἱ στίχοι τοῦ ρν΄ ψαλμοῦ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Εύλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθεὶς...*»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικίον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: β' 11-14, γ' 4-7· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς*» (Μτθ. γ' 13-17).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*». Κοινωνικὸν «*Ἐπεφάνῃ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις· ἀλληλούια*· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα «*Φωνὴ Κυρίου*» κ.λπ. καὶ τελεῖται ὁ μέγας Ἀγιασμός ὡς χθές, ἀλλὰ κοντάκιον τὸ «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀπόλυσις τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ.

Σημειώσεις. 1) Τὸ *Μηναῖον*, τὸ ἰσχύον *Τυπικὸν Βιολάκη* (Τ.Μ.Ε., 6 Ἰανουαρίου, §3) καὶ ὅλα τὰ παλαιὰ *Τυπικά* ὀρίζουν τὸν μέγαν Ἀγιασμόν τῆς σήμερον μετὰ τὸ ἱερατικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολογίας, ἀλλὰ κατὰ σχετικὴν πρόβλεψιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Ἰανουαρίου β', ὑποσ. 4), εἰς πλείστας ἐνορίας τελεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, διὰ νὰ μὴ γίνεταί ἀταξία καὶ πρὸς καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν πιστῶν.

2) Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς δίδεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς τὸν λαὸν ὁ μέγας Ἀγιασμός, ἐνῶ οἱ χοροὶ ψάλλουν ἐναλλάξ ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους τὸ τροπάριον τῆς ἡ' φθῆς «*Τριάδος ἡ φανέρωσις*».

3) Ἀπὸ σήμερον καὶ εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας μέχρι τῆς θ' ὥρας τῆς 14ης Ἰανουαρίου ἀπόλυσις λέγεται ἡ τῆς ἑορτῆς.

7. **Σάββατον** (α' μεθεορτος ἡμέρα τῶν Θεοφανείων). † Τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Θεοφανείων §§5-7).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*»· κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ *Μηναίῳ* (ἄνευ *Ψαλτηρίου*). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ καὶ τὸ μέγα προκειμένον «*Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἀπο-

λυτικά «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», Δόξα, «*Μνήμη δικαίου*», Καὶ νῦν, «*Ἐν Ἰορδάνῃ*». Απόλυσις «*Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν..., τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, οὗ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν...*»

Τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται, καὶ ἐν τέλει τὸ ἀπολυτικίον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτικά. Ἐκαστον κάθισμα ἐκ δευτέρου (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν). Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ α' τῶν Θεοφανείων «*Βυθοῦ ἀνεκάλυψε*» μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*» καὶ ὁ τοῦ Προδρόμου μετὰ στίχου «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν*»· ἀπὸ γ' καὶ ζ' φῶδης τὰ τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Στείβει θαλάσσης*». Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς φῶδης τῆς Θεοτόκου (*Τὴν τιμωτέραν*), ὁ εἰρμὸς καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' φῶδης τοῦ α' κανόνος τῆς ἑορτῆς «*Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα*» μετὰ τῶν μεγαλυναρίων (ὡς χθές), εἶτα ἡ θ' φῶδη τοῦ Προδρόμου μὲ στίχον εἰς τὰ δύο πρῶτα τροπάρια «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ*», Δόξα, «*Ὁ τοῖς ἀσωμάτοις*», Καὶ νῦν, «*Ἵπὲρ εὐσπλαγγίαν*», καὶ ὁ εἰρμὸς «*Μεγάλνον, ψυχὴ μου...*» Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν». Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἴνους καὶ δοξαστικά ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτικίον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικόν τῆς ἑορτῆς ὡς χθές. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Ἐν Ἰορδάνῃ*», «*Μνήμη δικαίου*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*» (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Απόστιλος: —μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ— τοῦ Προδρόμου, 7ης Ἰανουαρίου, «*Ἐγένετο ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι*» (Πρξ. ιθ' 1-8)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν*» (Ἰω. α' 29-34). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως*, «*Μεγάλνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμωτέραν...*» Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν». Κοινωνικόν «*Εἰς μνημόσνον αἰώνιον*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Ἐν Ἰορδάνῃ*». Απόλυσις ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῷ.

Σημειώσεις. 1. *Ἀπὸ ἀβριον μέχρι τῆς 13ης τοῦ μηνός, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ β' κανόνος τῶν Φώτων*

«Στείβει θαλάσσης». *Κοντάκιον μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνὸς τῆς ἑορτῆς «Ἐπεφάνης σήμερον» (βλέπε 6 Ἰανουαρίου).*

2. *Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς 13ης Ἰανουαρίου στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἑορτῆς ἀντίφωνα, ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου».*

8. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὰ Φῶτα. Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου, Δομνίκης ὁσίας· Κύρου καὶ Ἀττικοῦ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως. Ἦχος πλ. α', ἑωθινὸν η'.

Σημείωσις. Κατὰ παγίαν τάξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Κυριακὴ μετὰ τὰ Φῶτα §§ 8-10) ἡ μὴ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τῶν ἀγίων τοῦ Μηναίου καταλαμβάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Ἐν Ἰορδάνῃ», Δόξα, «Μνήμη δικαίου»· κοντάκιον «Τὴν σωματικὴν σου παρουσίαν».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ὁ προουσιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς ἑορτῆς 4 «Τὸν φωτισμὸν ἡμῶν» κ.λπ., Δόξα, «Κύριε, πληρῶσαι βουλόμενος...» (ζήτει εἰς τὸ Δόξα τῆς λιτῆς 6 Ἰανουαρίου), Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ».

Εἰσοδοσ, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον ἡ κτίσις φωτίζεται» (λιτὴ 6ης Ἰανουαρίου).

Ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Ἀπολυσις «Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστάς...»

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτικίον «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐν Ἰορδάνῃ».

Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίαν ἀνὰ ἕν τῆς ἑορτῆς (8 Ἰανουαρίου). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

Εὐαγγέλιον ἑωθινὸν (η') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

Κανόνες, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ β' τῶν

Θεοφανειών (ἄνευ εἰρμῶν) μὲ στίχον «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ μεθέορτον μεσῶδιον κάθισμα. Ἀφ' ε' κοντάκιον καὶ οἶκος ἀναστάσιμα καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Στείβει θαλάσσης*»: «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἦ τῶν ὑπὲρ νοῦν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «*Δύο ἀγγέλους βλέψασα*», καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4, καὶ –διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ Μηναιὸν κατάλληλα μεθέορτα*– τῆς ἑορτῆς (6ης Ἰαν.) 4 «*Φῶς ἐκ φωτὸς*» κ.λπ., μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα, α) «*Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω*», β) «*Τί σοί ἐστι, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες, καὶ σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω*»; Δόξα, τὸ η' ἑωθινὸν «*Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα*», Καὶ νῦν, «*Ἐπερολογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς].

Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδὸν ἀπολυτικά «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», «*Ἐν Ἰορδάνη*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, «*Ἐνὶ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις*» (Ἐφ. δ' 7-13) –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ–· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη*» (Μτθ. δ' 12-17).

«*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

* Εἰς τὰς μεθεόρτους ἡμέρας ὑπάρχουν προσόμοια τινὰ (πρὸς τὰ «*Αἱ ἀγγελικαὶ*» καὶ «*Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ*») ὡς ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ δρθρου, τὰ ὅποια κατ' ἀκριβείαν δὲν ψάλλονται εἰς τὸ «*Ἰᾶσα πνοή*» οὔτε εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῇ Παρακλητικῇ καὶ ὡς γνωρίζουν καλῶς οἱ μῦστοι τῆς Ψαλτικῆς τέχνης. Βλ. καὶ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλ. τῆς Ἑλλάδος, ἔτους 1970, σελ. 196-197.

9. Δευτέρα. Πολυεύκτου μάρτυρος (†295): Εύστρατίου όσιου (θ' αί.).

Είς πάσας τὰς μεθέορτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναιίου (γεν. τυπικαὶ διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ἡ' 7-13).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Δευτ. ιβ' ἐβδ. Μτθ. (Μρ. α' 9-15).

10. Τρίτη. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης (†395). Δομετιανοῦ Μελιτινῆς (†602): Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. λα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ιβ' 25-27, ιγ' 22-25).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Δευτ. α' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ' 19-22).

11. Τετάρτη. Θεοδοσίου όσιου τοῦ κοινοβιάρχου (†529).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναιίου. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ όσιου, Παρασκευῆς β' ἐβδ. Λουκᾶ, «Ἔσθη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ» (Λκ. ζ' 17-23): καταβασίαι οἱ εἰρμολοί «Στείβει θαλάσσης»: «Τὴν τιμιωτέραν»: δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «Ἐν Ἰορδάνῃ» ἄπαξ. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: τοῦ όσιου, ὁ ἐν τῷ Μηναιίῳ σημειούμενος, Κυρ. ιε' ἐπιστ., «Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμπαι» (Β' Κορ. δ' 6-15): Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμ. δ' ἐβδ. Ματθ., «Πάντα μοι παρεδόθη» (Μτθ. ια' 27-30): κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον».

12. Πέμπτη. Τατιανῆς μάρτυρος (†226). Εὐθασίας, Μερτίου μαρτύρων (†305).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. λα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. α' 19-27).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Ἰανουαρίου 12 (Ἰω. ι' 39-42).

13. Παρασκευή. Ἐρμούλου καὶ Στρατονίκου μαρτύρων (†315).

Σημείωσις. Συμψάλλεται σήμερον καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῶ ἀββάδων διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι ἀδριον τὴν ἑορτήν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λα' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. β' 1-13).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Τετ. ια' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ' 1-8).

14. Σάββατον μετὰ τὰ φῶτα. Ἀπόδοσις τῶν Θεοφανείων. Τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῶ ἀναιρεθέντων πατέρων.

Εἰς τὴν ἀκολουθίαν ψάλλονται ἅπαντα τὰ τῆς ἑορτῆς (Ἰαν. 6) μετὰ τῶν ἐφεξῆς διαφορῶν.

Ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἄνευ τῶν ἀναγνωσμάτων, τῆς λιτῆς καὶ τοῦ Ἀγιασμοῦ, ἀλλὰ γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, καὶ εἶτα τὰ ἀπόστιχα τῆς ἑορτῆς ὡς εἰς τὸ Μηναιὸν ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλαμβάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθύς οἱ κανόνες. Ἀπὸ γ' φῶδης, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον παραλειφθὲν κάθισμα «*Τὰ ρεῖθρα ἡγίαςας*»· ἀφ' ε', μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 14ης τοῦ μηνός. Καταβασίαι διπλαῖ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῇ κυρία ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἄνευ τοῦ ἁγιασμοῦ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ· μετὰ τὴν εἴσοδον ψάλλονται μόνον τὸ ἀπολυτικίον «*Ἐν Ἰορδάνῃ*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Ἐπεφάνης σήμερον*». Τρισάγιον. Προκειμένον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος· Σαββάτου μετὰ τὰ Φῶτα, «*Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ*» (Ἐφεσ. ζ' 10-17)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «*Ἀνήχθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον*» (Μτθ. δ' 1-11). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Μεγάλωνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμωτέραν...* Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν». Κοινωνικὸν «*Ἐπεφάνη ἡ χάρις*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* τὸ «*Ἐν Ἰορδάνῃ*»· ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰδήσεις. 1. *Ἀπὸ αἴριον μέχρι τῆς 31ης τοῦ μηνός (πλὴν τῶν ἐορταζομένων ἁγίων) ἄρχεται ψαλλομένη ἡ Παρακλητικὴ.*

2. *Ἀπὸ αἴριον ἕως τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, ἐὰν ἐορτάζεται ἄγιος, ψάλλονται αἱ καταβασίαι τῆς ἑορτῆς «Χέρσον ἀβυσοστόκον», εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενικὴν» (ζῆται 2 Φεβρουαρίου).*

15. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΛΟΥΚΑ. Παύλου ὁσίου τοῦ Θηβαίου καὶ Ἰωάννου τοῦ καλυβίτου. Γερασίμου (Παλλαδᾶ) πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Ἦχος πλ. β', ἑωθινὸν θ'.

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναιίου προσόμοια 6, Δόξα, τοῦ Μηναιίου «*Ἀρνησάμενος κόσμον*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ὁσίου «*Ὅσιε πάτερ*», Καὶ νῦν, τῆς Παρακλητικῆς «*Ὁ ποιητὴς καὶ λωτρωτὴς μου*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ, τὸ ἀναστάσιμον «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», τοῦ Θηβαίου «*Τῆς ἐρήμου πολίτης*» (ζῆτει ἔμπροσθεν, μετὰ τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις), Δόξα, τοῦ Καλυβίτου «*Ἐκ βρέφους τὸν Κύριον*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «*Ὁ τὴν ἐλόγημένην*»*, καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ὀδῆς τὰ μεσφῶδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀπ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μνηολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· «*Τὴν τιμωτέραν*» καὶ ὁ εἰρμὸς «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμον σκιᾶ καὶ γράμματι*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον «*Συγκεκλεισμένων, δέσποτα*», τὰ τοῦ Μηναίου «*Μεθέξεισι θεοόμενος*», «*Πτωχὸς ὡς ἄλλος Λάζαρος*» καὶ εὐθὺς τὸ ὁμοιον θεοτοκίον «*Βουλῆς μεγάλης ἀγγελον*».

Εἰς τοὺς αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ θ' ἑωθινὸν «*Ὡς ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

* Κατὰ τὴν ἀρχαίαν τάξιν, ἂν τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου τοῦ ἤχου δὲν ψαλλῆ εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἢ εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τοῦ ὄρθρου τῆς Κυριακῆς, τότε λέγεται ὡς θεοτοκίον εἰς τὰ ἀναστάσιμα καθίσματα τῆς α' στιχολογίας.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἦ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Ἄγγελικαὶ δυνάμεις*», «*Τῆς ἐρήμου πολίτης*», «*Ἐκ βρέφους τὸν Κύριον*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. κθ' ἐπιστ., «*Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ*» (Κλσ. γ' 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιβ' Λουκᾶ, «*Εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τινα κώμην*» (Λκ. ιζ' 12-19). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

- 16. Δευτέρα.** Ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἀλύσεως τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Πευσίππου, Ἐλασίππου κ.λπ. μαρτύρων (β' αἰ.)· Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ Μυτιληναίου.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἐμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Σαβ. δ' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ' 1-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιε' ἐβδ. Ματθαίου (Μρ. ε' 24-34).

- 17. Τρίτη.** † Ἀντωνίου ὀσίου τοῦ μεγάλου (†356). Ἀντωνίου ὀσίου τοῦ ἐν τῇ σκήτῃ τῆς Βεροίας, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις (†1838).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἄνευ Παρακλητικῆς· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτικίον «*Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν*» εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοδοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος*». Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τοῦ ὀσίου, Πέμ. δ' ἐβδ. Ματθ., «*Πάντα μοι παρεδόθη*» (Μτθ. ια' 27-30). Κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ ὁ τοῦ ἁγίου ἀνά 4. Καταβασαίαι οἱ εἰρμολοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*». Ἀπόστολος: τοῦ ὀσίου, Δεκεμβρίου 6, «*Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις*» (Εβρ. ιγ' 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. β' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Ἔσθη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδίου*» (Λκ. ζ' 17-23). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 18. Τετάρτη.** † Ἀθανασίου (†373) καὶ Κυρίλλου (†444) πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου,

ἄνευ Παρακλητικῆς· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· τὸ ἀπολυτικίον «*Ἔργοις λάμπαντες*» εἰς μὲν τὸν ἔσπερινόν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Σὲ τὴν μεσιτεύσαν*». Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον: τὸ τῆς θ. λειτουργίας 13ης Νοεμβρίου, «*Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ιω. ι' 9-16)· κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ οἱ τῶν ἁγίων· καταβασίαι οἱ εἰρμολογικοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Ἀπόστολος: 18ης Ἰανουαρίου, «*Μνημονεύετε τῶν ἠγουμένων ἡμῶν*» (Ἐβρ. ιγ' 7-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἦμεῖς ἐστέ τὸ φῶς τοῦ κόσμου*» (Μτθ. ε' 14-19)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 19. Πέμπτη.** Μακαρίου ὀσίου τοῦ Αἰγυπτίου. Ἀρσενίου Κερκύρας, Μάρκου ἀρχιεπ. Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ († 23 Ἰουν. 1444), Μακαρίου ὀσ. ἱεροδιακόνου τοῦ Πατμίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. λβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ίακ. δ' 7-ε' 9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιε' ἐβδ. Ματθ. (Μρ. ς' 30-45).

- 20. Παρασκευή.** † Εὐθυμίου ὀσίου τοῦ μεγάλου. Ζαχαρίου νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἄρτης.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηνιαίῳ (ἄνευ Παρακλητικῆς)· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· τὸ ἀπολυτικίον «*Εὐφραίνου ἔρημος*» εἰς μὲν τὸν ἔσπερινόν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος*». Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τοῦ ὀσίου, Πέμπτης δ' ἐβδ. Ματθ., «*Πάντα μοι παρεδόθη*» (Μτθ. ια' 27-30)· κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ τοῦ ὀσίου οἱ δύο· καταβασίαι «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Ἀπόστολος: τοῦ ὀσίου, Κυρ. ιε' ἐπιστ., «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς*» (Β' Κορ. δ' 6-15)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. β' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ*» (Λκ. ς' 17-23)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 21. Σάββατον.** Μαξίμου ὀσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†662), Νεοφύτου μάρτυρος (†305). Πατρόκλου καὶ Ἀγνῆς μαρτύρων, Μαξίμου ὀσίου τοῦ Γραικοῦ.

*Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μετὰ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἐμ-
προσθεν, γενικαὶ τωπ. διατάξεις §§31-44).*

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. λβ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Θεσ. ε' 14-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιε' ἐβδ. Ματθ. (Μθ. κδ' 1-13).

- 22. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ' ΛΟΥΚΑ.** Τιμοθέου ἀποστόλου (†96), Αναστασίου ὀσιομάρτυρος τοῦ Πέρσου (†628), Βησσαρίωνος ὀσί-
του τοῦ νέου (†1991). Ἦχος βαρύς, ἐωθινὸν ι'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁρθοδοξίας ὁδηγέ»· κοντάκιον
«Τὸν τῆς Τριάδος ἐραστήν».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ», ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναί-
ου προσόμοια 6, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου «Τῷ Θεῷ προωρι-
σμένος», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ὀσιομάρτυρος
«*Ἐμεγάλυνας, Χριστέ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ θαύματος καινοῦ*» (Παρα-
κλητικὴ, ἦχος β', Σάβ. ἐσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», «*Χρηστότητα
ἐκδίδαχθεῖς*», Δόξα, «*Ὁ μάρτυς σου, Κύριε*», Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ'
αἰῶνος ἀπόκρυφον*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς
κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ
ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς
Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ
Ψαλτήριον καὶ ὁ ὕμνος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς μὲν α' στιχολογίας μετὰ τὸ
θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου «*Ὡς τῆς ἡμῶν ἀνα-
στάσεως*», τῆς δὲ β' στιχολογίας μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν.
Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ
ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (ι') μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ'
φθῆς μεσῶδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀφ' ς' τὸ ἀνα-
στάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οί εἰρμὸι «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»: «*Τὴν πιμωιτέραν*», «[*Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...*] *Ἐν νόμον σκιά καὶ γράμματι*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἄγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ἴ ἀναστάσιμον «*Τιβεριάδος θάλασσα*», τοῦ Μηναίου «*Λυὰς φωτοειδέστατος*» καὶ τὸ θεοτοκίον «*Πανάμωμε μητρόθεε*».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ἴ ἑωθινὸν «*Μετὰ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», «*Χρηστότητα ἐκδιδαχθεῖς*», «*Ὁ μάρτυς σου, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*». Ἀπόστολος: Κυρ. λβ' ἐπιστ., «*Πιστὸς ὁ λόγος... εἰς τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν*» (Α' Τιμ. δ' 9-15)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιε' Λουκᾶ, «*Διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Τερχῶ*» (Λκ. ιθ' 1-10). «*Ἄξιον ἐστίν*»· «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημειώσεις. Τὰ ἀναγνώσματα τῆς λειτουργίας διὰ τὴν παροῦσαν Κυριακὴν 22αν Ἰανουαρίου, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐπομένην 29ην τοῦ μηνός, ἐσημειώθησαν ὡς ὀρίζονται εἰς τὸ Τ.Μ.Ε. καὶ εἰς τὰ κανόνια τὰ διορθωμένα τῷ 1982 ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Μπεκατώρου καὶ ἐγκριμένα παρὰ τῆς Ἱ. Συνόδου, τὰ ὁποῖα ἔκτοτε ἐκδίδονται εἰς τὸ Εὐαγγελιστάριον ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Σημειωτέον ὅτι ἀργότερον ὁ Γ. Μπεκατώρος ἐπεσήμανεν ὅτι, παρὰ τὰς φιλοτίμους προσπάθειας καὶ διορθώσεις αὐτοῦ, παρέμειναν εἰς τὰ κανόνια ὀλίγα ἀκόμη σφάλματα, ἐν οἷς καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν ἐν λόγῳ δύο Κυριακῶν. Πρὸς ἀποφυγὴν ὁμοῦ συγχύσεως καὶ ἀσθαιρεσιῶν εἰς τὴν ἐν τῷ ναῷ τάξιν, σημειοῦνται τὰ ἀναγνώσματα ὡς ἔχουν, ἕως ὅτου συνταχθῇ ἐμπεριστατωμένη περὶ τοῦ ζητήματος μελέτη καὶ ἀποφασισὴ ἢ Ἐκκλησία τὴν διόρθωσιν καὶ αὐτῶν τῶν θεμάτων.

- 23. Δευτέρα.** Κλήμεντος ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἀγκύρας († 312), Ἀγαθαγγέλου μάρτυρος (†312)· Διονυσίου ὁσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ (†1540).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ις' ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. δ' 28-ε' 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ις' ἐβδ. Μαθθ. (Μρ. ς' 54-ζ' 8).

- 24. Τρίτη.** Ξένης όσίας (ε' αϊ.). Βαβύλα ιερομάρτ. (γ' αϊ.), Φίλωνος έπισκ. Καρπασίας, Νεοφύτου τοῦ έν Κύπρω.

Άπόστολος: ήμέρας, Τρ. ις' έβδ. έπιστ. (Γαλ. ε' 11-21).

Εὐαγγέλιον: ήμέρας, Τρ. ις' έβδ. Ματθ. (Μρ. ζ 5-16).

- 25. Τετάρτη.** † Γρηγορίου άρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου (Ναζιανζηνού) (†390).

Η άκολουθία ψάλλεται κατά την διάταξιν τοῦ Μηναίου (άνευ Παρακλητικῆς): τὰ διά την λιτήν στιχηρά εις τὸ μεσονυκτικόν· τὸ άπολυτικίον «Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς» εις μὲν τὸν έσπερινὸν καὶ μετὰ την μεγάλην δοξολογίαν άπαξ, εις δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τοῦ Γαβριηλ φθεγγαμένου σοι». Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον: 13ης Νοεμβρίου, «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ μὴ εισερχόμενος» (Ιω. ι' 1-9): κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ οἱ δύο τοῦ ιεράρχου· καταβασίαι «Χέρσον άβυσσοτόκον»: εις τὸ Καὶ νῦν τῶν αἰῶνων «Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις» (Παρακλητικῆ, ἤχος α', Δευτέρα έσπέρας). Εἰς την λειτουργίαν κοντάκιον «Ὁ μήτραν παρθενικήν»· Απόστολος: τοῦ ιεράρχου, 13 Νοεμβρίου, «Τοιοῦτος ἡμῖν έπρεπεν άρχιερεύς» (Έβρ. ζ' 26-η' 2): Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Εγὼ εἰμι ἡ θύρα» (Ιω. ι' 9-16): κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

- 26. Πέμπτη.** Ξενοφῶντος όσίου καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ (ζ' αϊ.)· Κλήμεντος όσίου τοῦ Ἀθηναίου (†1111).

Άπόστολος: ήμέρας, Πέμ. ις' έβδ. έπιστ. (Έφ. α' 1-9).

Εὐαγγέλιον: ήμέρας, Πέμ. ις' έβδ. Ματθ. (Μρ. ζ 24-30).

- 27. Παρασκευή.** † Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, άρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως (άνακομιδῆ λειψάνου έν έτει 438).

Η άκολουθία τοῦ ιεράρχου ψάλλεται κατά την έν τῷ Μηναίῳ τάξιν, άνευ Παρακλητικῆς. Τὰ διά την λιτήν έλλείποντα στιχηρά ζῆτει εις την 13ην Νοεμβρίου, λέγονται δὲ εις τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ άπολυτικίον «Ἡ τοῦ στόματός σου» εις μὲν τὸν έσπερινὸν καὶ μετὰ την μεγάλην δοξολογίαν άπαξ, εις δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς». Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον: 13ης Νοεμβρίου, «Ἀμὴν άμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ μὴ εισερχόμενος» (Ιω. ι' 1-9). Κανόνες, οἱ έν τῷ Μηναίῳ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ άγίου. Κατα-

βασίαι «*Χέρσον άβυσσοτόκον*». Είς τήν λειτουργίαν, μετά τήν είσοδον, τὸ άπολυτίκιον τοῦ ιεράρχου καὶ τοῦ άγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Άπόστολος: τοῦ ιεράρχου, 13 Νοεμβρίου, «*Τοιοῦτος ἡμῖν έπρεπεν άρχιερεύς*» (Έβρ. ζ' 26 - η' 2): Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 13 Νοεμβρίου, «*Εγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ιω. ι' 9-16). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

28. Σάββατον. Ἐφραῖμ τοῦ Σύρου († 373). Παλλαδίου ὁσίου (δ' αἰ.), Χάριτος μάρτυρος.

Ἡ άκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μετ' «Θεὸς Κύριος» (βλ. έμπροσθεν, γενικαὶ τοπ. διατάξεις §§31-44).

Άπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ις' έβδ. έπιστ. (Α' Κορ. ι' 23-28).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ις' έβδ. Ματθ. (Μτθ. κδ' 34-37, 42-44).

29. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ἡ άνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ιερομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου (†107). Ἦχος πλ. δ', έωθινὸν ια'.

Εἰς τὸν έσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ», άναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναιίου προσόμοια 4 «*Θεολόγων άκρότητος*» κ.λπ., Δόξα, τοῦ Μηναιίου «*Θεοφόρε Ἰγνάτιε*», Καὶ νῦν, «*Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ άναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναιίου «*Ὡ τῆς στερραῖς*», Καὶ νῦν, «*Ἴδου πεπλήρωται*» (Παρακλητική, ἦχος α', Σάβ. έσπέρας, εἰς τὰ άπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Εξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, «*Καὶ τρόπων μέτοχος*», Καὶ νῦν, «*Τὸ άπ' αἰῶνος άπόκρυφον*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἡχου, τὰ τριαδικὰ «*Άξιον έστί*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ύπακοὴ τοῦ ἡχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν εξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ έν τῷ έσπερινῷ άπολυτικά ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἕμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ άναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μετ' θεοτοκίον «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς*», καὶ τῆς β' στιχολογίας μετ' τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ύπακοὴ, οἱ άναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναιῶ· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς μεσῶδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Μηναιῶ· ἀφ΄ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*», «*Τὴν τιμιωτέραν*» καὶ ὁ εἰρμὸς «*[Θεοτόκε ἡ ἑλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον «*Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν*», καὶ τὸ τοῦ Μηναιῶ μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ.

ΕἰΣ ΤΟΥΣ ΑἴΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ια΄ ἑωθινὸν «*Φανερῶν ἑαυτόν*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἡχοῦ]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Ἐξ ὕμους κατῆλθες*», «*Καὶ τρόπων μέτοχος*» καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον τοῦ ἡχοῦ· Ἀπόστολος: Κυρ. ιζ΄ ἐπιστ., «*ὑμεῖς ἐστὲ ναὸς Θεοῦ ζώντος*» (Β΄ Κορ. ς΄ 16-ζ΄ 1)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιζ΄ Ματθ., «*Ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος*» (Ματθ. ιε΄ 21-28). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*» «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

- 30. Δευτέρα.** † Τῶν τριῶν ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἰππολύτου ἱερομάρτυρος· ἀνάμνησις τῆς ἐν Τήνῳ εὐρέσεως τῆς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου (1823)· Αὔρας (τῆς καὶ Χρυσῆς) μάρτυρος. (Τ.Μ.Ε., 30 Ἰανουαρίου §§1-3.)

Σημείωσις. Ὡς ὀρίζεται εἰς τὸ μηναιῶν, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱερομάρτυρος Ἰππολύτου ψάλλεται ἐν τοῖς ἀποδείπνοις.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ Μηναιῶ, ἀλλ΄ εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν ἀποστίχων «*Μακαρίζομέν σε*» (Παρακλητική, ἡχος πλ. α΄, Δευτέρα ἑσπέρας). Ἀπολυτικίον μόνον τὸ α΄ «*Τοὺς τρεῖς μεγίστους*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῶν ἁγίων· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτικίον «Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροποι».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀμφοτέρω τὰ ἀπολυτικά τῶν ἁγίων «Τοὺς τρεῖς μεγίστους», Δόξα, «Ὡς τῶν ἀποστόλων», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος». Καθίσματα κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου, 30ῆς Ἰανουαρίου, «*Εγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ιω. ι' 9-16), μετὰ τῆς ἐν τῷ Μηναιῷ τάξεως. Κανόνες, τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν ἁγίων οἱ δύο (ἄνευ εἰρμῶν), ὡς εἰς τὸ Μηναιῶν. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβρυσσοτόκον*». Στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμιωτέραν*» εἰς ἦχον β' εἰρμολογικόν, εἴτα ἡ θ' ᾠδὴ τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «*Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον*», λέγοντες εἰς τὰ λοιπὰ τρία τροπάρια στίχον «*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*», καὶ οἱ δύο κανόνες τῶν ἁγίων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ· ὁ εἰρμὸς «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπὶς...] Ἐν νόμῳ σκιᾶ καὶ γραμμᾶτι*». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ β' ἀπολυτικίον τῶν ἁγίων.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Ἐὰν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια ἐκ τῆς γ' ᾠδῆς τοῦ α' κανόνος τῶν ἁγίων καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ β' κανόνος αὐτῶν]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Τοὺς τρεῖς μεγίστους*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*». Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, 18ης Ἰανουαρίου, «*Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων*» (Εβρ. ιγ' 7-16). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30ῆς Ἰανουαρίου, «*Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου*» (Μτθ. ε' 14-19). Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἄξιον ἐστὶ*». Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

31. **Τρίτη.** Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων (†311). Τῶν ἐν Κορίνθῳ ἕξ μαρτύρων (†251), Ἡλία νεομάρτυρος τοῦ ἐν Καλαμάτῃ (†1685), Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ (†1877).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. λγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Πέτ. γ' 10-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ις' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ' 18-27).

ΜΗΝ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας εἴκοσι καὶ ὀκτώ
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νύξ ὥρας 13

- 1. Τετάρτη.** Προεόρτια Ὑπαπαντῆς, Τρύφωνος μάρτυρος (†250). Βασιλείου Θεσσαλονίκης τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν (†870), Αναστασίου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Ναυπλίου (†1655)· τῶν ἐν Μεγάροις τεσσάρων μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὴν λειτουργίαν μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά τὸ προεόρτιον «*Οὐράνιος χορός*», τοῦ μάρτυρος «*Ὁ μάρτυς σου, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον προεόρτιον, ἦχος δ΄, πρὸς τὸ «*Ἐπεφάνης σήμερον*»·

Ὡς ἀγκάλας σήμερον πιστοὶ καρδίας, ἐφαπλοῦντες δέξασθε καθαρωτάτῳ λογιμῶ, ἐπιδημοῦντα τὸν Κύριον, προεορτίους αἰνέσεις προσάδοντες.

Ἀπόστολος: τοῦ μάρτυρος, Σεπτ. 2 (Ῥωμ. η΄ 28-39)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ις΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ΄ 28-38)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

*Σημειώσεις. 1. Ὅπου τιμᾶται ἐπισημότερον ὁ ἅγιος Τρύφων ἢ ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου συμπάλλεται μετὰ τῆς προεορτίου ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*». Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου, κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».*

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, πλὴν τῶν Κυριακῶν, δὲν ψάλλεται Παρακλητικῆ.

3. Ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Μικροῦ Εὐχολογίου ὑπὸ τῆς Ἀποστ. Διακονίας (ἔτους 2013 καὶ ἐξῆς), εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μικροῦ Ἀγιασμοῦ ἔχει προστεθῆ καὶ εἰδικὴ εὐχή διὰ τὴν ἐβλογίαν τοῦ ὕδατος.

- 2. Πέμπτη.** † Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτικά «*Οὐράνιος χορός*», Δόξα, «*Ὁ μάρτυς σου, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀγκάλας σήμερον*»·

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία (ἄνευ ψαλτηρίου) ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ (τὰ 3 ἑσπέρια ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς δευτεροῦνται). Ἀπόστιχα τὰ ἰδιόμελα τοῦ Μηναιῷ, ἀλλ' εἰς τὰ δύο τελευταῖα μετὰ στίχων· α) «*Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν*»· β) «*Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ*». Τὸ ἀπολυτικίον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» τρίς. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτικίον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» (ἄπαξ).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτικίον τρίς. Καθίσματα, ἀναβαθμοὶ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου τὸ τῆς ἑορτῆς, ὃ ζῆτει Φεβρουαρίου 2, «*Ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ*» (Λκ. β' 25-32). Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 («ἄνευ στίχων»). Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· (ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) εἰς τὴν θ' ᾠδὴν στιχολογοῦνται τὰ μεγαλυνάρια «*Ἀκατάληπτον ἐστὶ*» μέχρι τοῦ «*Κατελθόντ' ἐξ οὐρανοῦ*», ἀπὸ δὲ τοῦ «*Λάμπρυνόν μου τὴν ψυχὴν*» συμπάλλονται καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς (ὁ εἰρμὸς καὶ τὸ α' τροπάριον δῖς), εἶτα ὁ εἰρμὸς «*Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμον σκιᾶ*». Ἐξαποστειλάριον καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτικίον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» (ἄπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφουμνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Εἰσοδικὸν «*Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὃ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦσα*». Μετὰ τὴν εἰσοδὸν ψάλλονται μόνον τὸ ἀπολυτικίον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος: 2ας Φεβρ., «*Χωρὶς πάσης ἀντιλογίας*» (Ἐβρ. ζ' 7-17). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀνήγαγον οἱ γονεῖς*» (Λκ. β' 22-40). Εἰς τὸ Ἐξαυρέτως τὸ «*Θεοτόκε*,

ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι» (ἀντὶ τοῦ Ἄξιον ἔστί). Κοινωνικὸν «Ποτήριον σωτηρίου» (ἢ «Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν· ἀλληλουσία»)· «Εἶδομεν τὸ φῶς». Απόλυσις ὡς ἐν τῷ ἔσπερινῳ.

Εἰδήσεις. 1. Μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, εἰς τοὺς κανόνας τῶν Μηναίων προτάσσεται καθ' ἐκάστην ὁ τῆς ἑορτῆς.

2. Εἰς τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς «γενικὰς τυπικὰς διατάξεις» §§52-63).

3. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς ἀποδόσεως στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἑορτῆς ἀντίφωνα (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5), ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν βασταχθεῖς».

3. Παρασκευή. Συμεῶν τοῦ θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος. Ἰωάννου, Νικολάου καὶ Σταματίου τῶν ἐκ Σπετσῶν νεομαρτύρων (†1822).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρ. α' 1-10).

Εὐαγγέλιον: τῶν ἁγίων, 3ης Φεβρουαρίου (Λκ. β' 25-38).

4. Σάββατον. Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου (†436-440). Ἰωάννου ὀσίου, Νικολάου ὁμολογητοῦ (†868), Ἀβραμίου ἱερομάρτυρος (†347).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. λγ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. β' 11-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ις' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη' 2-8).

5. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὴν ἑορτὴν. ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (Ις' ΛΟΥΚΑ). Ἀγάθης μάρτυρος (†251). Πολυεύκτου Κωνσταντινουπόλεως (†570). Θεοδοσίου ὀσίου τοῦ ἐν Σκοπέλῳ, Ἀντωνίου νεομάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου (†1774). Ἦχος α', ἑωθινὸν α' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§1-3, καὶ διατάξεις Ὑπαπαντῆς §§14-15).

«Τῇ Κυριακῇ μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὠρίσθη ὅπως τιμᾶται ἡ μνήμη τῶν ἁγίων μητέρων τῶν τριῶν Τεραρχῶν, Ἐμμελείας, Νόννας καὶ Ἀνθούσης».

Ἀρχεται τὸ Τριώδιον

Σημείωσις. Ἀπὸ σήμερον ἄρχονται σωμαλλόμενοι οἱ ἐν τῷ λειτουργικῷ βιβλίῳ τοῦ Τριωδίου περιεχόμενοι ὕμνοι. Ἐν τισὶ ναοῖς πρὸ

τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἑσπερινοῦ τίθεται ὑπὸ τὴν ἐν τῷ τέμπλῳ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ἠῤῥεπισμένου σκίμποδος τὸ λειτουργικὸν βιβλίον τοῦ Τριωδίου, ἐνθα μεταβαίνει ὁ πρωτοψάλτης (ἐκπροσωπῶν τοὺς ἐν τοῖς ἀναλογίαις ὑπηρετοῦντας), βάλλει πρὸ τῆς εἰκόνης μετανοίας 3, ἀσπάζεται αὐτήν, λαμβάνει μετὰ χεῖρας τὸ Τριώδιον καὶ ἀσπάζεται αὐτό, ποιεῖ πάλιν μετανοίας μικρὰς 3 καὶ ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Τριωδίου εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν αὐτοῦ.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 4, τὰ ιδιόμελα τοῦ Τριωδίου «*Μὴ προσευζώμεθα*» (δίς) καὶ «*Φαρισαῖος κενοδοξία*» (ἕπαξ), καὶ τῆς ἑορτῆς 3 προσόμοια (5ης Φεβρουαρίου) «*Νόμον τὸν ἐν γράμματι*» κ.λπ., Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Παντοκράτορ Κύριε*», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Εἰσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Βεβαρημένων τῶν ὀφθαλμῶν μου*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ὁ τοῖς χερουβὶμ ἐποχοῦμενος*» (5ης Φεβρουαρίου, εἰς τὸ Καὶ νῦν).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*».

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «*Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινός*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἐν τῆς ἑορτῆς (5 Φεβρουαρίου). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινόν (α'), μετὰ δὲ τὸν ν' ψαλμὸν ψάλλονται τὰ εἰδικὰ τροπάρια τῶν Κυριακῶν τοῦ Τριωδίου (μέχρι τῆς ε' Κυριακῆς τῶν νηστειῶν), ἢ τοι Δόξα, «*Τῆς μετανοίας*», Καὶ νῦν, «*Τῆς σωτηρίας*», καὶ εἰς τὸν στίχον «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεός*» τὸ ιδιόμελον «*Τὰ πλήθη*».

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, τοῦ Τριωδίου καὶ τῆς ἑορτῆς ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσφῶδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου «*Ταπεινώσις ὕψωσε κατησχυμένον*», Δόξα, τὸ ἕτερον «*Ταπεινώσις ὕψωσε πάλαι τελώην*», Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον κάθισμα τῆς ἑορτῆς «*Νηπιάζει δι' ἐμέ*» (Φεβρουαρίου 2, μετὰ τὸν πολυέλεον)· ἀφ' ζ' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ Τριωδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· «*Τὴν πιμωτέραν*», «*[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιαῖ καὶ γράμματι*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ α' ἀναστάσιμον «*Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν*», τοῦ Τριωδίου «*Υψηγορίαν φύγωμεν*» καὶ τῆς ἑορτῆς «*Πληρῶν σου τὴν ἀπόρρητον*» (5 Φεβρουαρίου).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4, καὶ τοῦ Τριωδίου ἰδιόμελα 4 (εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῶν Κυριακῶν τὰ δύο τελευταῖα), Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Ταῖς ἐξ ἔργων καυχήσεσι*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄν ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφουμνίων αὐτῶν, ὡς ἀκριβῶς ἔχουσιν εἰς τὸ Μηναῖον (εἰς τὸ β' ἀντίφωνον «... ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν...»)*. [Ἄν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ζ' ᾠδὴ τοῦ Τριωδίου εἰς 4.]

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ὁ μήτραν παρθενικὴν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. λγ' ἐπιστ., «*Παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ*» (Β' Τιμ. γ' 10-15)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ις' Λουκᾶ, «*Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν*» (Λκ. ιη' 10-14).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*».

* Πρβλ. Τ.Μ.Ε., διατάξεις 2ας Φεβρουαρίου, §6, §13 καὶ §18. Ἐπίσης «Σύστημα Τυπικοῦ» §761 καὶ §776.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αίνεϊτε»· «Είδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἰδήσεις. 1. Ἄν τόχη ἀγίου ἑορταζόμενου μνήμη ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ, πλὴν τῆς Κυριακῆς, κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἑβδομάδας τοῦ Τριωδίου, κοντάκιον ἐν τῇ λειτουργίᾳ λέγεται τὸ «**Προστασία τῶν χριστιανῶν**», καθόσον καὶ ἐν τῷ ὄρθρῳ καταβασίαι λέγονται «**Ἀνοιξὼ τὸ στόμα μου**» (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία, §40, ὑποσημειώσεις 13). Ἐὰν ὁμως συμπέσουν καὶ μεθέορτα τῆς Ὑπαπαντῆς, τότε λέγονται αἱ καταβασίαι καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς.

2. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς παρούσης ἑβδομάδος, ἣ τις καὶ «προφωνήσιμος» καλεῖται, «καὶ διὰ κρέατος ἀκινδύνως καταλύομεν» (Θεόδωρος Βαλσαμῶν).

6. Δευτέρα. Βουκόλου ἐπισκόπου Σμύρνης (α' αἰ.), Φωτίου Κων/πόλεως τοῦ μεγάλου καὶ ἰσαποστόλου (†891).

Α'. Συνήθης τάξις

(διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μηναίου)

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετὰ τῶν μεθεόρτων κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου (βλέπε καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὰς «γενικὰς τυπικὰς διατάξεις» §§52-63)· Απόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρ. α' 20-β' 9)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 9-13).

Β'. Ἑόρτιος τάξις

ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἀγίου Φωτίου

Σημειώσεις. 1. Σήμερον ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἀγίου Φωτίου –προστάτου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος– τελεῖται πανηγυρικὴ συνοδικὴ λειτουργία, καθιερωθεῖσα συνοδικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926. Ἡ ἑόρτιος ἀκολουθία τοῦ ἀγίου ψάλλεται ἐξ ἰδιαίτερας φυλλάδος ἢ ἐκ τοῦ παραρτήματος τοῦ Μηναίου Φεβρουαρίου (ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας) μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς Ὑπαπαντῆς. Τὰ σχετικὰ μὲ τὸν συνοδικὸν ἑορτασμὸν βλέπε εἰς τὸν «Κώδικα Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐκκλ. Ἐθιμοτυπίας», τόποις Α.Δ., ἐν Ἀθήναις 2012, σελ. 169 καὶ ἐξῆς (ἴδια περὶ τῶν ψαλιέων εἰς §§ 14, 17, 19, 21-24, καὶ 29).

2. Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱεράρχου ἔχει μικρὸν ἐσπερινόν (στοιχεῖον μοναστικῆς ἀγρυπνίας), μέγαν ἐσπερινόν μετ' εἰσόδου καὶ ἀναγνωσμάτων, λιτὴν, 4 δοξαστικά, καθίσματα μετὰ πολυελεου, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, καταβασίας, αἴνους καὶ μεγ. δοξολογίαν· ὄθεν ψάλλεται μετὰ τῶν

μεθεόρτων κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἐπισήμως ἐορταζομένων ἁγίων, κατὰ τὰς συναφεῖς ἀκολουθίας τῆς 11ης Ἰανουαρίου καὶ τῆς 23ης Ἀπριλίου καὶ τὰς παρεμφερεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (Ἄπρ. 23, §§ 19-20, 30-32 καὶ 35-37). Πρβλ. Τυπικὸν Γεωργίου Ρήγα, σ. 221 §2 ὑποπερίπτωσης α', καὶ σ. 205 §7· ἐπίσης «Σύστημα Τυπικοῦ» Κων. Παπαγιάννη, ἔκδ. Ἄπ. Διακονίας, σ. 134-135, §§ 211-214.

3. Συνωδῶ τῇ ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου (ἀριθμ. πρωτ. 5636/19-11-2015), καταχωρίζονται ἐφεξῆς αἱ λειτουργικαὶ διατάξεις τῆς σήμερον «ἀναλυτικῶς καὶ μετὰ πάσης λεπτομερείας..., ὥστε οὐδεμία ἀπορία περὶ τῆς τηρητέας λειτουργικῆς τάξεως νὰ ὑφίσταται» κατὰ τὸν συνοδικὸν ἐορτασμόν.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*»· κοντάκιον τῆς ἐορτῆς «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὸν προουσιακόν (ἄνευ ψαλτηρίου), εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἰστώμεν στίχους 6 καὶ ψάλλομεν μόνα τὰ 6 στιχηρὰ τοῦ ἱεράρχου, ἢ τοι τὰ 3 πρῶτα προσόμοια «*Ὅτε ἐπινεύσει θεϊκῆ*» καὶ τὰ 3 ἕτερα «*Τὸ τῆς χάριτος ὄργανον*» κ.λπ., Δόξα, «*Ὅσπε τρισμάκαρ*», Καὶ νῦν, ὁμόηχον τῆς ἐορτῆς «*Ἄνοιγέσθω ἡ πόλη τοῦ οὐρανοῦ*» (ζῆτει εἰς τὰ ἐσπέρια τῆς 2ας Φεβρουαρίου).

ΕἰΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 προσόμοια τοῦ ἁγίου «*Χαίροις ἀρχιερεῦ τοῦ Χριστοῦ*» κ.λπ. –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «*Ἐπρεπε τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς ὁμόηχον «*Σήμερον ἡ ἱερὰ μήτηρ*» (ζῆτει εἰς τὴν λιτὴν τῆς 2ας Φεβρουαρίου).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροπος*», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη Θεοτόκε*». Ἡ ἀπόλυσις μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ ἱεράρχου, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν, ὁμόηχον ἰδιόμελον τῆς ἐορτῆς «*Ὁ ἐν χερσὶ πρεσβυτικαῖς*» (ἴδρα εἰς τοὺς αἴνους τῆς 2ας Φεβρουαρίου)· τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτικίον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἐξάψαλμος· εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτικίον τοῦ ἱεράρχου «*Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροπος*»,

Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Χαῖρε, κεχαριτωμένη». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ [διὰ τὴν α΄ στιχολογίαν] τοῦ ἁγίου «*Ἐπέλαμψεν ἰδοῦ*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι ὁμοίον τῆς ἑορτῆς·

Ὁ ὦν σὺν τῷ Πατρὶ ἐπὶ θρόνου ἁγίου, ἐλθὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ παρθένου ἐτέχθη, καὶ βρέφος ἐγένετο, χρόνοις ὧν ἀπεριγράφτος, ὃν δεξιάμενος ὁ Συμεὼν ἐν ἀγκάλαις, χαίρων ἔλεγε· Νῦν ἀπολύεις οἰκτίρμον, εὐφράνας τὸν δοῦλόν σου.

[Διὰ τὴν β΄ στιχολογίαν] τοῦ ἁγίου «*Θεῖαν Ἐλλαμψιν*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι ὁμόηχον τῆς ἑορτῆς·

Ἐκ τῆς παρθένου σε, σωματωθέντα Χριστέ, χαίρων ἐδέξατο, ὁ ἱερὸς Συμεὼν· Νῦν ἀπολύεις ἐκβοῶν, τὸν δοῦλόν σου ὦ Δέσποτα· Ἄννα δὲ ἡ ἄμειπτος, ἡ προφήτις καὶ ἔνδοξος, τὴν ἀνομολόγησιν καὶ τὸν ὕμνον προσῆγέ σοι· ἡμεῖς δὲ ζωοδότα βοῶμέν σοι· Δόξα τῷ οὕτως εὐδοκήσαντα.

[Διὰ τὸν πολυέλεον] τοῦ ἁγίου «*Ὁ ἱεράρχης καὶ σεπτός*», Δόξα, Καὶ νῦν, ὁμόηχον τῆς ἑορτῆς, πρὸς «*Κατεπλάγη Ἰωσήφ*»·

Νηπιάζει δι' ἐμέ, ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν· καθαρσίων κοινωνεῖ, ὁ καθαρῶτατος Θεός, ἵνα τὴν σάρκα πιστώσῃ μου τὴν ἐκ παρθένου· καὶ ταῦτα Συμεὼν μυσταγωγούμενος, ἐπέγνω τὸν αὐτόν, Θεὸν φανέντα σαρκί· καὶ ὡς ζωὴν ἠσπάζετο καὶ χαίρων, πρεσβυτικῶς ἀνεκραύγαζεν· Ἀπόλυσόν με· σὲ γὰρ κατεῖδον, τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΟΡΘΟΡΟΥ. Εὐθὺς τὸ «*Ἐκ νεότητός μου*» κ.λπ. καὶ τὸ προκείμενον «*Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν*» μετὰ τοῦ στίχου «*Ἀκούσατε ταῦτα, πάντα τὰ ἔθνη, ἐνωπίσασθε, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην*»· Εὐαγγέλιον τοῦ ἱεράρχου, ζῆτει τῇ 13ῃ Νοεμβρίου, «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν*» (Ἰω. 1΄ 1-9). Εἶτα ὁ Ν΄ ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, «*Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου*», Καὶ νῦν, «*Ταῖς τῆς Θεοτόκου*», εἰς δὲ τὸν στίχον «*Ἐλέησόν με ὁ Θεός*» τὸ ἰδιόμελον «*Ἐξεχύθη ἡ χάρις ἐν χεῖλεσί σου*».

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου μετὰ στίχου «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ*». Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσοφῶδιον κάθισμα τοῦ ἁγίου «*Τὸν προφήτην Ἥλιαν*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι ὁμόηχον τῆς ἑορτῆς, πρὸς «*Ἀνέστης ἐκ νεκρῶν*»·

Ἐτέχθης ἐπὶ γῆς ὁ προάναρχος Λόγος, προσήχθης τῷ ναῷ ἀκατάληπτος μένων· χαίρων δὲ ὁ πρεσβύτες, ἐν ταῖς ἀγκάλαις σε ὑπεδέξατο, κράζων· Νῶν ἀπολύεις, ὃν ἐπεσκέψω κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ὁ εὐδόκησας σῶσαι ὡς Θεός, τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ἄφ' ἑ' ῥῥῥῥ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας (μετὰ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ἐορταζομένου ἀγίου).

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χέρσον ἀβυσσοτόκον*»· εἶτα «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*[Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμον σιαῖ*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ τὸ τοῦ ἀγίου «*Προστάτην σε θερμότηατον*» καὶ τῆς ἐορτῆς ὁμοιον «*Ἀτρέπτως καθ' ὑπόστασιν*» (ζήτηι τῆ 3ῃ Φεβρουαρίου)*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑἶΝΟΥΣ τὰ 4 προσόμοια τοῦ ἀγίου, Δόξα, «*Ὅπου ἐπικληθῆ σου*», Καὶ νῦν, τῆς ἐορτῆς ὁμόηχον «*Ὁ παλαιὸς ἡμερῶν νηπιάσας σαρκί*» (ζήτηι εἰς τὴν λιτὴν τῆς 2ας Φεβρουαρίου). Δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἐορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ· Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεῶν βασταχθεῖς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς «*Χαῖρε, κεχαριτωμένη*», τοῦ ἱεράρχου «*Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροπος*», καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τῆς ἐορτῆς «*Ὁ μήτραν παρθενικήν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, ζήτηι τῆ 13ῃ Νοεμ., «*Τοιοῦτος ἡμῖν ἐπρεπεν ἀρχιερέυς*» (Ἐβρ. ζ' 26-ἡ' 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσνον*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Ἡ ἀπόλυσις μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἐορτῆς.

* Πρβλ. Τ.Μ.Ε., διάταξις 2ας Φεβρουαρίου, §15.

7. Τρίτη. Παρθενίου επισκόπου Λαμψάκου (δ' αἰ.), Λουκᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Στειρίῳ Ἑλλάδος (†946).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρ. β' 9-22).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 14-23).

8. Τετάρτη. Θεοδώρου στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος (†319), Ζαχαρίου τοῦ προφήτου (†620 π.Χ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Β' Πέτρ. γ' 1-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 24-31).

9. Πέμπτη. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς, Νικηφόρου μάρτυρος (†257), Φιλαργίου Κύπρου, Παγκρατίου Ταυρομενίου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (Φεβρουαρίου 2) ἄνευ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τῶν στιχηρῶν τῆς λιτῆς. Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὄθεν μετὰ τὰ καθίσματα τῶν δύο στιχολογιῶν, ὁ ν' ψαλμὸς καὶ εὐθύς ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς. Συναξάριον ἀναγινώσκεται τὸ τῆς 9ης τοῦ μηνός. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ, προκειμένον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰωάν. α' 8-β' 6)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιζ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ' 31-ιδ' 2).

10. Παρασκευή. † Χαράλαμπος ἱερομάρτυρος τοῦ θαυματουργοῦ (†202). Ἀναστασίου Ἱεροσολύμων, Ζήνωνος ὁσίου τοῦ ταχυδρόμου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία, ἑορτάσιμος οὔσα, ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναιῖον. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἄπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, ζῆτει Τρίτῃ ιβ' ἐβδ. Λουκᾶ, «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων» (Λκ. κα' 12-19). Κανόνες· ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως, καὶ τοῦ ἁγίου. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «Προστασία»· Ἀπόστολος –μετὰ προ-

κειμένου τῆς 15ης Δεκεμβρίου— τοῦ ἁγίου, ζῆτει 26 Ὀκτωβρίου, «*Ἐνδοναμοῦ ἐν τῇ χάριτι*» (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. γ΄ ἐβδ. Ἰωάν., «*Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν*» (Ἰω. ιε΄ 17-ις΄ 2)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Σημείωσις. Ἀπὸ αὐριον ἀρχεται πάλιν ψαλλομένη ἡ Παρακλητικῆ.

- 11. Σάββατον.** Βλασίου ἱερομάρτυρος (†316). Θεοδώρας βασιλίσσης (†867) τῆς στερεωσάσης τὴν ὀρθοδοξίαν.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μὲ «*Θεὸς Κύριος*» (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§31-44)· εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» δεσποτικὰ τῆς Παρακλητικῆς 3 καὶ ἔτερα 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου, ψάλλομεν δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ δοξαστικὰ τοῦ ἁγίου· εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. λδ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ζ΄ 11-16)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ις΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ΄ 46-κα΄ 4, ἡ 8).

- 12. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ).** Μελετίου Ἀντιοχείας (†381). Ἀντωνίου (Β΄) Κων/πόλεως (†901). Χριστοῦ νεομάρτυρος τοῦ κηπουροῦ (†1748). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν β΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§4-6).

Εἰς τὴν Θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Καὶ τρόπων μέτοχος*»· κοντάκιον «*Ὁ θεῖος βλαστός*».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 7 καὶ τὰ δύο ἰδιόμελα τοῦ Τριωδίου δευτεροῦντες τὸ πρῶτον, Δόξα, «*Ὡ πόσων ἀγαθῶν*», Καὶ νῦν, «*Παρήλθεν ἡ σκιά*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Τῆς πατρικῆς δωρεᾶς*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ποιητῆς καὶ λυτρωτῆς μου*». Ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατήλθες*», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς*» κ.λπ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Ὅτε κατήλθες*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (β΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν), καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου* καὶ τὸ θεοτοκίον. Ἀφ' ε' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ Τριωδίου «*Τὴν Μωσέως ᾠδὴν*· «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Τῶν γηγενῶν τίς ἤκουσεν*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἄγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ β' ἀναστάσιμον «*Τὸν λίθον θεωρήσασαι*», τὰ δύο τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕἰΣ ΤΟΥΣ ΑἴΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου 3 «*Τὴν τοῦ ἀσώτου φωνήν*» κ.λπ., Δόξα, «*Πάτερ ἀγαθέ*», Καὶ νῦν, «*ὑπερελογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ε' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Τριωδίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Ὅτε κατῆλθες*» καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «*Τῆς πατρώας δόξης σου*». Προκειμένον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. λδ' ἐπιστ., «*Πάντα μοι ἔξεστιν*» (Α' Κορ. ε' 12-20)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιζ' Λουκᾶ, «*Ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱούς*» (Λκ. ιε' 11-32). Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Εἰδήσις. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς παρούσης πρὸ τῆς ἀπόκρου ἐβδομάδος δὲν γίνεται κατάλυσις, ἀλλὰ τηρεῖται ἡ συνήθης τῶν ἡμερῶν αὐτῶν νηστεία.

13. Δευτέρα. Μαρτινιανοῦ ὁσίου (ε' αἰ.). Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης, Εὐλογίου Ἀλεξανδρείας (†607).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἐμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λε' ἐβδ. ἐπιστ. (Α' Ἰω. β' 18-γ' 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ἀπόκρου (Μρ. ια' 1-11).

* Τὸ ἐν λόγῳ κάθισμα ὑπάρχει διορθωμένον καὶ πλήρες (μετὰ πολλῶν ἄλλων διορθώσεων καὶ συμπληρώσεων) εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας ἐκδοσιν τοῦ Τριωδίου (Ἀθῆναι 2014, σελ. 40), ἐπιμελεία τοῦ αὐοιδίμου ιερέως Κων. Παπαγιάννη.

- 14. Τρίτη.** Αύξεντίου όσιού (†470). Άβραάμ (ε΄ αϊ.) και Μάρωνος (δ΄ αϊ.) τών όσιών.

Απόστολος: ήμέρας, Τρ. λε΄ έβδ. έπιστ. (Α΄ ΐω. γ΄ 9-22).

Εύαγγέλιον: όμοίως, Τρ. απόκρεω (Μρ. ιδ΄ 10-42).

- 15. Τετάρτη.** Όνησίμου άποστόλου (†109). Εύσεβίου όσιού (ε΄ αϊ.), Μαίωρος μάρτυρος, Άνθίμου όσιού (του Βαγιάνου) του έν Χίω (†1960).

Απόστολος: ήμέρας, Τετ. λε΄ έβδ. έπιστ. (Α΄ ΐω. γ΄ 21-δ΄ 11).

Εύαγγέλιον: ήμέρας, Τετ. απόκρεω (Μρ. ιδ΄ 43-ε΄ 1).

- 16. Πέμπτη.** Παμφίλου μάρτυρος (†307) και τών σνν αυτώ. Φλαβιανού πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Απόστολος: ήμέρας, Πέμ. λε΄ έβδ. έπιστ. (Α΄ ΐω. δ΄ 20-ε΄ 20).

Εύαγγέλιον: ήμέρας, Πέμπτης απόκρεω (Μρ. ιε΄ 1-15).

- 17. Παρασκευή.** Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος Τήρωνος (†307). Μαριάμνης άδελφής του άποστόλου Φιλίππου (α΄ αϊ.), Μαρκιανού και Πουλχερίας βασιλέων, Θεοδώρου νεομάρτυρος του έν Μυτιλήνη (†1795).

Απόστολος: ήμέρας, Παρ. λε΄ έβδ. έπιστ. (Β΄ ΐω. 1-13).

Εύαγγέλιον: ήμέρας, Παρ. απόκρεω (Μρ. ιε΄ 20, 22, 25, 33-41).

- 18. † Ψυχοσάββατον.** «Μνήμη πάντων τών άπ΄ αιώνος κεκοιμημένων όρθοδόξων χριστιανών». Λέοντος πάπα Ρώμης (†461). Άγαπητου έπισκόπου Σινάου του όμολογητου (δ΄ αϊ.).

(Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριφδίου §§7-9· τά σχετικά του β΄ ήχου μαρτυρικά, καθίσματα κ.λπ. ζήτει έν τέλει του Τριφδίου.)

Είς τόν έσπερινόν. Ό προουμακός [και τó Ψαλτήριον].

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΑ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» —εις στίχους 6—, έσπέρια μαρτυρικά του β΄ ήχου 3 («Τών άγιών μαρτύρων», «Χοροί μαρτύρων άντέστησαν», «Μεγάλη ή δόξα»), και προσόμοια τών κεκοιμημένων 3 (Σαββάτου πρό τής Απόκρεω) «Τών άπ΄ αιώνος σήμερον» κ.λπ., Δόξα, τó νεκρώσιμον ιδιόμελον «Θρηνώ και όδύρομαι», Και νυν, τó α΄ θεοτοκίον του ήχου τής ληγουσής έβδομάδος «Παρήλθεν ή σκιά».

ΑΝΕΥ ΕΙΣΟΔΟΥ «Φώς ήλαρόν», και ψάλλομεν άντι του προκειμένου τής ήμέρας, εις ήχον πλ. δ΄, τó «Άλληλούια, άλληλούια,

ἀλληλουία» ἐκ τρίτου, εἰς στίχους τὸ μὲν β' «Μακάριοι οὖς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε», τὸ δὲ γ' «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν»· εἶτα εὐθύς τὸ «Καταξίωσον» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

ΕἰΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ ψάλλεται κανονικῶς* τὸ δ' μαρτυρικὸν καὶ τὰ δύο νεκρώσιμα τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος, ὡς ἔπονται.

Οἱ τὴν ἐπίγειον ἀπόλαυσιν, μὴ ποθήσαντες ἀθλοφόροι, οὐρανίων ἀγαθῶν ἠξιώθησαν, καὶ ἀγγέλων συμπολιταὶ γεγονάσι· Κύριε πρεσβείαις αὐτῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Στίχος. Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀλλισθήσονται.

Οἴμοι! οἷον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχὴ, χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος! οἴμοι πόσα δακρύει τότε, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ ἑλεῶν αὐτὴν! πρὸς τοὺς ἀγγέλους τὰ ὄμματα ῥέπουσα, ἀπρακτὰ καθικετεύει· πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τὰς χεῖρας ἐκτείνουσα, οὐκ ἔχει τὸν βοηθοῦντα· δι' ὃ ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, ἐννοήσαντες ἡμῶν τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς, τοῖς μεταστῆσι τὴν ἀνάπαυσιν, παρὰ Χριστοῦ αἰτησώμεθα, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχος. Μακάριοι οὖς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε.

Ἐκ γῆς πλαστουργήσας με, εἰς γῆν πάλιν πορεύεσθαι, τῇ παραβάσει με κατέκρινας· ἔστησας ἡμέραν ἐτάσεως, ἐν ἧ' τὰ κρυπτὰ τῆς ἐκάστου πράξεως, φανερὰ παρίσταται ἐνώπιόν σου· τότε φεῖσαί μου αναμάρτητε, καὶ τῶν ἐσφαλμένων μου συγχώρησιν διδούς, τῆς βασιλείας σου μὴ χωρίσης με.

Δόξα, «Ἀρχὴ μοι καὶ ὑπόστασις», Καὶ νῦν, τὸ μετ' αὐτὸ κείμενον θεοτοκίον «Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΚΑΝΩΝ. Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸν νεκρώσιμον κανόνα τοῦ πλ. β' ἤχου «Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις» ἄνευ τῶν εἰρμῶν εἰς τὰ ἐξῆς προὔμνια καὶ στίχους:

τὸ 1ον τροπάριον ἐκάστης ᾠδῆς εἰς τὸ «Πρεσβείαις τῶν μαρτύρων σου, Χριστέ ὁ Θεός, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου»·

τὸ 2ον τροπάριον εἰς τὸ «Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀλλισθήσονται»·

* Ἡ διάταξις τοῦ Τ.Μ.Ε. περὶ 4 μαρτυρικῶν εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ παρόντος ἑσπερινοῦ ὀφείλεται εἰς παλαιὸν τυπογραφικὸν λάθος, ὡς ἔχει καταδειχθῆ ὑπὸ πολλῶν μελετητῶν.

τὸ 3ον τροπάριον εἰς τὸ «*Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι*»·

τὸ 4ον τροπάριον εἰς τὸ «*Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ*»·
μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «*Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον*» ἔνευ στίχου. Ἔττα τὸ τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «*Ὁ βάθει σοφίας*», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*Ἐν σοὶ γὰρ τὴν ἐλπίδα*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Σὲ καὶ τεῖχος*», ὡς ἐν τῷ Τριψιδίῳ. Ἡ ἕκτενης «*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός*».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «*Ὅτι ἐλέημων*» ψάλλονται τὰ τροπάρια «*Μετὰ πνευμάτων δικαίων*» κ.λπ., καὶ μετὰ ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, κάτωθι τῆς ὁποίας εὐρίσκονται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀποικομημένων κόλλυβα, ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων ὡς ἑξῆς:

«*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον*»· ὁ χορὸς «*Κύριε, ἐλέησον*» γ'.

«*Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίου μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν καὶ μοναστριῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον*»· ὁ χορὸς «*Κύριε, ἐλέησον*» γ' χῦμα.

«*Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται*»· ὁ χορὸς «*Κύριε, ἐλέησον*» γ' χῦμα.

«*Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἄφεισιν τῶν αὐτῶν ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα*»· ὁ χορὸς «*Παράσχον, Κύριε*».

Ὁ ἱερεὺς «*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*», ὁ χορὸς «*Κύριε, ἐλέησον*» ἄπαξ. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν·

«*Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταργήσας καὶ τὸν διάβολον καταπατήσας καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτός, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων δούλων σου, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, μοναχῶν, μοναστριῶν καὶ πάντων τῶν ἀπὸ*

περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης κεκοιμημένων ἐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτῶν πραχθέν, ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ κατὰ διάνοιαν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται καὶ οὐχ ἁμαρτήσει· σὺ γὰρ μόνος ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὁ **λόγος** σου ἀλήθεια. Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ...»

Ὁ χορὸς τὸ «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» ἐκ τρίτου. Ὁ ἱερεὺς «*Σοφία*· «Ὁ ὢν ἐλόγητος» κ.λπ. καὶ ἐκφωνεῖ τὴν συνήθη εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ **Σαββάτου** μετὰ τὸ «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*», ἀντὶ τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*» κ.λπ., τὸ ἀπολυτικίον «Ὁ βάθει σοφίας».

Εἰς τὸν **δρθρον**. Μετὰ τὰ συνήθη, ἀντὶ τοῦ «*Θεὸς Κύριος*» ψάλλεται ἐξ ὑπαμοιβῆς εἰς ἦχον πλ. δ' τὸ «*Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια*» τετράκις, δις ἄνευ στίχου καὶ δις ἐφύμνιον τῶν στίχων «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω*», «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν*». Εἶτα τὸ ἀπολυτικίον μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἀκριβῶς εἰς τὸν ἑσπερινόν. (Καταλιμπανομένης συνήθως τῆς στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου) μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὺν τὸ κράτος».

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ β' ἡχου (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριψδίου) «Ὁ φαιδρῶνας τοὺς ἁγίους» κ.λπ. —εἰς τοὺς οἰκείους στίχους τὰ δύο τελευταῖα—, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου «*Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν*». Εὐθύς (ἐν ταῖς ἐνορίαις παραλειπομένου συνήθως τοῦ, εἰς στάσεις δύο, Ἀμώμου) τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἑσπερινόν. Οἱ χοροὶ τὸ ἐν τῷ Τριψδίῳ κάθισμα «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ*

ἡμῶν», Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας».

ΚΑΝΩΝ. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ ἐν τῷ Τριψδίῳ κανὼν μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ. Στίχοι εἰς τὰ τροπάρια, α) «Μακάριοι οὖς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε», β) «Καὶ τὸ μνημόσνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν», γ) «Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς ἀβλισθήσονται», δ') «Ἀνάπαυσον, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ψάλλεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «Ὁ στερεώσας ἐν τῇ χειρί», ἢ αἰτησις, καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα «Ὁ δι' ἡμᾶς ὑπομείνας» μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ· ἀφ' ε' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «Συνεχόμενον δέξαι με», ἢ αἰτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ Τριψδίου.

Καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ψάλλεται ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς «Τὸν ἐν ὄρει ἀγίῳ»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «Τὸν προδηλωθέντα» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

ΒΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων», τὸ ἕτερον «Ἀνάπαυσον τοὺς δούλους σου» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ προσόμοια 4 «Λεῦτε πρὸ τέλους πάντες» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ. «Σοὶ δόξα πρέπει» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἶτα «Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὄρθρου τῶν καθημερινῶν.

Εἰς τὸν Στίχον, τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριψδίου 3 νεκρώσιμα τοῦ Θεοφάνους (τοῦ β' ἤχου) «Ρύμην τοῦ θανάτου» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ Ψυχοσαββάτου «Ἄλλος τῷ Ἀδάμ», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν»· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «Ὁ βάθει σοφίας», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα», ὡς ὀρίζει καὶ τὸ Τ.Μ.Ε. (διάταξις Τριψδίου, εἰς τὸ τέλος τῆς §8).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τοῦ Ψυχοσαββάτου· ἂν ὁμως ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη «τῶν καθημερινῶν». Εἰσοδικὸν «Λεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἀγίοις».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Ὁ βάθει σοφίας» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον νεκρώσιμα: Ἀπόστολος κοιμηθέντων, «Ὁὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν» (Α΄ Θεσ. δ΄ 13-17). Εὐαγγέλιον Σαββάτου πρὸ τῆς ἀπόκρεω, «Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε» (Λκ. κα΄ 8-9, 25-27, 35-36).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ἄξιον ἐστί». Κοινωνικὸν «Μακάριοι οὖς ἐξελέξω». «Εἶδομεν τὸ φῶς». «Πληρωθῆτω».

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.λπ., καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη ἐν τῷ ἐσπερινῷ.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς «Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», «Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος», καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις τῆς λειτουργίας.

19. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ. «Μνεῖα τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἀρχίππου, Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας (α΄ αἰών). Φιλοθέης ὀσιομάρτυρος τῆς Ἀθηναίας (†1589). Ἦχος γ΄, ἐωθινὸν γ΄ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριφδίου §§10-12).

Εἰς τὴν Θ΄. Ἀπολυτικά «Ὁ βάθει σοφίας»: κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἁγίων».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριφδίου προσόμοια 4 «Ὅταν μέλλης ἔρχεσθαι» κ.λπ., Δόξα, τοῦ Τριφδίου «Ὅταν τίθωνται θρόνοι», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Εἰσοδος κ.λπ. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Οἴμοι, μέλαινα ψυχή», Καὶ νῦν, «Ἀνύμφευτε παρθένε». Ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ σῦράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριφδίῳ ιδιόμελον τῆς λιτῆς «Τὰς τοῦ Κυρίου γνόντες ἐντολάς», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ὑπὸ τὴν σὴν, δέσποινα», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικά τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ σῦράνια», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν,

«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (γ')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριψδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριψδίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσώδια τοῦ Τριψδίου καθίσματα (παραλειπομένου τοῦ θεοτοκίου «Τὸν πάντων ποιητήν»)· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριψδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριψδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Βοηθὸς καὶ σκεπαστής». «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς «Ἀσπόρον συλλήψεως».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ γ' ἀναστάσιμον «Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται», καὶ τὰ τοῦ Τριψδίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου.

ΕἰΣ ΤΟΥΣ ΑἴΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριψδίου ἰδιόμελα 3 «Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην» κ.λπ., Δόξα, «Προκαθάρωμεν ἑαυτοὺς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἦ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Ἀπόκρεω εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριψδίου «Ὅταν ἔλθῃς, ὁ Θεός». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς*· Ἀπόστολος: Κυριακῆς ἀπόκρεω, «Βρῶμα ἡμᾶς οὐ παρίστησιν» (Α' Κορ. η' 8-θ' 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Μτθ. κε' 31-46). Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημείωσις. Εἰς τοὺς ἐορτάζοντας τὴν ἁγίαν Φιλοθέην ναοὺς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐκ τῆς ἰδιαίτεραις φυλλάδος αὐτῆς μετὰ τῆς ἀνα-

* Προκείμενον, ἤχος βαρὺς, «Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ», στίχ. «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, διὰ ἀγαθὸν ψαλμός». — Ἀλληλουιάριον, ἤχος πλ. δ', στίχ. α' «Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάζωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν», β' «Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει».

στασίμου και τῆς τοῦ Τριωδίου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. Φεβρ. 10, §§3-5.

Εἰδήσεις. Εἰς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς παρουσίας ἑβδομάδος, προοίμιον καὶ θυρανοίξια οὐσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς νηστείας, μόνον διὰ τυροῦ, ὠῶν καὶ ἰχθύων καταλόμεν, ἀπέχομεν δὲ κρέατος.

20. Δευτέρα τῆς τυρινῆς. Λέοντος ἐπισκόπου Κατάνης (†780). Βησσαρίωνος ὁσίου, Πλωτίνου ὁσίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἑσπέρια τῆς Παρακλητικῆς 3 (ἐκ τῆς α΄ ομάδος δύο καὶ ἕν ἐκ τῆς β΄ ομάδος στιχηρῶν) καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Ἄνευ εἰσόδου «Φῶς ἱλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας κ.τ.λ.. Εἰς τὸν στίχον, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου (σήμερον «*Λιχνευσάμενοι, τὴν πρώτην ὑπέστημεν γύμνωσιν*») δὶς, τὸ μαρτυρικὸν ἁπαξ, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (σήμερον «*Τῶν οὐρανίων στρατιῶν*»), Δόξα, Καὶ νῦν, ὁμώχηον θεοτοκίον τῶν καθημερινῶν (σήμερον «*Τῇ ἀνατραφείῃ ἐν τῷ ναῷ*») [βλ. εἰς Ὁρολόγιον], καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ὡς διατάσσεται ἐν τῷ Τριωδίῳ. Κανόνες, οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τριώδιοι κανόνες τοῦ Τριωδίου, ἀλλὰ εἰς ὅσας ᾠδὰς λέγομεν τὰ δύο τριώδια καταλιμπάνομεν τὰς ᾠδὰς τῆς Παρακλητικῆς καὶ τοῦ Μηναίου (σήμερον αὐτὸ συμβαίνει εἰς τὰς ᾠδὰς α΄, η΄ καὶ θ΄)· εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης ᾠδῆς λέγεται ὁ εἰρμὸς μόνον τοῦ πρώτου κανόνος. Δὲν ψάλλονται καταβασίαι, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ ἐν τέλει τῶν ᾠδῶν γ΄, ζ΄, η΄ καὶ θ΄ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριωδίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἰσοδὸν, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ τὸ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον τῆς ἡμέρας [καὶ «*Προστασία*»]. Ἀναγνώσματα τῆς ἡμέρας (σήμερον Δευτ. τῆς Τυροφάγου· Γ΄ Ἰωάν. 1-15, καὶ Λκ. ιθ΄ 29-40, κβ΄ 7-39)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημειώσεις. 1. Αἱ ἀκολουθίαι τῶν καθημερινῶν ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς Τυρινῆς διεξάγονται ὡς διατάσσονται ἐν τῷ

Τριψίδω και κατά τὸν ἀνωτέρω τύπον (πρβλ. Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριψίδου §13)· ἂν ὁμως ἐν τινι ἡμέρᾳ τόχῃ ἑορτῇ ἢ μνήμῃ ἁγίου, παραλείπονται τὰ τοῦ Τριψίδου.

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Παρασκευῆς πρὸ τῶν Βαΐων ὁσάκις εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Τριψίδου και τῶν Τυπικῶν διὰ τὰς καθ' ἡμέραν ἀκολουθίας (ἀπὸ Δευτέρας ἕως Σαββάτου) γίνεται λόγος περὶ Ὀκτωήχου και περὶ καθισμάτων τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος, δὲν ἐννοεῖται ἢ Παρακλητικῇ, ἀλλ' ἢ «Ὀκτώηχος τοῦ Τριψίδου» ἢ «στιχηροκαθισματάριον», ὃ περ εὑρεται ἐν τέλει τοῦ Τριψίδου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Στιχηρὰ και καθίσματα» (κατανυκτικά, θεοτοκία, σταυρώσιμα, σταυροθεοτοκία, ἀποστολικά και μαρτορικά).

21. Τρίτῃ τῆς τυρινῆς. Τιμοθέου ὁσίου τοῦ ἐν Συμβόλοις (θ' αἰ.). Εὐσταθίου Ἀντιοχείας (†360), Ζαχαρίου Ἱεροσολύμων (†633), Ἰωάννου Κων/πόλεως (†577).

Αἱ ἀκολουθίαι διεξάγονται ὡς προοδηλωται χθὲς Δευτέρα.

Ἀπόστολος: Τρίτης Τυροφάγου (Ἰούδα 1-10).

Εὐαγγέλιον: Τρ. Τυροφάγου (Λκ. κβ' 39-42, 45-κγ' 1).

22. Τετάρτῃ τῆς τυρινῆς. Ἡ εὑρεσις τῶν ἰ. λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου (†395-423).

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

Αἱ λοιπαὶ ἀκολουθίαι διεξάγονται ὡς προοδηλωται τῇ Δευτέρᾳ, ἀλλὰ τῇ Τρίτῃ και Πέμπτῃ ἑσπέρας τῆς παρουσίης ἐβδομάδος ἀντὶ προκειμένου ψάλλεται τὸ «Ἀλληλούια» (γ') μετὰ τῶν οἰκείων στίχων, ἐν τέλει δὲ τοῦ ἑσπερινοῦ ἀντὶ ἀπολυτικίου ψάλλεται τὸ «Θεοτόκε παρθένε», διότι δὲν τελεῖται λειτουργία τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ· ποιούμεν δὲ και μετανοίας, τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», και ἀπόλυσις. Τῇ Τετάρτῃ και τῇ Παρασκευῇ εἰς τὸν ὄρθρον, εἰς ὄσας ᾠδὰς τὸ Τριψίδιον ἔχει μόνον ἓνα κανόνα, προηγεῖται και ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου, ἀλλ' εἰς τὰς λοιπὰς ᾠδὰς λέγονται μόνον τὰ δύο τριψίδια.

Εἰδησις. Κατ' ἔθος ἐπικρατήσαν εἰς ἅπασαν τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τῇ Τετάρτῃ και τῇ Παρασκευῇ τῆς τυρινῆς ἐβδομάδος οὔτε τελεία θ. λειτουργία οὔτε προηγιασμένη τελεῖται· ἐκτὸς ἂν τόχῃ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐταῖς μνήμῃ ἑορταζόμενου ἁγίου, ὁπότε καταλιμπάνεται ἢ ἀκολουθία τοῦ Τριψίδου και ψάλλεται μόνον ἢ τοῦ ἁγίου τοιαύτη, τελεῖται δὲ ἢ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσσοστόμου.

23. Πέμπη τῆς τυρινῆς. Πολυκάρπου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Σμόρνης (†166).

Αἱ ἀκολουθία διεξάγονται ὡς προοδηλωται τῇ Δευτέρᾳ.

Ἀπόστολος: Πέμπης Τυροφάγου (Ἰουδα 11-25).

Εὐαγγέλιον: Πέμ. Τυροφ. (Λκ. κγ' 1-31, 33, 44-56).

24. Παρασκευὴ τῆς τυρινῆς. † Ἰωάννου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἐπὶ τῇ μνεΐα τῆς α' καὶ β' εὐρέσεως τῆς τ. κεφαλῆς αὐτοῦ (452).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὴν α' στάσιν τοῦ Ψαλτηρίου, εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἐσπέρια προσόμοια τοῦ Προδρόμου 3 «*Χαίροις ἡ ἱερὰ κεφαλῇ*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, «*Θησαυρὸς ἐνθέων δωρεῶν*», Καὶ νῦν, τὸ ὁμῶχον α' θεοτοκίον «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*». Εἰσοδος κ.λπ. Εἰς τὰ ἀπόστιχα (ζῆτει ταῦτα μετὰ τὸν ὄρθρον τῆς 24ης καὶ πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης τοῦ μηνὸς) προσόμοια 3, «*Δεῦτε τὴν τιμίαν κεφαλὴν*» κ.λπ. ἀνὰ μίαν, μὲ στίχους εἰς μὲν τὸ β' «*Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυΐδ, ἡτοιμάσα λόχνον τῷ χριστῷ μου*», εἰς δὲ τὸ γ' «*Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ Κυρίῳ καὶ ἐλπτεῖ ἐπ' αὐτόν*», Δόξα, τὸ ἐν συνεχείᾳ ἰδιόμελον «*Ἡ τῶν θείων ἐννοιῶν*», Καὶ νῦν, τὸ ὁμῶχον θεοτοκίον «*Χαῖρε, ἡ ἐλπίς ἡμῶν*» (ζῆτει αὐτὸ εἰς τὸν στίχον τοῦ ἀρχικοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 24ης). Ἀπολυτίκιον «*Ἐκ γῆς ἀνατείλασα*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν (ψάλλε, εἰ βούλει, Δόξα, τὸ εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶνων ἰδιόμελον «*Ἡ πρόφην ἐπὶ πίνακι*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ προδρόμου*»), τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐκ γῆς ἀνατείλασα*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτίκιον «*Ἐκ γῆς ἀνατείλασα*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον*». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα τοῦ Μηναίου κατὰ σειρὰν καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ἐν ᾗ Εὐαγγέλιον τοῦ Προδρόμου, Πέμ. γ' ἐβδ. Λουκᾶ, «*Ἐξῆλθεν ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ*» (Λκ. ζ' 17-30). Κανόνες ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ ὁ τοῦ προδρόμου ἄνευ τῶν εἰρμῶν ἀπὸ γ' καὶ

ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*». Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ, δοξολογία μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Ἐκ γῆς ἀνατείλασα*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Ἀπόστολος: τοῦ Προδρόμου, Κυριακῆς ἰε' ἐπιστολῶν, «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι*» (Β' Κορ. δ' 6-15)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτέρας δ' ἔβδ. Ματθαίου, «*Ἀκούσας ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ δεσποτηρίῳ*» (Μτθ. ια' 2-15). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

- 25. Σάββατον τῆς τυρινῆς.** † «*Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν*». Ταρασίου Κωνσταντινουπόλεως (784-806). Ῥηγίνου ἱερομονάχου ἐπισκόπου Σκοπέλου (†335), Ἀλεξάνδρου μάρτυρος τοῦ ἐν Θράκη.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον καὶ κοντάκιον τοῦ Προδρόμου.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (ἄνευ τοῦ Μηναιῷ). Καὶ νῦν τῶν ἑσπερίων τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἡχου «*Πῶς μὴ θανατώσωμεν*»· ἄνευ εἰσόδου, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ μετ' αὐτὸ ἕτερον προκείμενον, τὸ «*Καταξίωσον*» κ.λπ.. Τὸ ἀπολυτικίον «*Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἕπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος*». Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τῶν πατέρων ἐκ τοῦ Τριωδίου· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*Ἰσχυρὰ ἀναπέμψωμεν*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Τὸν προδηλωθέντα*»· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν αἰῶνων «*Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ὁσίων...*» Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Προστασία*»· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ὁσιακά (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ)· Ἀπόστολος ὁσιακός, Σαβ. κζ' ἔβδ. ἐπιστ., «*Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος*» (Γαλ. ε' 22-ζ' 2)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, Σαβ. Τυροφάγου, «*Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην*» (Μτθ. ζ' 1-13)· κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δίκαιοι*».

- 26. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ.** «*Ἀνάμνησις τῆς ἀπὸ τοῦ παραδείσου ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ*». Πορφυρίου ἐπισκόπου Γάζης (†420). Φωτεινῆς μάρτυρος τῆς Σαμαρείτιδος,

Θεοκλήτου και λοιπῶν μαρτύρων, Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κων/πόλει (†1575). Ἦχος δ', ἑωθινὸν δ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριφιδίου §§14-16).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»· κοντάκιον «Ὡς εὐσεβείας κήρυκας».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς και τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριφιδίου 4, Δόξα, «Ἐκάθισεν Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἐξεβλήθη Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτῆς μου». Ἀπολυτίκιον «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριφιδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον «Ἥλιος ἀκτίνας», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Μυστικῶς ἀνυμνοῦμεν», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ..

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα θὰ τελεστοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (δ')· μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριφιδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριφιδίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Τριφιδίου· ἀφ' ς' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριφιδίου, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριφιδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμολογιοὶ «Ὡς ἐν ἠπειρῷ πεζεύσας»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς «Θεὸν ἀνθρώποις».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ δ' ἀναστάσιμον «Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες» καὶ τὰ δύο τοῦ Τριφιδίου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου ἰδιόμελα 3 «*Οἶμοι! ὁ Ἀδάμ*» κ.λπ., Δόξα, «*Ἐφθασε καιρός*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*», δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἦ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ζ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Τυρινῆς εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἰσοδὸν ἀπολυτικά «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «*Τῆς σοφίας ὁδηγέ*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον* τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ): Ἀπόστολος: Κυριακῆς τῆς τυρινῆς, «*Νῦν ἐγγότερον ἡμῶν ἡ σωτηρία*» (Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4): Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Εὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν*» (Ματθ. ζ' 14-21). «*Ἄξιον ἐστὶ*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*»: κοντάκιον «*Τῆς σοφίας, ὁδηγέ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «*Κόριε, ἐκέκραξα*» (λεγόμενον σύντομον) ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὰ 4 καταनुκτικά τοῦ δ' ἤχου (ζήτησι αὐτὰ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «*Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι*» κ.λπ., προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «*Ἐγκρατεία τὴν σάρκα*» κ.λπ. (ζήτησι τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας) καὶ τοῦ Μηναίου (Φεβρουαρίου 27) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἰσοδος μετὰ θυμιατοῦ (ἦ τις γίνεται ἐν πάσαις ταῖς Κυριακαῖς ἐσπέρας τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς εἰς τὸ λυχνικόν, διὰ τὰ μεγάλα προκείμενα), «*Φῶς Ἰλαρὸν*» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «*Μὴ ἀποστρέψης*», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ἡ ἔκτενης «*Εἶπωμεν πάντες*», «*Καταζώσον*» καὶ τὰ λοιπὰ. Ἀπόστιχα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «*Ἐλαμψεν ἡ χάρις σου*» δις καὶ τὸ μαρτυρικόν «*Ὁ ἐνδοξαζόμενος*» ἅπαξ, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον «*Τῶν ἀγγέλων αἱ τάξεις*». «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ὅτι σοῦ ἐστίν*», οἱ χοροὶ τὰ τροπάρια «*Θεοτόκε παρθένε*», «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ*», κ.λπ.: «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*»,

* Οἱ στίχοι τοῦ ἀλληλουιαρίου· α' «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὑψίστε*», β' «*Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρᾶν τὸ ἐλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα*».

«Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ»· ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ τρεῖς μεγ. μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκειάς εὐχῆς, καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις «Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν» (ἐν ἧ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας)· πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ «Πάντων προστατεύεις, ἀγαθή», κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου παρέχεται διὰ τοῦ ἱερέως ἡ συγχώρησις, καὶ εἶτα τὸ «Δι' εὐχῶν» (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §17).

Εἰδήσις. Ἡ τάξις αὕτη τηρεῖται κατὰ τοὺς κατανυκτικοὺς ἐσπερινοὺς καὶ τῶν ἐπομένων πέντε Κυριακῶν τῶν νηστειῶν, ἐναλλασσομένων τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων τῶν ἤχων ἐκάστης ἐβδομάδος καὶ τῶν λοιπῶν τροπαρίων τοῦ Τριωδίου.

27. † **Καθαρὰ Δευτέρα.** Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου (ἡ' αἰ.). Στεφάνου τοῦ γηροκόμου. Ἐφραιμ ὀσίου τοῦ Κατουνακιώτου (†1998).

Ἄρχεται ἡ ἀγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τῇ Δευτέρᾳ πρῶτῃ παραλείπεται τὸ μεσονυκτικὸν «διὰ τὴν τῆς ἐσπέρας παράκλησιν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε», τρισάγιον κ.τ.λ., «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ», καὶ ὁ ἱερεὺς εὐθὺς* «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», ὁ δὲ ἀναγνώστης τὸν ἐξάψαλμον. Τὰ εἰρηνικὰ καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι».

ΤΡΙΑΔΙΚΑ. Εἰς τὸν ἤχον τῆς ἐβδομάδος (δ' ἤχος) τὸ ἀλληλουιάριον τετράκις μετὰ τοὺς στίχους αὐτοῦ «Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ, μεθ' ὃ τοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου τριαδικοὺς ὕμνους** τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος. [Τὰ ἐνδιάτακτα 3 καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.] Μικρὰ συναπτή.

* Τὸ μεσονυκτικὸν καὶ τὰ τροπάρια «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» κ.λπ. παραλείπονται μόνον σήμερον· ἐν ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τῆς Τεσσαρακοστῆς λέγονται ὡς συνήθως· ἐν δὲ ταῖς ἱεραῖς μοναῖς λέγονται καὶ οἱ δύο ψαλμοὶ 19 καὶ 20 ὡς ἐν τῷ Ὠρολογίῳ.

** Ἰστέον, ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν τριαδικῶν ὕμνων γίνεται ὡς ἐξῆς. Τοῦ 1ου τροπαρίου μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἡμέρας (Δευτέρα: «προστασίας

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν, τὰ καταनुκτικὰ τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος (Δευτέρας τοῦ δ΄ ἤχου, ἃ περ ζῆται εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριψδίου). Εἰς τὴν β΄ καὶ γ΄ στιχολογίαν τὰ καθίσματα τῆς ἡμέρας τοῦ Τριψδίου (τῆ Δευτέρα τῆς α΄ ἑβδομάδος «*Τῆς νηστείας τῆ θεία ἀπαρχῆ*» κ.λπ.).

Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, τὸ «*Σῶσον, ὁ Θεός*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ΄) καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς*». Ἐν συνεχείᾳ στιχολογοῦνται αἱ ἑννέα βιβλικαὶ ψόδαι κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. Εἶτα ψάλλονται ἢ ἀναγινώσκονται, ἄνευ προῦμνίου ἢ στίχου τινός, οἱ κανόνες ὡς ἐξῆς· εἰς ὄσας ψόδας ὑπάρχουν τριψόδια προηγείται ὁ κανὼν τοῦ Μηναιίου μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ ἔπονται τὰ τριψόδια, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ψόδας μόνον ὁ κανὼν τοῦ Μηναιίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς γ΄ ψόδης τοῦ κανόνος τοῦ Μηναιίου ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς (ἐννοεῖται ὅτι, ἂν μετὰ τὸ Μηναιῖον ἀνεγνώσθησαν τριψόδια, τότε ψάλλεται ὁ εἰρμὸς τοῦ β΄ τριψδίου), αἰτησις, ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν*» καὶ τὸ μεσψόδιον κάθισμα τοῦ Μηναιίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῆ) τοῦ σταυροθεοτοκίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς δ΄ ψόδης τοῦ κανόνος τοῦ Μηναιίου (ἢ τοῦ τριψδίου) ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, αἰτησις καὶ ἐκφώνησις «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*». Εἶτα ἀντὶ κοντακίου τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικὸν κάθισμα (ζῆται ἐν τέλει τοῦ Τριψδίου· τὸ τυχὸν κοντάκιον τοῦ Μηναιίου καταλιμπάνεται), καὶ τὸ συναξάριον. (Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ η΄ ψόδῃ πρὸ τοῦ τριαδικοῦ, ἀντὶ τοῦ Δόξα, λέγομεν «*Ἐὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...*»)

τῶν ἀσωμάτων, σῶσον ἡμᾶς». Τρίτη: «*πρεσβείαις τοῦ προδρόμου, σῶσον ἡμᾶς*». Τετάρτη καὶ Παρασκευῆ: «*δυναμίει τοῦ σταυροῦ σου, σῶσον ἡμᾶς*». Πέμπτη: «*πρεσβείαις τῶν ἀποστόλων, σῶσον ἡμᾶς*»).

Τοῦ 2ου τροπαρίου μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ (π.χ. «*πρεσβείαις τοῦ ὁσίου, σῶσον ἡμᾶς*» ἢ «*πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου...*» ἢ «*πρεσβείαις τῶν μαρτύρων...*» ἢ «*πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς*» κ.λπ.). Ἄν ὁμοῦς ὁ ναὸς τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι δεσποτικῆς ἢ θεομητορικῆς ἑορτῆς, ἢ συμπλήρωσις τοῦ 2ου τροπαρίου γίνεται ὅπως καὶ τοῦ α΄, πλὴν τῆς Πέμπτης, ἀφιερωμένης οὐσης καὶ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, καθ' ἣν ἡ συμπλήρωσις γίνεται μετὰ τὸ «*πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς*».

Τοῦ 3ου τριαδικοῦ ὕμνου ἡ συμπλήρωσις γίνεται ἀείποτε μετὰ τὸ «*διὰ τῆς Θεοτόκου, ἐλέησόν ἡμᾶς*».

Εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, ἐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου, «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*» καὶ στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*». εἶτα ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Αἴτησις, καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσι*».

ΦΩΤΑΓΩΓΙΚΟΝ* ψάλλεται (ἐκ τρίτου) τὸ τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος ἀντὶ ἐξαποστειλαρίου. [Οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰῶν χῦμα.] Στιχηρὰ αἰῶν δὲν ψάλλονται, ἀλλ' εὐθὺς «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ὁ ἱερεὺς «*Πληρώσωμεν τὴν ἐωθινήν*» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

ΕἰΣ ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ ΤΩΝ Αἰνῶν τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου δις καὶ τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ) σταυροθεοτοκίον (σήμερον τὸ ἰδιόμελον «*Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία*» κ.τ.λ.).

«*Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*». ὁ ἱερεὺς «*Ὁ ὢν ἐλογοητός*», τὸ «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιοι μετὰ τῆς εὐχῆς «*Κύριε καὶ δέσποτα τῆς ζωῆς μου*» καὶ εὐθὺς ἐπισυνάπτονται.

Αἰ ΩΡΑΙ, ἀρχόμεναι πᾶσαι μετὰ τοῦ «*Δεῦτε προσκονήσωμεν*» γ', κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριωδίου καὶ τοῦ Ὁρολογίου (ἀλλ' ἐν ταῖς ἐνορίας μετὰ τὴν εὐχὴν «*Κύριε καὶ Δέσποτα*» παραλείπεται τὸ τρισάγιον καὶ λέγεται εὐθὺς ἡ εὐχὴ ἐκάστης ὥρας). Εἰς τὴν θ' ὥραν, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ τὰ μετ' αὐτὸ τροπάρια «*Βλέπων ὁ ληστής*» κ.λπ., τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*», ὁ ἱερεὺς «*Δι' εὐχῶν*», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιοι μετὰ τῆς εὐχῆς «*Κύριε καὶ δέσποτα*» καὶ οἱ χοροὶ εἰς ἤχον πλ. δ' τοὺς μακαρισμοὺς μετ' ἐφυμνίου εἰς ἕκαστον στίχον τὸ «*Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ*

* Ἰστέον ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν φωταγωγικῶν γίνεται μὲ τὰ σημειωθέντα χαρακτηριστικὰ εἰς τοὺς τριαδικοὺς ἕμνους, ἀλλὰ εἰς τὰ φωταγωγικὰ κατακλείονται οὐχὶ μὲ τὸ «*σῶσον ἡμᾶς*», ἀλλὰ μὲ τὸ «*καὶ σῶσον με*» (π.χ. «*πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου καὶ σῶσον με*», τὸ δὲ γ' πάντοτε μὲ τὸ «*πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ σῶσον με*»).

βασιλεία σου», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριψδίῳ καὶ Ὁρολογίῳ τάξιν. Ἐἶτα τὰ τροπάρια «*Χορὸς ὁ ἐπουράνιος*» κ.λπ., Καὶ νῦν, «*Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν*», τὸ «*Ἄνες, ἄφες*», τὸ «*Πάτερ ἡμῶν*», ὁ ἱερεὺς «*Ὅτι σοῦ ἐστὶ*», καὶ τὰ κοντάκια «*Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης*», τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (βλέπε αὐτὸ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν τυπικῶν), τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικόν (τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη καὶ μετὰ τὴν 5' φῶδὴν τῶν κανόνων), Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «*Μετὰ τῶν ἁγίων*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Προστασία*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), «*Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (γ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*», ὁ ἱερεὺς «*Ὁ Θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς*», αἱ τρεῖς μεγάλοι μετάνοιαι, μεθ' ὧς ἄρχεται

Ὁ ἔσπερινός (ἄνευ προηγιασμένων δώρων). Μετὰ τὰς ὡς ἄνω 3 μεγ. μετаноιὰς εὐθὺς «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ' καὶ ὁ προοιμιακός [μετὰ τὰ εἰρηνικὰ λέγε, εἰ βούλει, τὸ ἡ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου]. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», εἰς στίχους 6, στιχηρὰ πρόσόμοια τοῦ Τριψδίου 3 «*Πᾶσαν ἁμαρτίαν*» κ.λπ., καὶ 3 τοῦ ἁγίου τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἐκ τοῦ Μηναίου, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον πρόσόμοιον τοῦ Μηναίου (ἢ ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἑσπέρας σταυροθεοτοκίον ἢ ἐν ἐκάστη Παρασκευῇ ἑσπέρας τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος).

Ἄνευ εἰσόδου «*Φῶς ἱλαρόν*», ὁ ἱερεὺς «*Ἐσπέρας*», ὁ ἀναγνώστης τὰ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν οἰκείων προκειμένων καὶ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ, τὸ «*Καταξίωσον*», ὁ ἱερεὺς «*Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν*» κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

Εἰς τὸν στίχον ἅπαντα τοῦ Τριψδίου κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν. «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., εἰς ἤχον πλ. α' τὰ τροπάρια «*Θεοτόκε παρθένε*» κ.λπ., τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*», ὁ ἱερεὺς «*Ὁ ὢν εὐλογητός*», τὸ «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», αἱ 3 μεγάλοι μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, τρισάγιον κ.λπ., τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ'), «*Παναγία τριάς, τὸ ὄμοσόν σου κράτος*», «*Ἐἶη τὸ ὄνομα Κυρίου*» τρίς (χῦμα), Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ ἀναγνώστης τοὺς ψαλμοὺς λγ' (33) «*Εὐλόγησω τὸν Κύριον*» καὶ ρμδ' (144) «*Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου*» καὶ ἀπόλυσις (ἐν τῇ ὁποίᾳ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Σημείωσις. Ὁ ρυθμὸς «Υψώσω σε, ὁ Θεός μου», καλούμενος ἐπίσης καὶ «στῆχος τῆς τραπέζης», καταλιμπάνεται διὰ τὴν νηστειαν τῆ Δευτέρας καὶ Τρίτης τῆς α΄ ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν.

Τῆ Δευτέρας ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον, κατὰ τὴν συνήθη ἐν τῷ Ὁρολογίῳ τάξιν· μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται τὸ ἐνδιάτακτον τμήμα τοῦ μεγ. κανόνος μετὰ τῶν εἰρμῶν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τὰ τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς μετὰ στίχον «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον). Μόνον κατὰ τὴν α΄ ἐβδομάδα τῶν νηστειῶν, μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ οἰκεῖον Εὐαγγέλιον τῶν παννυχίδων (σήμερον τῆς Δευτέρας, «Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε», Λκ. κα΄ 8-36). Εἰς τὴν ἀπόλυσιν πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» ψάλλεται τὸ προσόμοιον «Πάντων προστατεύεις» (ἀλλ' ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἑσπέρας τὸ «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον»).

Εἰδήσεις. 1. Εἰς τοὺς ἱκετευτικοὺς στίχους τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου «Παναγία δέσποινα Θεοτόκε» ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον «Ὅσοι θεοφόροι πατέρες ἡμῶν» καὶ στίχος τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, *ἔτι δέ, εἰ ὁ τοχῶν ἅγιος, οὐ τινος ἐψάλῃ ὁ ἑσπερινός, εἶναι ἑορταζόμενος, καὶ στίχος αὐτοῦ (παράβαλε Τ.Μ.Ε., 10 Φεβρ., §13).*

2. Ἐπίσης τὰ ἐν τῷ Ὁρολογίῳ τροπάρια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἔτερα τροπάρια ψαλλόμενα ἡμέραν παρ' ἡμέραν», λέγονται τὴν ἑσπέραν ἐκάστης Τρίτης καὶ Πέμπτης ἀντὶ τῶν «Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου» κ.λπ..

3. Τμήματα τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἔχουν ἐν τῷ Τριωδίῳ, ψάλλονται μόνον κατὰ τὴν α΄ ἐβδομάδα τῶν νηστειῶν.

4. Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας ἀναγινώσκειται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου καὶ ἀναγινώσκειται μία στάσις τῶν Χαρετισμῶν.

- 28. Τρίτη.** Βασιλείου ὀσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†750). Κασσιανοῦ ὀσίου τοῦ Ῥωμαίου· Προτερίου Ἀλεξανδρείας ἱερομάρτυρος (†457), Κυράνης νεομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (†1751).

Τῆ Τρίτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν (ὃ περ ἀπὸ σήμερον λέγεται εἰς πάσας τὰς καθημερινὰς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς), ὁ ὀρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὥραι καὶ ὁ ἑσπερινός τῆς ἐπομένης ἄνευ προηγουμένης (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §18 καὶ §19).

Τῆ Τρίτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ β' τμήματος τοῦ μεγ. κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Τρίτης τῶν παν-

νυχίδων «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ζ' 1-13): εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἀδικον».

Διατάξεις καθημερινῶν Τεσσαρακοστῆς

1. Καθ' ἐκάστην ἀπὸ Δευτέρας ἕως Παρασκευῆς τὸ πρῶν τῶν ἑβδομάδων τῆς Τεσσαρακοστῆς διεξάγονται αἱ ἀκολουθίαι τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου τῆς ἡμέρας, τῶν ὠρῶν καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς περιγράφεται κατὰ τὴν παροῦσαν α' ἑβδομάδα.

2. Ὁ ἑσπερινὸς τελεῖται μετὰ τῶν προηγιασμένων ἐκάστη Τετάρτη καὶ Παρασκευῆ, ταῖς δὲ λοιπαῖς τρεῖς ἡμέραις ἄνευ προηγιασμένης, ἐκτὸς εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἀγίου, κατὰ τὰ ἐν τῷ Τυπικῷ διαλαμβανόμενα (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§20-21). Συμφώνως μὲ ἀρχαῖα Τυπικὰ εἶναι δυνατὴ ἡ τέλεσις προηγιασμένης καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τρεῖς νηστησίμους ἡμέρας, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῆ (πρβλ. Σύστημα Τυπικοῦ §1708 ὑποσημ. 1169, καὶ §1714 ὑποσημ. 1177).

3. Ἐν τῇ ἀπολύσει τοῦ ἑσπερινοῦ (τελουμένου συνήθως τὸ πρῶν τῆς προηγουμένης) καὶ τοῦ μεγάλου ἀποδείκνου μνημονεῖται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ ἔχων ἀκολουθίαν ἐν τῷ Μηναιῷ.

4. Ἐὰν τύχη μνήμη ἑορταζομένου ἀγίου ἐν ταῖς νηστησίμοις ἡμέραις, τελεῖται προηγιασμένη (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §22), ἐν δὲ τῇ ἀπολύσει μνημονεῖται ὁ ἑορταζόμενος ἅγιος. Ἐὰν τυχὸν προηγηθῆ καὶ ἑόρτιος ὄρθρος, ψάλλονται καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» (Τ.Μ.Ε. 10 Φεβρ., 24 Φεβρ., 9 Μαρτίου, καὶ Προθεωρία §27). [Ἐπίσης εἶναι δυνατὸν μνήμη ἑορταζομένου ἀγίου συμπίπτουσα ἐν καθημερινῇ τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς νὰ μετατεθῆ ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ (Σύνοδος ἐν Λαοδικείᾳ ἔτους 362, κανόνες μθ' καὶ να').]

ΜΗΝ

ΜΑΡΤΙΟΣ

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ ὥρας 12

1. **Τετάρτη.** Εὐδοκίας ὀσιομάρτυρος (†160-170), Μαρκέλλου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὄρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδηθῆλται· εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν «Παναγία Τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος» ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν», μεθ' ὃ ἄρχεται

Ὁ ἔσπερινός μετὰ τῆς ἱ. ἀκολουθίας τῶν προηγουμένων δώρων. «Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία». «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» τρίς καὶ ὁ προοιμιακός. Τὰ εἰρηνικά, καὶ τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου («Πρὸς Κύριον»).

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ», εἰς στίχους 10, τὸ ἐν τῷ Τριφθίῳ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας «*Νηστεύοντες, ἀδελφοί!*» δίς, τὸ μαρτυρικὸν «*Εἴ τις ἀρετῆ*» ἅπαξ, προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «*Φεγγοβόλους ὑμᾶς*» κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναιίου (Μαρτίου 2) ἕτερα 3 «*Καὶ ἐν βίῳ περιδοξος*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοδοκίον τοῦ Μηναιίου «*Ἡ Θεὸν τὸν ἀχώρητον*».

Εἰσοδοὺς μετὰ θυμιατοῦ, «*Φῶς ἱλαρὸν*» ἄνευ μέλους, ὁ ἱερεὺς «*Ἐσπέρας*», ὁ ἀναγνώστης «*Προκείμενον*» κ.λπ. καὶ τὸ ἀνάγνωσμα τῆς Γενέσεως, τὸ ἕτερον προκείμενον μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ καὶ ἐμμελῶς «*Κέλευσον*»· ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ κρατῶν θυμιατήριον καὶ λαμπάδα ἀνημέμενην ἐκφωνεῖ «*Σοφία· ὀρθοί!*», στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν λαὸν «*Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι*»· καὶ ὁ ἀναγνώστης τὸ β' ἀνάγνωσμα (τῶν Παροιμιῶν).

ΚΑΤΕΥΘΥΝΘΗΤΩ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς θυμῶν πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης ψάλλει τὸ «*Κατεσθινθήτω*», ὃ ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ τετράκις, τοῦ ἱερέως θυμῶντος κύκλῳ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ λέγοντος ἐμμελῶς τοὺς οἰκείους στίχους· εἶτα ὁ ἱερεὺς

θυμῶν τὸν λαὸν λέγει πάλιν τὸ τελευταῖον «*Κατευθυνθήτω*» μέχρι τοῦ «*ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου*», τὸ δὲ λοιπὸν συμπληροῖ ὁ χορός. [Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, ἀναγινώσκεται ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ κατὰ τὴν συνήθη τάξιν, τὴν δὲ Μεγ. Ἑβδομάδα μόνον Εὐαγγέλιον.]

Εἶτα ἡ ἑκτενής, τὰ τῶν κατηχουμένων κ.λπ. ἀντὶ τοῦ χειρουργικοῦ τὸ «*Νῦν αἱ δυνάμεις*» κοινωνικὸν «*Γεῦσασθε καὶ ἴδετε*», εἰς τὴν μετὰ τὴν κοινωνίαν εὐλόγησιν ψάλλεται τὸ «*Εὐλογῆσω τὸν Κύριον*», τὰ λοιπὰ τῶν προηγιασμένων κατὰ τάξιν καὶ ἡ ἀπόλυσις (ἐν ἧ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Εἶδησις. Ἐὰν τελεσθῇ προηγιασμένη ἐν ἡμέρα μνήμης ἑορταζομένου ἁγίου, ἔχοντος Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, α) εἰς τὰ κεκραγάρια μετὰ τὰ στιχηρὰ τοῦ Τριωδίου ψάλλονται τὰ στιχηρὰ τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ ἁγίου τῆς ἐπαύριον, β) ἡ πρώτη εἴσοδος γίνεται μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ οὐχὶ μετὰ θυμιατοῦ, καὶ γ) εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὡσαύτως ὁ ἑορταζόμενος ἅγιος.

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ γ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· Εὐαγγέλιον τῆς Τετάρτης τῶν παννυχίδων «*Ἐχετε πίστιν Θεοῦ*» (Μρ. ια' 23-26, Μτθ. ζ' 7-8)· εἰς τὴν συγχώρησιν «*Πάντων προστατεύεις*».

2. Πέμπτη. Ήσυχίου μάρτυρος. Θεοδοῦτου ἐπισκόπου Κυρηναίας Κύπρου (†326), Εὐθαλίας παρθενομάρτυρος (†252).

Μνήμη Νικολάου ἱερέως τοῦ Πλανᾶ (†1932). Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἱ. Συνόδου, εἰ τύχοι ἐν τῇ μεγ. τεσσαρακοστῇ, μετατίθεται ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ α' Κυριακῇ τοῦ Μαρτίου.

Τῇ Πέμπτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὄραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπομένης (3 Μαρτίου) ἄνευ προηγιασμένης.

Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ δ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Πέμπτης τῶν παννυχίδων «*Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν*» (Μτθ. ζ' 7-11)· εἰς τὴν συγχώρησιν «*Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον*».

3. Παρασκευή. Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου τῶν μαρτύρων. Θεοδωρήτου ἱερομάρτυρος.

Τῆ Παρασκευῆ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὠρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προουμιακὸς καὶ τὸ ιη΄ κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» (ἦχος πλ. α΄) ἀπὸ τοῦ στίχου «Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς» τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «Δεῦτε πιστοί» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ δ΄ ἦχου «Ὁ ἐνδοξαζόμενος» κ.λπ. (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 4 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «Δεῦτε, φιλομάρτυρες» κ.λπ., Δόξα, «Ὁργάνῳ χρῆσάμενος», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ» (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Παρασκευὴ ἑσπέρας, ἦχος δ΄). Εἴσοδος μετὰ θυματοῦ, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατεθυνηθήτω», «Νῦν αἱ δυνάμεις», κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε», «Εὐλόγησω τὸν Κύριον».

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας. Οἱ α΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀποδευτνον, ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ. Μετὰ τὸ «Ἄξιον ἔστι» ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» ἀνὰ 6 τροπάρια εἰς ἐκάστην ᾠδὴν· εἶτα τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» δίχορον, καὶ ἀναγινώσκεται ἡ α΄ στάσις τῶν οἰκῶν (Χαιρετισμῶν) τῆς Θεοτόκου (Α-Ζ)· εἶτα «Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ» σύντομον, τὸ τρισάγιον κ.τ.λ. καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος·

«Πίστιν Χριστοῦ ὡσεὶ θώρακα, ἔνδον λαβὼν ἐν καρδίᾳ σου, τὰς ἐναντίας δυνάμεις κατεπάτησας, πολύαθλε· καὶ στέφει οὐρανίῳ ἐστέφθης αἰωνίως ὡς ἀήττητος»·

«Κύριε, ἐλέησον» (μ΄), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου» τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παννυχίδος τῆς Παρασκευῆς «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἄμπελος» (Ἰω. ιε΄ 1-7), ἡ μικρὰ ἀπόλυσις, τὸ «Εὐξόμεθα», τὸ κάθισμα «Τὴν ὡραιότητα» καὶ εἶτα «Δι΄ ἐσχῶν» (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §26).

Σημείωσις. Ἡ τάξις αὕτη τῶν χαιρετισμῶν τηρεῖται καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς Παρασκευὰς τῆς β΄, γ΄ καὶ δ΄ ἐβδομάδος, ἂνευ ὁμως Εὐαγγελίου. Κοντάκιον δὲ λέγεται τότε τὸ ἐξῆς, ἐφόσον τῷ Σαββάτῳ δὲν τύχη ἐορταζόμενος ἅγιος·

«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως, τῷ φυτουργῷ τῆς κτίσεως, ἡ οἰκουμένη προσφέρει σοί, Κύριε, τοὺς θεοφόρους μάρτυρας· ταῖς αὐτῶν ἰκεσίαις,

ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα τὴν ἐκκλησίαν σου, διὰ τῆς Θεοτόκου συντήρησον, πολυέλεε».

- 4. Σάββατον α' τῶν νηστειῶν.** «Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τήρωνος (μνήμη διὰ κολλύβων θαύματος)». Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ (†475)· Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς τῶν μαρτύρων (†273).

Εἶδησις. Κατὰ τὰ Σάββατα τῆς Τεσσαρακοστῆς, τὸ μὲν πρωὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, τὸ δὲ ἑσπέρας ψάλλεται, ὡς συνήθως, ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπαύριον Κυριακῆς, καθ' ἣν τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου.

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μὲ τὸ ἀπολυτικίον καὶ κοντάκιον τοῦ ἁγίου [ἢ τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν ἐπὶ μνήμη ἐορταζομένου ἁγίου, ἐν ᾧ μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τὸν στίχον τῶν αἰῶνων ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Θεοδώρου «Χορεύουσι στίφη μαρτύρων» κ.λπ. δίχα μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτικίον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»].

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικίον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν». Καθίσματα [μετὰ τὴν α' στιχολ.] μόνον τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ δ' ἤχου (τὸ νεκρώσιμον δὲν λέγεται) «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε» κ.λπ. (ζήτει ἅπαντα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Τὸ ἀπ' αἰῶνος», εἶτα [μετὰ τὸν Ἄμωμον] τὰ τοῦ ἁγίου (Τριωδίου, Σάββατον α' ἑβδομάδος) «Ζέων πίστεως», Δόξα, «Θεῖον δῶρον», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ἡ τὸν ἀχώρητον Θεόν». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσφῶδια καθίσματα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Καταβασίαι «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν»· «Ἄπας γενεῆς». Ἐξαποστειλήματα, αἶνοι, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτικίον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ' καὶ ἢ ε' ᾠδῆ τοῦ πρώτου κανόνος τοῦ Τριωδίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικία «Μεγάλα τὰ τῆς

πίστεως» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ– τοῦ ἁγίου (26 Ὀκτ.), «Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι» (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς ἐν τοῖς σάββασιν» (Μρ. β΄ 23-γ΄ 5). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· «Ἄξιον ἐστί»· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον». Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἑορτίων κολλύβων μετὰ τῆς εὐχῆς «Ὅ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου» (βλ. Ἱερατικόν)· εἶτα «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου» καὶ ἀπόλυσις.

Σημείωσις. Ἐπειδὴ ὑπάρχει συνήθεια νὰ προσάγωνται σήμερον κόλλυβα διὰ τοὺς κεκοιμημένους καὶ νὰ τελεῖται νεκρώσιμον τρισάγιον, ἂν καὶ δὲν εἶναι Ψυχασάββατον, εἶναι δυνατὸν πρῶτον μὲν μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν νὰ εὐλογηθοῦν τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἑορτία κόλλυβα, μετὰ δὲ τὸ «Δι' εὐχῶν» τῆς λειτουργίας ὁ ἱερεὺς εὐθὺς νὰ βάλῃ «Εὐλογητὸς» καὶ νὰ τελέσῃ κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον ἐπὶ τῶν ἄλλων κολλύβων.

5. † **ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ** (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ). Κόνωνος ὀσιομάρτυρος (α΄ αἰ.). Κόνωνος μάρτυρος τοῦ κηπουροῦ (γ΄ αἰ.). Μάρκου ὀσίου τοῦ Ἀθηναίου (δ΄ αἰ.), Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Ῥαψάνης. ἤχος πλ. α΄, ἑωθινὸν ε΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§28-30).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»· κοντάκιον «Πίστιν Χριστοῦ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἡ χάρις ἐπέλαμψε», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἰσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τοῦ Τριωδίου «Οἱ ἐξ ἄσεβειας». Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ιδίόμελον «Χαίρετε, προφῆται τίμιοι», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου».

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, β΄ τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄνωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῆς α΄ στιχολογίας μεθ' ἑορτοκίον «*Χαῖρε, πόλη Κυρίου*», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μεθ' ἑορτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκειμένον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ε΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν), καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*». Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· ἄφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Λίθος ἀχειρότητος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «*Ἅγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ ε' ἀναστάσιμον «*Ἡ ζωὴ καὶ ὁδὸς Χριστός*», τὸ τῆς ἑορτῆς «*Σκιρτήσατε, κροτήσατε*» καὶ τὸ θεοτοκίον «*Ρομφαῖαι νῦν ἐξέλιπον*».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 «*Ἐν σοὶ νῦν ἀγάλλεται*» κ.λπ. εἰς 4—εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῆς Κυριακῆς τὰ δύο τελευταῖα—, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Μωσῆς τῷ καιρῷ τῆς ἐγκρατείας*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*», δοξολογία μεγάλη.

Μετὰ τὸ ἄσματικόν τῆς δοξολογίας «*Ἅγιος ὁ Θεός*» (ἢ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τῆς θ. λειτουργίας), τελεῖται ἡ λιτανεὺσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῶν ἰ. εἰκόνων περίξ ἢ ἔσωθεν τοῦ ἰ. ναοῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον διάταξιν.

Ἡ λιτανεὶα τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν συνήθη τάξιν

Ἐξελθόντες τοῦ ἰ. ναοῦ, ὁ τε ἰ. κλῆρος καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τῶν ἰ. εἰκόνων, καὶ τάξιν λιτανεύσεως ἀποτελέσαντες κατὰ τὰ εἰωθότα, περιερχόμεθα ἅπαξ τὸν ἱερὸν ναόν, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ ἀπολυτικίον «*Τὴν ἀχραντὸν εἰκόνα σου*». Εἰς ἐκάστην δὲ τοῦ ναοῦ πλευρὰν γίνονται αἱ κάτωθι δεήσεις.

α') Ἐν τῇ νοτιά πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων.

β') Ὅπισθεν τοῦ ἱεροῦ γίνεται δέησις ὑπὲρ τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων εὐσεβῶν βασιλέων, ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων κ.τ.λ.· οἱ χοροὶ «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ') καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις*».

γ') Ἐν τῇ βορεία πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ στάσει.

δ') Πρὸ τῆς δυτικῆς θύρας ἢ ἐντὸς τοῦ ναοῦ (ἐν τῷ σολέα) ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ εἰς τὸ τέλος «*Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι*» κ.λπ., «*Ἐπάκουσον ἡμῶν*» καὶ ἀναγινώσκει ὁ προεξάρχων ἱερεὺς (ἢ ἂν ἡ προεξάρχων ὁ ἀρχιερεὺς) τὰς ἐξῆς περικοπὰς τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ:

Οἱ προφηταὶ ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἐλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκόνησιν ἀπονέμοντες. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριζεν. Ἐπὶ τούτοις τοὺς τῆς εὐσεβείας κήρυκας ἀδελφικῶς τε καὶ πατροποθητικῶς εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς εὐσεβείας, ὑπὲρ ἧς ἠγωνίσαντο, ἀνευφημοῦμεν καὶ λέγομεν· Τῶν τῆς ὀρθοδοξίας προμάχων εὐσεβῶν βασιλέων, ἁγιωτάτων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, διδασκάλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» γ'.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδείκνυσθαι ἐκδουσωποῦντες, ἀζιωθεῖμεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου

ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς «*Ἀμήν*». Εἰσερχομένων δὲ ἡμῶν εἰς τὸν ἰ. ναὸν ψάλλεται τὸ μέγα προκείμενον «*Τίς θεὸς μέγας*», καὶ εἶτα τὸ «*Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

**Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν τάξιν
τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων**

Σχηματίζεται ἱερὰ πομπὴ ὡς ἐξῆς· προπορεύονται οἱ κρατοῦντες κηρολαμπάδας, εἶτα οἱ φέροντες τὰ λάβαρα, τοὺς φανούς, τὰ ἐξαπτέρυγα· ἀκολουθοῦν οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν· εἶτα οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ φερόντες τὰς ἰ. εἰκόνας χριστιανοί, καὶ τέλος διάκονοι μετὰ θυμιατηρίων θυμιῶντες τὸν εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχιερέως εὐρισκόμενον τίμιον Σταυρόν (ἢ τὴν μικρὰν φορητὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ). Κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς λιτανείας ἴστανται πάντες εἰς τὸν σολέα.

ΕΝΑΡΞΙΣ. Ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· «*Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἰσοδον*». Ὁ ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων «*Εὐλογημένη ἡ εἰσοδος τῶν ἁγίων σου πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*». Ὁ χορὸς «*Ἀμήν*».

Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ προοίμιον τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ·

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν σὺν ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων καὶ καταστροφῇ τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

Προφητικαῖς ἐπόμενοι ῥήσεσιν ἀποστολικάς τε παραινέσεσιν εἰκόντες καὶ εὐαγγελικάς ἱστορίας στοιχοῦμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν εορτάζομεν. Καὶ ταύτη εὐχαῖς καὶ λιτανείαις συνευφραϊνόμενοι τε καὶ συναγαλλόμενοι ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ἕσασιν.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱερὰ πομπὴ πρὸς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*», εἰς χρόνον ἀνάλογον, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν χώρον τῆς ἐπομένης στάσεως.

Σημείωσις. Λόγω τοῦ μακροῦ τοῦ ἀπολυτικίου, δύναται νὰ ψαλλῆ τοῦτο εἰς τρεῖς στάσεις οὕτως· ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἐκκινήσεως μέχρι τῆς βορείας θύρας «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου... Χριστὲ ὁ Θεός», ἀπὸ τῆς βορείας μέχρι τῆς δυτικῆς θύρας τοῦ ναοῦ «βουλῆσει γὰρ ἠὲ δόκησας... ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ» καὶ τέλος ἀπὸ τῆς δυτικῆς θύρας μέχρι τῆς μεσημβρινῆς τοιαύτης «Ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμέν σοι... εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον».

ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ. Ἰσταμένης τῆς πομπῆς, ἀναγινώσκει ὁ προϊστάμενος τὸ α' ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

— *Τῶν τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν, λόγῳ, στόματι, καρδίᾳ καὶ νῶ, γραφῇ τε καὶ εἰκόσιν ὁμολογούντων, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ')].

— *Τῶν εἰδόντων τῆς τοῦ Χριστοῦ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον, καὶ ταύτης τὸ κτιστὸν τε καὶ ἄκτιστον, τὸ ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, τὸ παθητὸν καὶ ἀπαθές, τὸ περιγραφτὸν καὶ ἀπερίγραφτον, καὶ τῇ μὲν θεϊκῇ οὐσίᾳ τὸ ἄκτιστον καὶ τὰ ὅμοια προσαρμοζόντων, τῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ φύσει τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ περιγραφτὸν ἀνομολογούντων καὶ λόγῳ καὶ εἰκονίσμασιν, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ')].

— *Τῶν πιστευόντων καὶ διακηρυκευομένων, ἧ τοι εὐαγγελιζομένων τοὺς λόγους ἐπὶ γραμμάτων, τὰ πράγματα ἐπὶ σχημάτων, καὶ εἰς μίαν ἐκάτερον συντελεῖν ὠφέλειαν, τὴν τε διὰ λόγων ἀνακήρυξιν καὶ τὴν δι' εἰκόνων τῆς ἀληθείας βεβαίωσιν, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ')].

Καὶ ἐκκινεῖ πάλιν ἡ πομπὴ πρὸς τὴν δυτικὴν θύραν (ἢ τοὶ πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας) τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ψάλλει τὸ ἀπολυτικίον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ. Τοῦ ἀρχιερέως φθάσαντος πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἴσταται ἡ λιτανεία· ὁ δὲ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ χριστολογικὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεν-

νηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἐλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν· οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἀγίου ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκόνησιν ἀπονέμοντες.

Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξε.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ Ἰ. κομπὴ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν (νοτίαν) θύραν τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτικίον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΤΡΙΤΗ. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς φθάσῃ εἰς τὸν ὀρισμένον τόπον, ἵσταται ἡ κομπή, καὶ ὁ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

— *Μιχαὴλ τοῦ ὀρθοδόξου βασιλέως καὶ Θεοδώρας τῆς ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ')].

— *Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Λέοντος, Αλεξάνδρου, Χριστοφόρου, Νικηφόρου, Ἀνδρονίκου, Ἰσαακίου, Αλεξίου καὶ Θεοδώρου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀνταλλαζομένων, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ')].

— *Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου, Ἰωσήφ καὶ πάντων τῶν ἀγιωτάτων πατριαρχῶν τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἡμῶν ἀγωνισαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη.* [Ὁ χορὸς «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ')].

— *Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατῶνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδεικνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιοθεύημεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείας τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.*

Ὁ χορὸς «*Ἀμὴν*» καὶ ψάλλει τὸ ἀπολυτικίον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*» (εἰς χρόνον ἀνάλογον) [ἢ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*Χαρᾶς ἐπλήρωσας τὰ πάντα*» κ.λπ.], ἐνῶ ἡ ἰ. πομπὴ ἐπιστρέφει εἰς τὸν σολέα.

ΣΤΑΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. Ὁ ἀρχιερεὺς ψάλλει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸν ψαλμικὸν στίχον «*Τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος*». Τὸν αὐτὸν στίχον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν, καὶ εἶτα τὸ «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἐξῆς.

Ἀντίφωνον α΄

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἢ τις οὐ σαλευθήσεται.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

*Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει
πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ; Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

*Εἰπάτωσαν οἱ λελοτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὗς ἐλοτρώσατο
ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β΄

*Ἐξομολογησάσθωσαν τὰ ἔλεη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια
αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ
ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλοῦα.*

*Ἵψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ
πρεσβυτέρων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς...*

*Ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*

*Τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι
τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων.*

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενῆς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

*Ἀδτη ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθώμεν
ἐν αὐτῇ. «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»*

Κύριε, ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

*ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ,
ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

*ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον»,
«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» καὶ τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον
«Τῆ ὑπερμάχῳ».*

*ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ
τῆς Κυριακῆς* (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ): Ἀπόστολος: Κυριακῆς α΄*

* Προκείμενον, ἦχος δ΄, ᾠδὴ τῶν πατέρων, «Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν», στίχ. «Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν». —

νηστειῶν, «Πίστει Μωυσῆς μέγας γενόμενος» (Εβρ. ια' 24-26, 32-40)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν» (Ιω. α' 44-52).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς»· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»· κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν (ἄνευ Ψαλτηρίου) εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἐσπέρια εἰς στίχους 10, καταनुκτικὰ τοῦ (πλ. α') ἤχου 4 «Κύριε, ἁμαρτάνων οὐ παύομαι» κ.λπ. (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριψδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριψδίου 3 «Δίδου μοι κατάνοξιν» κ.λπ., καὶ ἐκ τοῦ Μηναιίου (6 Μαρτίου) ἕτερα 3 «Οἱ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον «Ὅτι εἰς βάθη πολλῶν». Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς ἰλαρὸν» καὶ τὸ μέγα προκειμένον «Ἐδώκας κληρονομίαν» κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριψδίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις» κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

6. Δευτέρα. Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων (†845). Μνήμη τῆς εὐρέσεως τοῦ τ. σταυροῦ ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἑλένης (326).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, ὥρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, καὶ τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς προ-
δεδήλωται, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Περὶ τῶν κανόνων ἐν τῷ μεγάλῳ ἀποδείπνῳ

Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ἀπὸ Δευτέρας ἕως Πέμπτης τῶν λοιπῶν ἑβδομάδων τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς μεγ. Δευτέρας καὶ τῆς μεγ. Τρίτης διεξάγεται ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ (ἄνευ Εὐαγγελίου) καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ.

Ἀλληλουιάριον, ἦχος πλ. δ', στίχ. α' «Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ», στίχ. β' «Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν αὐτῶν· ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς».

Σχετικῶς μὲ τοὺς κανόνας ὑπάρχουν κατὰ τόπους καὶ κατὰ ἰ. μονὰς διάφορα τυπικά.

1. Τὸ Τ.Μ.Ε. (διατάξεις Τριψιδίου §23, ὑποσ. 17) ὀρίζει μετὰ τὴν δοξολογίαν νὰ ψάλλεται ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου μόνον ὁ ὠρισμένος κανὼν τῆς ἡμέρας ὁ εἰς τὸν ἦχον τῆς ἐβδομάδος· τοῦτο τηρεῖται καὶ εἰς πολλὰς ἐνορίας, ἰδίως νησιωτικῶν περιοχῶν.

2. Εἰς ἄλλας ἰ. μονὰς καὶ περιοχάς, ὡσάκις ἐν τῷ ἀποδείπνῳ λέγεται κανὼν ἐκ τοῦ Μηναίου, τὸ Θεοτοκάριον παραλείπεται.

3. Εἰς ὠρισμένας ἐκκλησίας συμπάλλονται ἀμφότεροι οἱ κανόνες, ὁ τοῦ Θεοτοκαρίου καὶ ὁ τοῦ Μηναίου, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριψιδίῳ σημειουμένην τάξιν (α' Κυρ. τῶν νηστειῶν, εἰς τὸ τέλος τοῦ κατανοκτικοῦ ἔσπερινοῦ)· ἢ τοι ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Πέμπτης πρὸ τοῦ Λαζάρου ἔσπερας ἐν τοῖς μεγ. ἀποδείπνοις ψάλλονται οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου οἱ ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντίπασχα (8-23 Ἀπριλίου) ὁμοῦ μετὰ τῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, οἱ ὅποιοι καὶ προηγούνται. Ἀπὸ γ' φθῆς κάθισμα τοῦ Μηναίου καὶ ἀφ' ἑ' τῆς Θεοτόκου· μετὰ τοὺς κανόνας, τὰ 4 προσόμοια τῆς Θεοτόκου καὶ εἴτα τὰ 3 τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν. Ὅταν συμπληρωθοῦν οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου, λέγεται μόνον τὸ Θεοτοκάριον.

4. Τέλος πολλαχοῦ τὸ μέγα ἀπόδειπνον διεξάγεται ἄνευ οἰουδήποτε κανόνος (πλὴν τῆς α' ἐβδομάδος τῶν νηστειῶν βεβαίως καὶ τῶν ἀποδείπνων τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος).

7. Τρίτη. Τῶν ἐν Χερσῶνι ἐπισκοπευσάντων ἱερομαρτύρων (δ' αἰ.). Λαυρεντίου ὀσίου τοῦ Μεγαρέως.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 27 Φεβρουαρίου καὶ 6 Μαρτίου.

8. Τετάρτη. Θεοφυλάκτου ἐπισκόπου Νικομηδείας (†842-5), Ἐρμού ἀποστόλου (α' αἰ.).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἔσπερινός μετὰ τῶν προηγουμένων. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ ἠ' κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Τὴν πνευματικὴν, ἀδελφοί» (δῖς), τὸ μαρτυρικὸν «Πανεύφημοι μάρτυρες» καὶ τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριψιδίου ἀνὰ μίαν, εἴτα 3 τοῦ Μηναίου (9 Μαρτίου) «Φέροντες τὰ παρόντα» εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου «Ἔργοις σκοτει-

νοῖς»· εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατενθυνθήτω» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης κοινωνικῶν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε», «Εὐλόγησω τὸν Κύριον», καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον. Εἰς τοὺς ἱκετευτικούς στίχους «Παναγία δέσποινα Θεοτόκε» ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ καὶ ὁ ἐξῆς στίχος «Ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν».

9. Πέμπτη. † Τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σεβαστείας μαρτυρησάντων (†320).

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τοὺς αἶνους ἰδιόμελα τῶν μαρτύρων «Χορὸς τετραδεκαπύρσεντος», «Τὴν τετραδεκάριθμον χορείαν», «Ἀληθείας κρατῆρα», Δόξα, «Τὴν λίμνην ὡς παράδεισον» (βλέπε εἰς τὸν στίχον τῶν αἶνων), Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ἄδιόδευτε πύλη», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Τὰς ἀληθόνας τῶν ἁγίων».

Εἰς τὸν ὄρθρον (ἐορτάσιμον). Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Τὰς ἀληθόνας τῶν ἁγίων», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου». [Τὸ ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Τὰ καθίσματα κατὰ σειρὰν καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· Εὐαγγέλιον τῶν μαρτύρων, Τρίτης ἰβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ, «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων» (Λκ. κα΄ 12-19). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τῶν μαρτύρων· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ὀδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἄνοιζω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς». Τὸ ἐξαποστειλάριον τῶν μαρτύρων καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 3 προσόμοια τῶν ἁγίων «Δεῦτε μαρτυρικὴν» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Ἀθλοφόροι Χριστοῦ», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Μακαρίζομέν σε»· δοξολογία μεγάλη, τὸ ἀπολυτίκιον τῶν μαρτύρων.

ΩΡΑΙ. Εὐθὺς «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» (γ΄), καὶ αἱ ὄραι λιταί, λέγοντες εἰς ἐκάστην χῦμα, μετὰ μὲν τοὺς ψαλμούς, Δόξα, «Τὰς ἀληθόνας», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον τῆς ὄρας, μετὰ δὲ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ κοντάκιον τῶν μαρτύρων «Πᾶσαν στρατιάν». Εἰς τὴν θ΄ ὄραν συνάπτονται, ὡς συνήθως, οἱ μακαρισμοὶ (μὲ μόνον τὸ κοντάκιον τῶν ἁγίων) κ.τ.λ.· μετὰ τὸ «Ὁ Θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς» καὶ τὴν εὐχὴν «Παναγία Τριάς, τὸ ὁμοούσιον

κράτος) ὁ ἱερεὺς τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*», μεθ' ὃ ἄρχεται

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς ἰ. ἀκολουθίας τῶν προηγιασμένων δώρων. Ὁ ἱερεὺς «*Εὐλόγημένη ἡ βασιλεία*». «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» τρίς καὶ ὁ προσιμακός. Τὰ εἰρηνικά, καὶ τὸ ἡ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου («*Πρὸς Κύριον*»). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» εἰς στίχους 10, τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὰ ἀπόστιχα (Τριψῆδιον, Πέμπτη β' ἑβδομάδος ἑσπέρας) «*Μὴ νηστεύσαντες κατ' ἐντολὴν τοῦ κτίσαντος*» δῖς, τὸ ἐν συνεχείᾳ μαρτυρικὸν «*Τῶν ἐπιγείων ἀπάντων*» ἅπαξ, εἶτα τὰ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Τριψῆδιου 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς «*Πλευρὰν ἐκκεντούμενος*» κ.λπ., καὶ ἐκ τοῦ Μηναιῖου τὰ 3 στιχηρὰ τῶν ἁγίων «*Φέροντες τὰ παρόντα*» κ.λπ. (9 Μαρτίου, εἰς τὸν πρῶτον ἑσπερινὸν) εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, τῶν ἁγίων «*Ἐν φθαῖς ἁσμάτων*», Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι προσόμοιον σταυροθεοτοκίον (ἐκ τῆς 6ης Μαρτίου), πρὸς τὸ «*Τριήμερος ἀνέστης*»·

Ἡ πάναγνος ὡς εἶδέ σε, ἐπὶ σταυροῦ κρεμάμενον, θρηνηδοῦσα ἀνεβόα μητρικῶς· Υἱέ μου καὶ Θεέ μου, γλυκύτατόν μου τέκνον, πῶς φέρεις πάθος ἐπονείδιστον;

Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἰλαρόν*» ἔνευ μέλους, ὁ ἱερεὺς «*Ἐσπέρας*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριψῆδιου καὶ τὸ «*Κατευθυνθήτω*» κατὰ τάξιν ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ τῶν χορῶν. Ὁ Ἀπόστολος τῶν μαρτύρων, Μαρτίου 9, «*Τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον*» (Εβρ. ιβ' 1-10), τὸ Εὐαγγέλιον αὐτῶν, Τετάρτης θ' ἑβδ. Ματθαίου, «*Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*» (Μτθ. κ' 1-16). Καθεξῆς ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων δώρων. Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*» τὸ «*Εὐλόγησω τὸν Κύριον*» κ.λπ.· εἰς δὲ τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύονται πάλιν οἱ ἅγιοι τῆς 9ης Μαρτίου.

Σημειώσεις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.

- 10. Παρασκευή.** Κοδράτου τοῦ ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 5 μαρτύρων (†251). Ἀναστασίας τῆς πατρικίας, Μιχαὴλ Μαυροεἰδῆ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει (†1544).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὸ ἡ΄ κάθισμα, εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὸ ἰδιόμελον «*Νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος*» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ (πλ. α΄) ἤχου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 11) προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «*Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου*», Καὶ νῦν, «*Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ*»· εἰσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ β΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ψάλλεται ὁ κανὼν «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*», εἶτα τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται ἡ β΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου «*Ἦκουσαν οἱ ποιμένες*». Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*», καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ΄ ἄνευ Εὐαγγελίου).

- 11. Σάββατον β΄ τῶν νηστειῶν.** Σωφρονίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων (†638-44). Πιονίου, Τροφίμου καὶ Θαλλοῦ τῶν μαρτύρων, Θεοδώρας ὀσίας (τῆς ἐκ Σερβίων Κοζάνης) βασιλίσσης Ἄρτης.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὴν ἐκφώνησιν «*Ὅτι πρέπει σοι*», οἱ χοροὶ εἰς ἤχον β΄ τὸ ἀλληλουϊάριον, δῖς ἄνευ στίχων καὶ δῖς ἐφύμνιον τῶν στίχων «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε*», «*Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν*». Ἀπολυτικά, τὸ μαρτυρικὸν «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «*Μήτηρ ἀγία*». Καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. α΄ ἤχου, «*Κύριε, τὸ ποτήριον*» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, ἀλλ΄ εἰς τὸ Δόξα, ἀντὶ τοῦ νεκρωσίμου «*Ἀνάπαυσον, σωτῆρ ἡμῶν*» (ὁ περ θὰ ψαλῆ ὑποχρεωτικῶς μετὰ τὰ εὐλογητάρια) λέγεται τὸ παρόν (ἐκ τοῦ μεγάλου Εὐχολογίου).

Γινώσκεις ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁμαρτίαις γεγεννήμεθα· δι' ὃ σε ἱκετεύομεν· τοὺς μεταστάντας ἐξ ἡμῶν ἀνάπαυσον, παρορῶν ὡς ἀγαθὸς τὰ πλημμελήματα, ἃ ὡς ἄνθρωποι καὶ θνητοὶ ἐν βίᾳ ἐπραζαν, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, μόνε φιλάνθρωπε.

Εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «*Χαῖρε, πόλη Κυρίου ἢ ἀδιόδευτος*». Εὐθύς [ὁ Ἄμωμος εἰς στάσεις δύο καὶ] τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια, μετὰ τὰ ὁποῖα γίνεται τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων (ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἔσπερινόν τοῦ Ψυχοσαββάτου τῆς ἀπόκρεω). Εἶτα οἱ χοροὶ τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α΄ ἤχου «*Ἀνάπαυσον, σωτήρ ἡμῶν*», Δόξα, «*Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας*». Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. [Ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν καὶ] ὁ κανὼν τοῦ Μηναιῖου (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μέχρι μὲν τῆς ε΄ ᾠδῆς μόνος, ἀπὸ δὲ τῆς ζ΄ ᾠδῆς μετὰ τῶν τετραφιδίων κανόνων τῆς ἡμέρας (Τριφιδιον, Σάβ. β΄ ἔβδ.). Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς τοῦ Μηναιῖου, αἰτησις, «*Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός*», τὸ μεσῶδιον τοῦ Μηναιῖου κάθισμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Ἀφ΄ ε΄ ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς τοῦ β΄ τετραφιδίου «*Βυθός μοι τῶν παθῶν*», αἰτησις, «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*», εἶτα τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «*Μετὰ τῶν ἀγίων*» καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλ΄ εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραφιδίου «*Τὸν ἐξ ἀνάρχου*» στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυναπτόντες «*Τὴν τιμωτέραν*» (εἰς ἤχον γ΄)· εἶτα ὁ εἰρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραφιδίου «*Σὲ τὴν ἀθάνατον πηγὴν*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος δις.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου «*Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων*» καὶ θεοτοκίον «*Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων*» (βλέπε εἰς Ὁρολόγιον). Εἰς τοὺς αἴνους τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριφιδίου 4 ἰδιόμελα τοῦ πλ. α΄ ἤχου «*Εὐλογημένος ὁ στρατὸς*» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «*Σὺ ἐπλασάς με, Κύριε*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Μακαρίζομέν σε*». «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν προσόμοια νεκρώσιμα τοῦ ἤχου «*Αἴγλη τοῦ σου προσώπου, Χριστέ*» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριφιδίου. «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ ἀπολυτικά τῆς μετ΄ Ἀλληλούα ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Μήτηρ ἀγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη («τῶν καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», «*Μνήσθητι, Κύριε*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ,

κοντάκια «*Μετὰ τῶν ἁγίων*» καὶ «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Ἀπόστολος: Σαββάτου β' ἔβδ. νηστειῶν, «*Βλέπετε μήποτε ἔσται*» (Ἑβρ. γ' 12-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἔρημον τόπον*» (Μρ. α' 35-44). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· «*Ἄξιον ἐστί*»· «*Μακάριοι οὖς ἐξελέξω*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Ἐάν ὑπάρχουν κόλλυβα ὑπὲρ κεκοιμημένων, μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «*Μετὰ πνευμάτων δικαίων*» κ.λπ. καὶ μνημονεύονται παρὰ τοῦ ἱερέως τὰ ὀνόματα ὑπὲρ ὧν τὰ κόλλυβα· καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. 1. Οὗτος ὁ τύπος τηρεῖται καὶ κατὰ τὰ Σάββατα τῶν ἐπομένων γ' καὶ δ' ἑβδομάδων, ἐναλλασσομένων τῶν καθισμάτων, μαρτυρικῶν καὶ νεκρωσίμων τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος· ἐκτὸς εἰ τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου.

2. Εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου ἐν τῷ β', γ' ἢ δ' Σαββάτῳ τῶν νηστειῶν, ψάλλονται εἰς τὸν ὄρθρον καταβασταί «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*», καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον «*Προστασία*».

12. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ». Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ (†818). Γρηγορίου Ῥώμης τοῦ Διαλόγου (†604), Φινεὲς τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.), Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου (†1022). Ἦχος πλ. β', ἑωθινὸν ζ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριψίδιου §§35-37).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριψίδιου 3 εἰς 4, Δόξα, «*Ὅσιε τρισμάκαρ*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Ἦ γρήγορος γλῶσσά σου*», Καὶ νῦν, «*Ἀνύμφευτε παρθένε*». Ἀπολυτίκια «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς*».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*», κ.λπ..

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, β' τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δάρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ὕμνος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Ὁ τὴν ἐλόγημένην», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ζ΄) μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριψδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ Τριψδίου μετὰ στίχου «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν» ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου, εἶτα τὸ μεσφύδιον κήθισμα τοῦ Τριψδίου καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ΄ ζ΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ συναξάρια τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ Τριψδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοιζῶ τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον «Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος»*, τοῦ Τριψδίου «Χαῖρε, πατέρων καύχημα» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς ΤΟΥΣ ΑἶΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 3 «Τὴν μακαρίαν ἐν κόσμῳ» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «Τοῖς ἐν σκότει ἁμαρτημάτων», Καὶ νῦν, «ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ὁρθοδοξίας ὁ φωστὴρ» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυριακῆς β΄ νηστειῶν, «Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας» (Εβρ. α΄ 10-β΄ 3)· Εὐαγγέλιον:

* Ἐπειδὴ τὸ κείμενον τοῦ ζ΄ ἀναστασίμου ἐξαποστειλαρίου δημοσιεύεται πολλαχοῦ μὲ λάθη, παρατίθεται ἐνταῦθα διωρθωμένον.

«Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος, σῶτερ εἶ κατ' οὐσίαν, ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος, βρώσεως συμμετέσχες, καὶ μέσον στὰς ἐδίδασκες, μετάνοιαν κηρύσσειν· εὐθὺς δὲ πρὸς οὐράνιον, ἀνελήφθης Πατέρα, καὶ μαθηταῖς, πέμπειν τὸν Παράκλητον ἐπηγγέλλω, ὑπέρθεε Θεάνθρωπε, δόξα τῇ σῇ ἐγέρσει».

ὁμοίως, «*Εἰσῆλθεν ὁ Τησοῦς εἰς Καπερναοῦμ*» (Μρ. β' 1-12). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*» κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Ἀγγελικαὶ δυνάμεις*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸ ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» καταनुκτικὰ 4 τοῦ πλ. β' ἤχου «*Μετάνοιαν οὐ κέκτημαι*» κ.λπ. (ζήτησι ἐν τέλει τοῦ Τριψιδίου), προσόμοια 3 τῆς σειρᾶς τοῦ Τριψιδίου «*Ἀμέτρητά σοι πταίσας*» καὶ 3 τοῦ Μηναιίου (13ης Μαρτίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον. Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», μέγα προκείμενον «*Μὴ ἀποστρέψης*». Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὸ ἰδιόμελον «*Χαλινοὺς ἀποπτύσας*» (δίς), τὸ μαρτυρικόν, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὰ οὐράνια ὁμνεῖ σε*», «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., τὰ «*Θεοτόκε παρθένε*» κ.λπ. ὡς τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

- 13. Δευτέρα.** Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου Νικηφόρου πατριάρχου ΚΠόλεως (†846). Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἱερομάρτυρος (β' αἰ.).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 27 Φεβρουαρίου καὶ 6 Μαρτίου.

- 14. Τρίτη.** Βενεδίκτου ὁσίου (†543)· Εὐσχήμονος ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Λαμψάκου (θ' αἰ.).

- 15. Τετάρτη.** Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (†303). Ἀριστοβούλου ἀποστόλου Βρετανίας, Μανουήλ νεομάρτυρος τοῦ Κρητῶς (†1792).

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προουμιακὸς καὶ τὸ ἡ' κάθισμα. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριψιδίου «*Ἀσώτως διασπείρας*» (δίς), τὸ μαρτυρικόν «*Ἱερεῖα ἔμψυχα*» (ἄπαξ), τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριψιδίου «*Ἥλιον αἰγάσματα*» καὶ ἕτερα 3 τοῦ Μηναιίου (16 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναιίου· εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

- 16. Πέμπτη.** Σαββίνου τοῦ Αἰγυπτίου (†287). Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ' αἰ.), Χριστοδοῦλου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ.

17. Παρασκευή. Ἀλεξίου ὁσ. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ (†411).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδηλωται.

Ὁ ἐσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προουμιακὸς καὶ τὸ ηὗ κάθισμα. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «*Ἀσώτου δίκην ἀπέστην*» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. β' ἤχου «*Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε*» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τοῦ Μηναίου (18 Μαρτίου) ἕτερα 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου «*Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου)· εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Σημειώσεις. Ἐνθα εορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου, ἡ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. τῆς 10ης Φεβρουαρίου καὶ τῆς 9ης Μαρτίου· Απόστολος: τοῦ ὁσίου, 6 Δεκ. (Ἐβρ. γ' 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ' 1-10).

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Οἱ γ' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται ἡ γ' στάσις τοῦ ἀκαθίστου «*Νέαν ἔδειξε κτίσιν*», ὡς εἴθισται. Κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α' χαιρετισμῶν (ἀλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

18. Σάββατον γ' τῶν νηστειῶν. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (†386). Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων (†300).

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' Ἀλληλοῦα κατὰ τὸν τύπον τοῦ β' Σαββάτου τῶν νηστειῶν (11 Μαρτίου). Εἰς τὰ καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. β' ἤχου «*Ἀθλητικὸν ἀγῶνα*» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «*Ἀληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα*», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «*Ὁ τὴν εὐλογημένην*»· ἀλλὰ μετὰ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α' ἤχου «*Ἀνάπαυσον, σωτήρ ἡμῶν*» κ.λπ.. Κανόνες ὁ τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν δύο τετραωδίων κανόνων τοῦ Τριωδίου. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ὁ εἰρμός, αἵτησις, τὸ μεσῳδίων κάθισμα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεο-

τοκίου. Ἀφ' ἑξ' ὥδης τοῦ β' τετραφιδίου ὁ εἰρμός αὐτοῦ, αἴτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «*Μετὰ τῶν ἀγίων*» καὶ τὸ συναξάριον. «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» καὶ ὁ εἰρμός τῆς ἡ' ὥδης τοῦ β' τετραφιδίου «*Οἱ θεορρήμονες παῖδες*»: στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπαναλαμβάνοντες «*Τὴν τιμωτέραν*» (εἰς ἧχον πλ. δ')· εἶτα ὁ εἰρμός τῆς θ' ὥδης τοῦ β' τετραφιδίου «*Μεγαλύνομέν σε*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἧχου τῆς ἐβδομάδος δις.) Ἐξαποστευλάριον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἶνων ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριφιδίου (ἧχος πλ. β'). Ἀπολυτικά τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ ἀγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β' Σάβ. τῶν νηστειῶν (11 Μαρτίου). Ἀναγνώσματα Σαββάτου γ' ἐβδομάδος νηστειῶν (Εβρ. ι' 32-38· Μρ. β' 14-17).

- 19. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ** (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ). Χρυσάνθου καὶ Δαρείας τῆς Ἀθηναίας, Κλαυδίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων (†283)· Δημητρίου νεομάρτυρος τοῦ Τορναῖ (†1564). Ἦχος βαρὺς, ἐωθινὸν ζ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριφιδίου §§38-40).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριφιδίου 4, Δόξα, «*Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ὁ συμμαχήσας, Κύριε*». Ἀπολυτικά «*Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου*», Δόξα, «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγαμένου σοι*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἧχου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον τοῦ σταυροῦ «*Ὁρῶσά σε ἡ κτίσις*», τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστίν*», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτικίον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*».

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα θὰ τελεσθῇ ἐν ταῖς ἐνορίαις μία λειτουργία προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μετὰ τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μετὰ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εἶτα κάθισμα τοῦ Τριφιδίου «Ἐν παραδείσῳ μὲν τὸ πρὶν», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτὸ (εὐλογητάρια δὲν λέγονται). Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐσθινόν (ζ΄) μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριφιδίῳ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Τριφιδίου μόνον μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ εἰς 8· πρῶτον ὁ εἰρμὸς δις «Ὁ θεϊότατος προετόπωσεν», εἶτα εἰς τὸ α΄ τροπάριον στίχος «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», εἰς δὲ τὰ λοιπὰ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον (ὡς εἰς τὸ Τριφιδίον)· οὕτω ποιοῦμεν ἐν ἐκάστῃ φῶδῃ. Μετὰ τὴν γ΄ φῶδὴν, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Τριφιδίου κατὰ σειράν, «Ὁ σταυρὸς σου, Κύριε, ἠγίασται» κ.λπ.. Μετὰ τὴν ζ΄ φῶδὴν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριφιδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριφιδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ («πρόσειρμα») εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν «Ὁ θεϊότατος προετόπωσε»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ὡ μῆτερ παρθένε».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἄγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον «Ὅσα ἦσαν τὸν Κύριον», τὸ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ σταυροθεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια τοῦ σταυροῦ 3 «Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν» κ.λπ. εἰς 4 —εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα—, Δόξα, τοῦ Τριφιδίου «Τὴν ὑψηλόφρονα γνώμην», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη (εἰς ἤχον δ΄ [αγια]), εἰς τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον τῆς ὁποίας γίνεται

Ἡ τελετὴ τῆς προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας πρὸ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱ. βήματος σχηματίζεται ἰ. λιτανεῖα κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν· προηγοῦνται οἱ λαμπαδοῦχοι, ἀκολουθοῦν οἱ φέροντες τὰ ἐξαπτέ-

ρυγα, εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὸ ἁσματικὸν «*Ἅγιος ὁ Θεός*» καὶ εἶτα οἱ μετὰ θυμιατῶν θυμιῶντες.

Ἐνῶ ψάλλεται τὸ ἁσματικόν, ὁ ἱερεὺς, ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν τίμιον Σταυρὸν, κείμενον ἐπ' αὐτῆς ἐν ἠὺτρεπισμένῳ δίσκῳ μετ' ἀνθέων καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων· εἶτα αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρέφεται περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἁγ. Βήματος καὶ μετὰ τῆς ἰ. λιτανείας ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸ ἠὺτρεπισμένου τετραποδίου, ποιεῖ τρεῖς κύκλους περὶ αὐτὸ καὶ ἴσταται βλέπων πρὸς ἀνατολάς.

Πληρωθέντος τοῦ ἁσματικοῦ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· «*Σοφία, ὀρθοί*», θέτει τὸν δίσκον ἐπὶ τοῦ τετραποδίου καὶ λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιῶν κύκλῳ τοῦ τετραποδίου σταυροειδῶς ψάλλει τὸ τροπάριον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνά μίαν. Εἶτα προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν ψάλλων τὸν ὕμνον «*Τὸν σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν*», ὃν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνά μίαν. Εἶτα οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα «*Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιὸν*» κ.λπ., ἐνῶ προσέρχεται ὁ λαός, προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ἄνθη. Τῆς προσκυνήσεως καὶ τῶν ἰδιομέλων πληρωθέντων, ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Σημείωσις. Ὁ τ. Σταυρὸς τῆς τελετῆς παραμένει ἐν τῷ ἠὺτρεπισμένῳ δίσκῳ ἐπὶ τοῦ τετραποδίου εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸς προσκύνησιν ἄχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς παρούσης ἐβδομάδος, ὅτε γίνεται ἡ τελευταία προσκύνησις αὐτοῦ καὶ αἶρεται ἐν τῷ ἱερῷ βήματι.

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἐξῆς.

Ἀντίφωνον α'

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἐδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημεῖωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

*Ἀνέβης εἰς ὕψος, ἠχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν.
 Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.
 Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου,
 Κύριε. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...
 Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β΄

*Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ
 ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς
 σοι, ἀλληλοῦα.*

*Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐ-
 τοῦ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...*

*Ὁ δὲ Θεός, βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰῶνων εἰργάσατο σω-
 τηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...*

Ἦγνωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὠγνωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ΄

*Ἦψοιτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὕπο-
 ποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ ἐλόγησον τὴν κληρο-
 νομίαν σου. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

*Καὶ ποιμانون αὐτοῦς καὶ ἔπαρον αὐτοῦς ἕως τοῦ αἰῶνος.
 «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς
 ἐκ νεκρῶν».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτικά «Κατέλυσας», «Σῶσον,
 Κύριε, τὸν λαόν σου» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῆ
 ὑπερμάχῳ». Ἀντὶ τρισαγίου, «Τὸν σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ
 Σταυροῦ. Ἀπόστολος: Κυρ. γ΄ νηστ., «Ἐχοντες ἀρχιερέα μέγαν»
 (Ἐβρ. δ΄ 14-ε΄ 6). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου
 ἔλθεῖν» (Μρ. η΄ 34-θ΄ 1).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ
 Ἐξαιρέτως τὸ «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Ἐσημειώθη ἐφ΄
 ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλοῦα». Ἀντὶ τοῦ
 εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Σῶσον, Κύριε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Κατέλυσας», Δόξα, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»· κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ρομφαία».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανουκτικὰ 4 τοῦ βαρέος ἤχου «Ὡς ὁ ἄσωτος υἱὸς» κ.λπ. (ἐν τέλει τοῦ Τριψοῦ), προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «Κύριε, ὁ ἐπὶ σταυροῦ ἐκουσίως» κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 20) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριψοῦ «Νῶν ἀπολύεις»· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

- 20. Δευτέρα.** Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων πατέρων (†796). Μύρωνος νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἡρακλείου (†1793).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 27 Φεβρουαρίου καὶ 6 Μαρτίου.

Εἰδήσις. Σήμερον Δευτέρα καὶ τῇ Τετάρτῃ, εἰς τὴν α' ὄραν ἀντὶ τῶν στίχων «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον» ψάλλομεν «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν» τρις καὶ γίνεται ἡ προσκόνησις τοῦ τιμίου σταυροῦ. Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς δυοῖν ταύταις ἡμέραις εἰς πάσας τὰς ὄρας λέγομεν κοντάκιον (χῆμα) μόνον τὸ τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ρομφαία»· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μακαρισμούς.

- 21. Τρίτη.** Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ. Θωμᾶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (†610).

Εἰδήσις. Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἑσπερινὸν δὲν ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ἀλλὰ μόνη ἡ τοῦ Τριψοῦ, ἡ δὲ ἀκολουθία τῆς 22ας Μαρτίου καταλιμπάνεται (λεγομένη εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον σήμερον τὸ ἐσπέρας).

- 22. Τετάρτη.** Βασιλείου ἱερομ. πρεσβυτέρου τῆς Ἀγκυρανῶν ἐκκλησίας (†362). Καλλινίκης μάρτυρος (†252).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται μόνη ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριψοῦ, ἄνευ δηλονότι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μηναίου· εἰς ἐκάστην ᾠδὴν τοῦ ἐννεαψοῦ κανόνος τοῦ Σταυροῦ λέγονται πρὸ τῶν τροπαρίων οἱ εἰρμοὶ αὐτοῦ (κατὰ τὸ «Ἄνοιζω τὸ στόμα μου»· βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ εἰς τὸν κανόνα

τῶν Οἴκων τοῦ τιμίου Σταυροῦ)· μετὰ τὴν ζ΄ ῥοδὴν τὸ κοντάκιον «*Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία*» μετὰ τοῦ οἴκου «*Τρεῖς σταυροὺς ἐπήξατο*», τὸ συναξάριον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» –εἰς στίχους 10– ψάλλομεν τὰ δύο ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς (τοῦ Τριωδίου) «*Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος*» καὶ «*Οἱ ἐν κροπιῶ ἀρετὰς ἐργαζόμενοι*», τὸ μαρτυρικὸν «*Ἀκορέστω διαθέσει*», τὰ 3 προσόμοια τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (23 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῆ οὐσία*» (τοῦ Τριωδίου). Εἰσοδος, «*Φῶς Ἰλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς προηγιασμένης, ἐν ἧ μετὰ τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῶν κατηχομένων λέγονται ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης Τετάρτης καὶ τὰ διακονικὰ τῶν «*φωτιζομένων*» «*Ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα*».

23. Πέμπτη. Νίκωνος ὀσίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 μαθητῶν αὐτοῦ μαρτύρων (†251).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προεδήλωται.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν (ἄνευ προηγιασμένων). Μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὸ ἐνδιάτακτον κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου, εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*», τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριωδίου «*Τὸν ἀειμακάριστον*» κ.λπ. καὶ τὰ 3 τοῦ Μηναίου (τῆς 24ης Μαρτίου) «*Κεκρυμμένον μυστήριον*» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «*Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ*» ἄνευ εισόδου «*Φῶς Ἰλαρόν*» καὶ τὰ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἀναγνώσματα τῆς ἡμέρας· εἰς τὸν στίχον τὸ ἰδιόμελον «*Παρὰ Κυρίου τοῦ ταπεινώσαντος ἑαυτόν*» (δύς), τὸ μαρτυρικὸν «*Οἱ μάρτυρές σου Κύριε*» (ἄπαξ), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω*» (ζῆτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶν τῆς 24ης)· τρισάγιον, «*Θεοτόκε παρθένε*» κ.λπ., «*Κύριε, ἐλέησον*» μ΄, «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», τὰς 3 μετανοίας, τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς*», «*Εὐλόγησω τὸν Κύριον*» (ψαλμὸς λγ΄), «*Υψώσω σε, ὁ Θεός μου*» (ψαλμὸς ρμδ΄) καὶ ἀπόλυσις.

Εἰδήσις. Τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, ἐνθα λέγονται κανόνες, λέγεται ἐκ τοῦ Τριωδίου ὁ πλήρης κανὼν τοῦ τιμίου Σταυροῦ «*Τὸν τοῦ Κυρίου προσελθόντες σήμερον*» (Παρασκευῆς δ΄ ἑβδομ. νη-στειῶν), διότι θὰ παραλειφθῇ ἀβριον εἰς τὸν ὄρθρον.

24. Παρασκευή. Προεόρτια τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ἀρτέμονος ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Πισιδίας (α' αἰ.).

Κατὰ τὸ Γ.Μ.Ε. σήμερον δὲν τελεῖται προηγιασμένη λειτουργία.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Μεσονυκτικὸν τὸ καθ' ἡμέραν. Μετὰ μὲν τὸ β' τρισάγιον (ἀντὶ τοῦ «*Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται*») τὸ προεόρτιον ἀπολυτικίον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου*», μετὰ δὲ τὸ γ' (ἀντὶ τῶν νεκρωσίων τροπαρίων) τὸ κοντάκιον «*Ἐπελεύσει πνεύματος*». Μετὰ τὸ «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*», τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς*» κ.λπ..

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ προεόρτιον ἀπολυτικίον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό.

[Μετὰ τὴν α' στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου τῆς ἡμέρας]. Καθίσματα σταυρώσιμα τοῦ ἤχου (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριψοδίου, ἤχος βαρύς, τῇ Παρασκευῇ πρωί):

α) ἄνευ στίχου «*Πορὸς φωτεινότερον*»,

β) με στίχον «*Υψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ*», τὸ κάθισμα «*Ὁ δεσπόζων τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων*»,

γ) με στίχον «*Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ*» τὸ μαρτυρικὸν τῆς σειρᾶς «*Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε, τὸν ἐχθρόν*»,

δ) Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ πρὸ τοῦ μαρτυρικοῦ σταυροθεοτοκίον.

Εἶτα [μετὰ τὴν β' καὶ γ' στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ τῆς ἡμέρας καθίσματα, ὡς ἐν τῷ Τριψοδίῳ (βλέπε Παρασκευῇ δ' ἑβδομάδος) «*Τῆς ἐγκρατείας τὸν καιρὸν*» κ.λπ..

Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν. Κανόνες, ὁ προεόρτιος τοῦ Μηναιίου «*Ὁ κόσμος περιχαρῶς*» μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ τὰ δίσαιμα τριψοδία τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριψοδίου) εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῳδίων τοῦ Μηναιίου κάθισμα «*Σήμερον ἅπανα κτίσις*»· ἀφ' ἧς τὸ προεόρτιον κοντάκιον «*Ἐπελεύσει Πνεύματος*» καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τοὺς κανόνες, εἰς στίχον «*Αἰνοῦμεν, ἐλόγοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ δευτέρου τριψοδίου «*Πάντα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ*»· στιχολογοῦμεν τὸ

«Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» ἐπισυνάπτοντες τὸν εἰρμὸν «Τὴν τιμιωτέραν» (εἰς ἤχον δ΄)· ἐν τέλει ὁ εἰρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ πάλιν τριφιδίου «Τὸν ἄσπορον τόκον σου» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

Ἐξαποστειλάριον τὸ προεόρτιον «Ὡς δῶρα προεόρτια» (δίς), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰῶνων χῦμα], «Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶνων τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας «Ὁ τῆς ἀληθείας ἐξεταστής» (δίς) καὶ τὸ μαρτυρικὸν «Τίς σὸκ ἐξίσταται ὁρῶν» (ἄπαξ) εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, τοῦ σταυροῦ «Σήμερον ὁ δεσπότης τῆς κτίσεως», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «Γλῶσσαν ἦν σὸκ ἔγνω»· «Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτικίον «Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς».

Αἱ ὥραι α΄, γ΄ καὶ ζ΄ ἀναγινώσκονται λιταί (οὐδὲν ἐκ τῶν συνήθων τροπαρίων ψάλλεται ἐν αὐταῖς), ἀρχόμεναι ἅπασαι μετὰ τοῦ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ΄. Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς ἐκάστης, Δόξα, «Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς», Καὶ νῦν, τὸ ἐνδιάτακτον θεοτοκίον μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ προεόρτιον κοντάκιον «Ἐπελεύσει Πνεύματος»· μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς ζ΄ ὥρας «Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων» ἡ ἀπόλυσις.

Σημείωσις. Εἰς ὄσας ἐνορίας τηρεῖται τὸ ἔθος τῆς τελευταίας σταυροπροσκυνήσεως, τῇ Παρασκευῇ πρὸ πρὸ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὠρῶν ὁ ἱερεὺς ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀπὸ τῆς Κυριακῆς εὐρίσκειται ὁ τ. Σταυρὸς, θυμῶν τρεῖς καὶ ποιήσας τρεῖς μεγάλας μετανοίας ἀσπάζεται τὸν τ. Σταυρὸν, κατόπιν προσκυνεῖ αὐτὸν κατὰ τάξιν καὶ ὁ παριστάμενος λαὸς, ἐνῶ ψάλλονται ὁ ἕμνος «Τὸν σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν» γ΄ καὶ τὰ ἰδιόμελα «Δεῦτε πιστοὶ» (ζῆτει τῇ προλαβούσῃ Κυριακῇ)· εἶτα αἶρεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως ὁ τ. Σταυρὸς ἐν τῷ ἰ. βήματι, καὶ ἀκολουθεῖ ἡ ἀπόλυσις.

Οἱ χαριετισμοὶ τῆς Θεοτόκου ψάλλονται τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑορτίου ἑσπερινοῦ (βλέπε ἐν συνεχείᾳ 25ῃ Μαρτίου).

25. Σάββατον δ΄ τῶν νηστειῶν. † Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. (Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821).

Ἡ θ΄ ὥρα, ἀν τελεσθῇ πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀναγινώσκεται λιτή, με κοντάκιον καὶ ἀπολυτικίον τὰ προεόρτια.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς ψάλλεται ἐκ μόνου τοῦ Μηναιίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προουμιακόν (ἄνευ ψαλτηρίου), εἰς τὸ «*Κύριε ἐκέκραξα*» στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 «*Βουλὴν προαιώνιον*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «*Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ*».

ΕἰΣΟΔΟΣ, «*Φῶς Ἰαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς [ἢ τοὶ τὰ εὐρισκόμενα δύο εἰς τὸν ἑσπερινόν τῆς 26ης Μαρτίου καὶ τὸ β' ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης (α'—Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα. «*Εἰσῆλθε Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρήβ*», β'—Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. «*Κύριος ἐκτίσέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ*», γ'—Προφητείας Ἰεζεκιήλ τὸ ἀνάγνωσμα. «*Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὁγδόης καὶ ἐπέκεινα*»)].

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα «*Τῷ ἕκτῳ μηνὶ ἀπεστάλη ὁ ἀρχάγγελος*» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια*».

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ. Μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» ψάλλεται τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως ἐμμελῶς ἢ δ' **στάσις τῶν οἰκῶν** τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου «*Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων*», ὡς εἴθισται μετὰ τὸ τέλος τῶν οἰκῶν τὸ «*Τῇ ὑπερμάχῳ*» σύντομον, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτικίον «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*» γ'.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ἢ τῆς ἑορτῆς· «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σαρκωθῆναι καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὸν εὐαγγελισμόν ἐορτάζομεν, δυνάμει... τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς...»*

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτικίον αὐτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Ἐξηρεύζατο ἡ καρδία μου*».] Καθίσματα τῆς ἑορτῆς καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναιίῳ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ (εἰς 6), «ἄνευ στίχου», ἀλλὰ μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς. Ἀπὸ γ' καὶ ς' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*Ἄνοιξω τὸ στόμα μου*», ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ· ἀντὶ τοῦ «*Μεγαλόνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ψάλλεται τὸ μεγαλυνάριον «*Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην*» ἐξάκις μετ' ἐφουμίου ἐκάστοτε τὸν εἰρμόν καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος· ἐν τέλει πάλιν «*Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ*».

Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἕπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Εἰσοδικὸν «*Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθεὶς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦσια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Τῆ ὑπερμάχῳ*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς (25ης Μαρτίου), «*Ὁ ἀγιαζὼν καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι*» (Ἐβρ. β' 11-18)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Συνέλαβεν Ἐλισάβετ*» (Λκ. α' 24-38).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως ὁ εἰρμὸς «*Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ*». Κοινωνικὸν «*Ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἡρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῶ· ἀλληλοῦσια*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Πληρωθήτω*». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Τάξις τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ

Μετὰ τὸ «*Εὐλόγητός ὁ Θεός*», τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*», τὸ κοντάκιον «*Τῆ ὑπερμάχῳ*», εὐθὺς ἡ δοξολογία, καὶ κατόπιν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν τριπλοῦν «*Κύριε, ἐλέησον*», ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης αἰτήσεως, ὅπου ψάλλουν «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» γ', καὶ τῆς ἕκτης, ὅπου ψάλλουν τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πρᾶεῖα τῇ φωνῇ.

«*Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...*»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ζηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπι πλεόν συνεργῆσαι καὶ κατευοῦσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν·

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σύμπαντα τῷ σῶ κράτει συνέχων καὶ τῇ θείᾳ σου καὶ πανσθενεῖ βουλῇ κυβερνῶν τὸν κόσμον· ὁ ἐκάστω ἔθνει τὰς ἰδίας ὀροθεσίας θέμενος, τὸ δὲ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος ἐξαιρέτως εὐεργετήσας, τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας αὐτῷ χαρισάμενος καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως καθοδηγήσας, ἐξ αὐτοῦ δὲ μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας πατέρας καὶ διδασκάλους ἀναδείξας, καὶ ἐλεύθερον μὲν αὐτὸ ἐπὶ αἰῶνας διατηρήσας τῇ θείᾳ σου χάριτι, δουλωθὲν δὲ στηρίζας καὶ διασώσας καὶ εἰς ἐλεύθερον αὔθις βίον ἐξαναστήσας· αὐτός, πανάγιε δέσποτα, πρόσδεξαι τὰς εὐχαριστηρίους ἡμῶν δεήσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει καὶ τῇ παλιγγενεσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰς μὲν ψυχὰς τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἡρωικῶς ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσι πεσόντων ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναρρεθέντων ἢ ἐν ἀλχημαλωσίᾳ καὶ κακουχίᾳ ἀποθανόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν μετὰ τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων ἀνάπαυσον· ἡμᾶς δὲ πάντας ἀξίους τῆς ἐλευθερίας ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σοὶ εὐάρεστον καθοδήγησον. Τοὺς πιστοὺς ἀρχοντας ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σου καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς «*Ἀμήν*», ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν, καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

Εἰδήσις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλωσις ἰχθύος.

26. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου». Σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Τῶν ἐν Γοτθία 26 μαρτύρων. Ἦχος πλ. δ', ἑωθινὸν η'.

Εἰς τὴν Θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινὸν χθές.

Σημείωσις. Τὸ Τ.Μ.Ε. (διατάξεις 25ης Μαρτίου §§24-25, ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς ἐν Κυριακῇ), λόγῳ παλαιῶν ἀντιγραφικῶν λαθῶν καὶ ἀσάφειᾶν, παρουσιάζει διὰ σήμερον ἐλλείψεις τινὰς καὶ ἀντιφάσεις πρὸς παγίᾳς διατάξεις διὰ τὰς ἀποδόσεις τῶν ἑορτῶν· ἐπὶ παραδειγματι διακόπτει τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς εἰς τὸν δρθρον, ὃ περ ρητῶς ἀντιφάσκει πρὸς τὴν Προθεωρίαν τοῦ αὐτοῦ Τυπικοῦ (§37 τῆς Προθεωρίας καὶ κυρίως §38· πρβλ. καὶ 25 Μαρτίου §§6-8, ἀπόδοσις ἐν Σαββάτῳ, ἐπεκτετινομένη εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας τῆς ἡμέρας). Ὅθεν ἀναπληροῦμεν τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῆς Προθεωρίας καὶ ἐκ παρεμφερῶν περιπτώσεων· πρβλ. καὶ Σύστημα Τυπικοῦ, §§1058-1061.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ α' κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ» ἀναστάσιμα 4, τῆς ἑορτῆς 3 «*Βουλήν προαιώνιον*» κ.λπ. ἀνὰ μίαν, καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου (Μαρτίου 26) ἕτερα 3 «*Γαβριήλ ὁ μέγιστος*» κ.λπ., Δόξα, «*Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν*».

Εἰσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας (τὰ ἐν τῷ Μηναιῷ ἀναγνώσματα ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς καὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐνταῦθα).

Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «*Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί*» (δ ζητεῖ εἰς τὸ Μηναιῶν μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς 25ης Μαρτίου).

Ἀπολυτικά «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*», Καὶ νῦν, τὸ αὐτό.

Ἀπολύσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σαρκωθῆναι καταδεξάμενος καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου*

και παναμώμου αὐτοῦ μητρός, ἥς τὸν Εὐαγγελισμόν ἐορτάζομεν, δυνάμει...»

Σημείωσις. Ἡ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος ψάλλεται ἐν τοῖς ἀποδείκνοις (Τ.Μ.Ε.).

Εἰς τὸ μεσουκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἐορτῆς.

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, ε' τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν τρεῖς λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ, τῇ Πέμπτῃ τοῦ μεγάλου Κανόνος καὶ τῇ Παρασκευῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἐσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ὕμνος].

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ' εἰς τὸ Καὶ νῦν αὐτῶν ἀνά ἐν κάθισμα τῆς ἐορτῆς (25 Μαρτίου). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινόν (η')· μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν, τὰ ἰδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῆς ἐορτῆς (25 Μαρτίου)· ἀπὸ γ' ᾠδῆς [κοντάκιον καὶ οἶκος τῆς ἐορτῆς χῦμα καὶ] τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ ἀρχαγγέλου (26 Μαρτίου)· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου μόνον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι τῆς ἐορτῆς «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» ὡς χθές, «Τὴν τιμιωτέραν» καὶ ὁ εἰρμὸς «Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμφύχῳ Θεοῦ κιβωτῶ».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ η' ἀναστάσιμον «Δύο ἀγγέλους βλέψασα», καὶ τὰ δύο τῆς ἐορτῆς.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἐορτῆς* ἕτερα 3 «Τῶν οὐρανίων ἀψίδων» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α') «Εὐαγγελίσετε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν», β') «Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ἕσμα καινόν, ἕσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ», Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἰδιόμελον τῆς Κυριακῆς «Δεῦτε ἐργασώμεθα», Καὶ νῦν, «ὑπερευλογημένη».

* Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §31.

Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς χθές (εἰς τὸ β' ἀντίφωνον μετ' ἐφυμνίου «*Ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθεῖς*»)*· [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ζ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ τῆς ἑορτῆς ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἀναστασίμου ἐφυμνίου**· «*Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦσια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος· Κυριακῆς δ' νηστειῶν, «*Τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγγελάμενος ὁ Θεός*» (Ἑβρ. ζ' 13-20)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «*Ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ*» (Μρ. θ' 17-31).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρειν*» κοινωνικὸν τῆς ἑορτῆς «*Ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. **Εἰς τὴν θ'.** Ἀπολυτικά «*Ἐξ ὕψους κατήλθες*», Δόξα, «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*»· κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἐσπερινῷ χθές, καὶ ἀπόδοσις.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», καταनुκτικὰ 4 τοῦ πλ. δ' ἤχου «*Σὲ τὸν βασιλέα*» κ.λπ. (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «*Μεγίστους ἐν καιρῷ*» καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναιίου (27 Μαρτίου) μετὰ τοῦ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίου τοῦ Μηναιίου. Εἴσοδος, «*Φῶς Ἰλαρόν*», τὸ μέγα προκειμένον «*Μὴ ἀποστρέψης*». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «*Νῶν ἀπολύεις*» κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

27. Δευτέρα. Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκη (γ' -δ' αἰ.). Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μαρτύρων, Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου (†950).

* Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37· πρβλ. 25 Μαρτ. §§ 8, 17, 54.

** Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §38.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 27 Φεβρουαρίου καὶ 6 Μαρτίου.

- 28. Τρίτη.** Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου μονῆς Πελεκητῆς (†754)· Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.

Σημείωσις. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν δύο ἀκολουθιῶν τῶν εὕρισκομένων ἐν τῷ Μηναίῳ διὰ τὴν ἐπαύριον θὰ ψαλῆ μόνον ἢ μία (Μάρκου Ἀρεθουσίων καὶ τῶν σὺν αὐτῷ), ἡ ἀκολουθία τῶν μαρτύρων Ἰωνᾶ, Βαραχησίου κ.λπ. ψάλλεται ἐν τῷ μεγάλῳ ἀποδείπνῳ σήμερον τὸ ἑσπέρας.

- 29. Τετάρτη.** Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθουσίων, Κυρίλλου διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς (†364).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωταί.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων δώρων. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου «Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτῶν» (ὅπως ἀκριβῶς ὀρίζει τὸ Τριψίδιον) καὶ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον «Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν» (δῖς), τὸ μαρτυρικόν (ἅπαξ), τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριψιδίου, καὶ πάντα τὰ κατ' ἀλφάβητον στιχηρὰ «Ἄπας ὁ βίος μου», μὲ τοὺς στίχους αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριψιδίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον «Ὡ τῇ ἀρρήτῳ συγκαταβάσει». Εἴσοδος, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριψιδίου, «Κατευθυνθήτω», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης (T.M.E., διάταξις Τριψιδίου §44).

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας ψάλλεται ὁ μέγας Κανὼν ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α΄. Ὁ μέγας Κανὼν εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστίν»· ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ μέγας Κανὼν (μετὰ τῶν εἰρμῶν) μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια αὐτοῦ «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με» ἢ μὲ τοὺς στίχους τοὺς σημειουμένους εἰς τὸ Τριψίδιον πρὸ τῶν τροπαρίων τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καὶ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης. Μετὰ τὴν γ' ὥδην καταλιμπάνονται τὰ μεσφῶδια καθίσματα καὶ τὸ δειρμον τριψίδιον, καὶ ψάλλονται αἱ ἐν συνεχείᾳ ὥδαι τοῦ μεγάλου κανόνος. Μετὰ τὴν ζ' ὥδην τὸ κοντάκιον «Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου» ἐμμελῶς· ἀκολουθῶς ἡ ζ', ἡ η' καὶ ἡ θ' ὥδη καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ εἰρμὸς

«*Ἀσπόρου συλλήψεως*». Τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» χῦμα, «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), «*Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ*» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου.

Β'. Ὁ Μέγας Κανὼν εἰς τὸν ὄρθρον

[Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Μετὰ τὸ «*Πιστεύω*» ψάλλεται ἐκ τοῦ Μηναιίου ἢ ἀκολουθία τῆς 30ῆς Μαρτίου.]

Εἰς τὸν ὄρθρον. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ' καὶ κ' καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ, καὶ ὁ ἐξάψαλμος. Εἰς τὸ «*Ἀλληλούια*» οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τοῦ πλ. δ' ἤχου (βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριψδίου), μὲ καταλήξεις· εἰς τὸ α' «*Πρεσβείαις τῶν ἀποστόλων σῶσον ἡμᾶς*», εἰς τὸ β' «*Πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου σῶσον ἡμᾶς*», καὶ εἰς τὸ γ' «*Διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς*». [Μετὰ τὸ η' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] καθίσματα ἀποστολικά τοῦ ἤχου (ὄρα ἐν τέλει τοῦ Τριψδίου) δύο «*Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ*», (στίχος «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*») «*Τοὺς φωστῆρας τοῦ κόσμου*», εἶτα (στίχος «*Θαυμαστός ὁ Θεός*») τὸ μετὰ τὸ θεοτοκίον μαρτυρικὸν «*Γενναίως τὸν δρόμον*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Χαῖρε, ἡ δι' ἀγγέλου*». Ὁ ν' χῦμα καὶ ἡ ἱκεσία «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» [ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα φῶδων (Τ.Μ.Ε., Τριψδίου §46)]. Εἶθ' οὕτως ἄρχονται οἱ χοροὶ τοῦ μεγάλου Κανόνος (τὰ τροπάρια εἰς προῦμνιον «*Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με*»), συνάπτοντες καὶ τὰ λοιπὰ τροπάρια καὶ τὰ τριψδία (ὅπου ὑπάρχουν), κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριψδίῳ τάξιν. Ἀπὸ γ' φῶδης ὁ εἰρμὸς «*Στερέωσον, Κύριε*», αἵτησις καὶ τὰ μεσφδία καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ. Ἀφ' ε' ὁ εἰρμὸς «*Ἐβόησα ἐν δλη καρδίᾳ μου*», αἵτησις, τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*» μετὰ μέλους, ὁ οἶκος, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριψδίου, καὶ οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν. Εἶθ' οὕτως αἰ λοιπὰ φῶδαί· εἰς τὴν η' φῶδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα Πατρὶ λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον...*», μετὰ τὸ Καὶ νῦν, εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς «*Ὅν στρατιαί*», «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός*», [στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*» (εἰς ἤχον πλ. δ')], εἶτα ψάλλονται τὰ τριψδία καὶ ἡ θ' φῶδὴ τοῦ μεγ. Κανόνος, καὶ ἐν τέλει πάλιν ὁ εἰρμὸς «*Ἀσπόρου*

συλλήψεως). Αίτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου (μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἡμέρας ὡς προεσημειώθη καὶ εἰς τὰ τριαδικά), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰῶν χῦμα], «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Τὰ ἀπόστιχα τῶν αἰῶν ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ, «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες*», «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*» καὶ ἀπόλυσις.

(Τὸ πρῶν αἰ ὄραι καὶ ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ὡς ὀρίζονται κατωτέρω τῇ 30ῇ τοῦ μηνός.)

30. Πέμπτη. Ἰωάννου ὁσίου, συγγραφέως τῆς «Κλίμακος» (†615).

Α'. Ἄν ὁ Μέγας Κανὼν ἐψάλῃ εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τὸ πρῶν τῆς Πέμπτης ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ καὶ ὄρθρου μέχρι τῶν τριαδικῶν ψάλλεται ὡς καὶ ἐν ταῖς λουπαῖς νηστησίμοις ἡμέραις· εἶτα [μετὰ τὸ ζ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] δύο ἀποστολικά καθίσματα τοῦ πλ. δ' ἤχου καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς ζ' ᾠδῆς (βλέπε τὸν προηγούμενον ὄρθρον) –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*», «*Θαυμαστὸς ὁ Θεός*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «*Χαῖρε, ἡ δι' ἀγγέλου*»· εἶτα [μετὰ τὸ η' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τοῦ μεγ. Κανόνος καθίσματα «*Φωστῆρας θαυγεῖς*», Δόξα, «*Τῶν ἀποστόλων δωδεκάς*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὸν ἀπερίληπτον*». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» [καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἑννέα ᾠδῶν, ὡς συνήθως]. Κανόνες ὁ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ δειρμον τριψδίον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ' ε' τὸ τοῦ Τριψδίου κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» μετὰ τοῦ οἴκου «*Τὸ τοῦ Χριστοῦ ἱατρεῖον*» καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριψδίου. Εἶτα οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν, αἱ λοιπαὶ ᾠδαὶ τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ δειρμου τριψδίου, εἰς δὲ τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τριψδίου «*Τὸν ἀναρχον βασιλέα*», στιχολογοῦμεν τὸ «*Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον*» ἐπισυνάπτοντες «*Τὴν τιμιωτέραν*» (εἰς ἤχον πλ. δ'), εἶτα ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τριψδίου «*Σὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Αἴτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος (τρὶς), «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα, κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶνων ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «*Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῷ ἐστῶτες*», «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*» καὶ αἱ γ' μεγ. μετάνοιαι.

Εἰς τὰς ὥρας, λεγομένας ὡς συνήθως, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς μόνον τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» χῦμα. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς*», ἡ ἀπόλυσις. Εἶτα ὁ ἔσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς διατάσσεται κατωτέρω (εἰς τὴν Β' περίπτωσιν).

Β'. Ἄν ὁ Μέγας Κανὼν ἐψάλῃ εἰς τὸν ὄρθρον

Τὸ πρῶτὸ τῆς Πέμπτης (ἀναγινώσκειται τὸ ἡ' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου, ἐὰν παρελείφθῃ χθές, καὶ) εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, λέγεται τὸ «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», «*Βασιλεῦ οὐράνιε*», εἶτα τρισάγιον κ.λπ., «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ', καὶ ἀναγινώσκονται αἱ ὥραι, ὡς συνήθως, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ τὸ τρισάγιον, ὡς καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς, λέγεται μόνον τὸ κοντάκιον «*Ψυχὴ μου ψυχὴ μου*» χῦμα.

Ὁ ἔσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὰ «*Πρὸς Κύριον*», εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον «*Ἀντεξουσίως ἐξεδύθην*» (δῖς), τὸ μαρτυρικόν, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναιίου (31ης Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ σταυροθεοτοκίον τοῦ Μηναιίου. Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης. Εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπαύριον.

31. Παρασκευή. Ὑπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν ἱερομ. (†326), Ἀκακίου ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Μελιτινῆς.

Τῷ πρῶτῷ. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προεδήλωται.

Ὁ ἔσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης*», τὸ ἰδιόμελον «*Ὡς ἐξ Ἱερουσαλήμ*» δῖς, τὸ μαρτυρικόν ἅπαξ, καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου «*Βουλήν προαιώνιον*» κ.λπ. ἀνά μίαν, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος μυστήριον*». Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατενθνηθήτω*» καὶ

καθεξῆς ἡ ἀκολουθία τῶν προηγησμένων κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε».

Τῆ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Στιχολογεῖται ὁ ἀκάθιστος ὕμνος ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α΄. Ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῆ Παρασκευῇ ἐσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ «Ἄξιον ἐστί». Μετ' αὐτὸ οἱ χοροὶ τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» (ἐκ τρίτου), καὶ ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὴν α' στάσιν τῶν οἴκων. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου «Ἀνοιξω τὸ στόμα μου». Μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τὸ κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ» ἅπαξ (δίχορον) καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν β' στάσιν τῶν οἴκων. Εἶτα, ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ, ψάλλονται ἡ δ', ε' καὶ ζ' ᾠδή, τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν γ' στάσιν τῶν οἴκων. Εἶθ' οὕτως, ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ, ψάλλονται ἡ ζ', η' καὶ θ' ᾠδή (ἐν τῇ ὁποίᾳ θυμῶς ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς, ὡς εἴθισται), «Τῆ ὑπερμάχῳ», καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν δ' στάσιν τῶν οἴκων ἐπισυνάπτων ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τὸν α' οἶκον. Τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» σύντομον. Τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» χῆμα, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «Εὐζώμεθα», ψάλλεται μετὰ μέλους τὸ κάθισμα «Τὴν ὀραιότητα», καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ «Δι' εὐχῶν».

Β΄. Ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος εἰς τὸν ὄρθρον

Τῆ Παρασκευῇ ἐσπέρας, ἀναγινώσκομεν τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον (ἐν τῇ νάρθηκι), [ψάλλοντες ἐν αὐτῷ τὸν κανόνα τοῦ Μηναίου τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίου (1 Ἀπριλίου)]. Οὐδὲν ἐκ τοῦ Ἀκαθίστου λέγεται ἐναυθῆ οὔτε οἱ οἴκοι τῆς Θεοτόκου, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστί» τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ» χῆμα μετὰ τὰς εὐχὰς «Ἄσπλε, ἀμόλυντε» κ.τ.λ. γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις, «Εὐζώμεθα» καὶ «Δι' εὐχῶν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸ «Εὐλογητὸς ὁ Θεός» ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ κ.τ.λ. (βλέπε ἐν τῷ Ὁρολογίῳ). Εἶτα ὁ ἐξάψαλμος καὶ ἡ μεγάλη συναπτή.

Α' ΣΤΑΣΙΣ. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» (ψαλλόμενον τετράκις εἰς τοὺς συνήθεις στίχους αὐτοῦ) τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» ἐκ τρίτου, καὶ ἡ α' στάσις τῶν οἴκων. Εἶτα «Τῆ

ὑπερμάχῳ» ἄπαξ, μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὸν τὸ κράτος».

Β' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» ἄπαξ, ἢ β' στάσις τῶν οἰκῶν καὶ αὐθις «*Τῆ ὑπερμάχῳ*». Εἶτα ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «*Ἀνοιξω τὸ στόμα μου*» εἰς 6 (ἐνταῦθα ῥῥοδαί α' καὶ γ'). Ἐν τῷ τέλει ἐκάστης ῥῥοδῆς (ἄχρι τῆς ε' ῥῥοδῆς) καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Ἀκαθίστου.

Γ' ΣΤΑΣΙΣ. Ἀπὸ γ' ῥῥοδῆς, ἢ καταβασία αὐτῆς, μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός», τὸ «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» σύντομον, καὶ ἢ γ' στάσις τῶν οἰκῶν. Εἶτα «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» σύντομον καὶ τὸ μεσῳδίων κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός». Αἱ ῥῥοδαί δ', ε' καὶ ζ' τοῦ Ἀκαθίστου, ἀπὸ δὲ τῆς ζ' ῥῥοδῆς συμπάλλεται καὶ τὸ διειρμιον τετραῳδίων εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, μετὰ τῶν οικείων προῦμνίων, ὡς ἐξῆς:

«*Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*» εἰς τὰ τροπάρια τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ πρώτου τετραῳδίου·

«*Ἄγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν*» εἰς τὰ μαρτυρικά τῶν δύο τετραῳδίων·

«*Κύριε, ἀνάπαυσσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου*» εἰς τὸ νεκρώσιμον τοῦ πρώτου τετραῳδίου·

Δόξα εἰς τὸ τριαδικόν, *Και νῦν* εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ δευτέρου τετραῳδίου. Εἰς τὰ μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ β' τετραῳδίου ὑπάρχοντα τροπάρια λέγονται οἱ πρὸ αὐτῶν στίχοι.

Ἐν τέλει τῆς ζ' καὶ τῶν λοιπῶν ῥῥοδῶν, καταβασία ψάλλεται ὁ ἐκάστοτε εἰρμὸς τοῦ β' τετραῳδίου.

Δ' ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὸν εἰρμὸν «*Τοῦ κήτους τὸν προφήτην*», μικρὰ συναπτὴ μετ' ἐκφωνήσεως «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*», «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» ἄπαξ, ἢ δ' στάσις τῶν οἰκῶν, συναπτομένου ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τοῦ α' οἴκου. Εἶτα «*Τῆ ὑπερμάχῳ*» χῦμα καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριῳδίου. Ἀκολούθως ἢ ζ' καὶ ἢ η' ῥῥοδῆ τῶν κανόνων (μόνον ἐν τῷ ὄρθρῳ εἰς τὴν η' ῥῥοδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν «*Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...*»). Εἶτα «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» καὶ ὁ εἰρμὸς «*Τὸν ποιητὴν τῆς κτίσεως*». (Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ῥῥοδῆς τῆς Θεοτόκου) ψάλλεται ἢ θ' ῥῥοδῆ τῶν κανόνων, ἐπισφραγιζομένη μετὰ τοῦ εἰρμοῦ «*Ἡσαΐα, χόρευε*».

Ἐξαποστειλάριον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον» (δύς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω». Δοξολογία μεγάλη, «Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς» ἄπαξ, ἢ ἑκτενής, τὰ πληρωτικά καὶ ἡ ἀπόλυσις ὡς συνήθως.

(Τὸ πρῶν ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου ὡς διατυπῶνται εἰς τὴν ἐπαύριον.)

ΜΗΝ

ΔΑΠΡΛΙΟΣ

ΜΗΝ ΔΠΡΙΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα

Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11

1. Σάββατον τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας (+522)· Γεροντίου καὶ Βασιλείδου μαρτύρων.

Τῷ αὐτῷ Σαββάτῳ, Παναγίας τῆς Θεοσκεπάστου ἐν Ἄνδρῳ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ἀντὶ τῶν τροπαρίων «Ἄκτιστε φύσις» τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθέν», ἀντὶ δὲ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ».

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλῃ εἰς τὸ ἀπόδειπνον, τότε ὁ ὄρθρος τελεῖται ὡς ἐξῆς. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ τροπάριον «Τὸ προσταχθέν μυστικῶς» δῖς. [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός» (ζῆτει μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τῆς Ἀκαθίστου «Ἀνοιζὼ τὸ στόμα μου» μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τὸ δειρμον τετραῶδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῶδιον κάθισμα «Ὁ μέγας στρατηγός» ἕπαξ. Ἀφ' ε' ᾠδῆς τὸ κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ» χῦμα, ὁ οἶκος «Ἄγγελος πρωτοστάτης» καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναιῖου καὶ τοῦ Τριῳδίου. Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοιζὼ τὸ στόμα μου»· στιχολογοῦμεν τὸ «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» ἐπισυνάπτοντες «Τὴν τιμιωτέραν», καὶ ἐν τέλει ὁ εἰρμὸς «Ἄπας γηγενής». Ἐξαποστειλάριον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος σήμερον» (δῖς). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ προσόμοια «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω». Δοξολογία μεγάλη, «Τὸ προσταχθέν μυστικῶς» ἕπαξ.

Ἄν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλῃ χθὲς εἰς τὸν ὄρθρον, τότε [μετὰ τὸ μεσονυκτικὸν] ἀναγινώσκονται τὰ παραλειφθέντα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, [ἢ α' ὥρα] καὶ εὐθὺς ἡ λειτουργία.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ' καὶ ἡ ε' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου.] Ἄν δὲν ψαλοῦν τυπικὰ, λέγονται ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη τῆς λει-

τουργίας (τῶν «καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἰσοδον, ἀπολυτίκιον «Τὸ προσταχθέν», κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ». Τρισάγιον. Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, Νοεμβρίου 21, «Ἔιχεν ἡ πρώτη σκηνή» (Εβρ. θ' 1-7). Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σεπτεμβρίου 8, «Ἀναστᾶσα Μαριάμ» (Λκ. α' 39-49, 56), καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως τὸ «Ἄπας γηγενῆς»*· κοινωνικὸν «*Ποτήριον σωτηρίου»*· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*».

2. † **ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ.** «Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας». Τίτου ὁσίου (θ' αἰ.)· Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου μαρτύρων (†306), Θεοδώρας παρθενομάρτυρος. Ἦχος α', ἑωθινὸν θ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§54-56).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Τὸ προσταχθέν»· κοντάκιον «Τῆ ὑπερμάχῳ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «*Ἐθανματούργησε, Χριστέ,... ὄθεν τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἀπορριψαμένη...*», Καὶ νῦν, «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Εἰσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Τὰ τῆς ψυχῆς θηρεύματα*», Καὶ νῦν, «*Ὁ θαύματος καινοῦ*». Ἀπολυτίκια «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, «*Ἐν σοί, μήτερ, ἀκριβῶς*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθείς*».

Τὸ μεσονυκτικόν τῆς Κυριακῆς ὡς εἰθισται, καὶ τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*».

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεστοῦν δύο θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἴχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (θ')· μετὰ δὲ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα «*Τῆς μετανοίας*» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' φθῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ὁσίας, τὸ μεσῶδιον κάθισμα καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ' ς' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀνοίξω τὸ στόμα μου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἄπας γηγενῆς*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἄγιος Κύριος*» κ.λπ., τὸ θ' ἀναστάσιμον «*Συγκεκλεισμένων, δέσποτα*», τὸ τῆς ὁσίας «*Υπόδειγμα μετανοίας*» καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τῆς ὁσίας προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἐσπερίοις) «*Σὲ μὲν διεκώλυε*» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «*Υπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς δεησεώς μου*», β) «*Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραις τοὺς πόδας μου καὶ κατηύθυνε τὰ διαβήματά μου*», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «*Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἦ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ζ' ᾠδὴ τοῦ (α') κανόνος τοῦ Τριωδίου εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», «*Ἐν σοί, μήτηρ*» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Προστασία*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουσίαιον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυριακῆς ε' νηστειῶν, «*Χριστὸς παραγενόμενος ἀρχιερέυς*» (Εβρ. θ' 11-14)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα*» (Μρ. ι' 32-45). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*»· κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*», Δόξα, «*Ἐν σοί, μήτηρ*»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», καταनुκτικὰ τοῦ α' ἤχου 4 «*Ὅτι τὸ πέλαγος πολὺ*» (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «*Πτωχεύσας ὁ πλούσιος*» καὶ 3 τοῦ Μηναιίου (3 Ἀπριλίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναιίου. Εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ μέγα προκείμενον «*Ἐδωκας κληρονομίαν*». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «*Νῦν ἀπολύεις*»· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

3. Δευτέρα πρὸ τῶν Βαΐων. Νικήτα ὀσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†824). Ἰωσήφ τοῦ ὑμνογράφου (†833).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 27 Φεβρουαρίου καὶ 6 Μαρτίου.

4. Τρίτη πρὸ τῶν Βαΐων. Γεωργίου ὀσίου τοῦ ἐν Μαλαιῶ. Πλάτωνος τοῦ Στουδίτου καὶ Ζωσιμᾶ ὀσίων (ζ' αἰ.), Θεωνᾶ Θεσσαλονίκης, Νικήτα ἱερομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις (†1808).

5. Τετάρτη πρὸ τῶν Βαΐων. Κλαυδίου, Νικηφόρου κ.λπ. μαρτύρων Θεοδώρας ὀσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκη.

Τῆ Τετάρτη πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἔσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» τὸ ἰδιόμελον «*Πλούσιος ἐν πάθεσι*» (δίς), τὸ μαρτυρικὸν ἄπαξ, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναιίου (6 Ἀπριλίου) τὰ 3 προσόμοια εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατευθυνθήτω*» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

6. Πέμπτη πρὸ τῶν Βαΐων. Εὐτυχίου πατριάρχου Κων/πόλεως (†582). Τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτύρων (†344-47).

7. Παρασκευὴ πρὸ τῶν Βαΐων. Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων (†304). Γεωργίου ὀσίου ἐπίσκ. Μυτιλήνης (θ' αἰ.). Σάββα ὀσίου τοῦ ἐν Καλύμνῳ (†1948).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἔσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Λαζάρου ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» – ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι*» – τὸ ἰδιόμελον «*Τὴν ψυχωφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, καὶ τὴν ἁγίαν ἑβδομάδα*» (δίς), τὸ μαρτυρικὸν (ἄπαξ) καὶ τὰ τοῦ Λαζάρου 5 ἰδιόμελα (ἀνὰ μίαν), Δόξα, «*Ἐπιστὰς τῷ μνήματι Λαζάρου*», Καὶ νῦν, «*Τὴν ψυχωφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, βοήσωμεν*» (τὸ μέγα). Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «*Κατευθυνθήτω*» καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἐσπέρας. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Μετὰ τὸ «*Ἄξιον ἐστὶ*» ψάλλεται ὁ ἐν τῷ Τριψδίῳ κανὼν τοῦ ἁγίου Λαζάρου μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*»· μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «*Ἐποίησε κράτος*» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «*Ἦ πάντων χαρά*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), «*Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ*», «*Ἄσπιλε, ἀμόλυντε*» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀποδείπνου (λεγόμενα χῆμα ἀπὸ τοῦ ἀναλογίου). Ἀπόλυσις μετὰ τοῦ «*Εὐζώμεθα*» καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*» (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριψδίου §60).

8. † **Σάββατον τοῦ Λαζάρου.** Αγάβου, Ρούφου, Φλέγοντος, Ἐρμου κ.λπ. ἀποστόλων. Κελεστίνου Ρώμης (+432), Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κῶ (+1669).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάτ. Τριψδ. §61).

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτικίον «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτικίον «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*» τρίς. Τὸ κάθισμα «*Κατοικτίρας τῆς Μάρθας*» (δίς) καὶ τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια, αἵτησις μετ' ἐκφωνήσεως «*Ὅτι ἠλόγηται σου*» καὶ τὸ κάθισμα «*Ἦ πηγὴ τῆς σοφίας*» (δίς). Εὐθὺς «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*» καὶ ὁ ν' ψαλμὸς χῆμα. Κανόνες καὶ τετραψῆδια κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριψδίῳ τάξιν (τὰ τροπάρια μετὰ στίχου «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*»)· ἀπὸ γ' καὶ ζ' ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Τριψδίῳ. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ Τριψδίου «*Υγρὰν διοδεύσας*»· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἢ θ' ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν τετραψιδίων κανόνων (μετὰ τοῦ ἀνωτέρω στίχου) καὶ εἶτα ὁ εἰρμὸς «*Κυρίου Θεοτόκον*». Ἐξαποστειλάρια «*Ἅγιος Κύριος*» [τὸ «*Υψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν*» δὲν ψάλλεται σήμερον] καὶ τοῦ Τριψδίου «*Λόγῳ σου, Λόγε*» δίς, «*Διὰ Λαζάρου σε Χριστὸς*» ἄπαξ. Εἰς τοὺς αἶνους τὰ 8 ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Λαζάρου κατὰ σειρὰν, Δόξα, «*Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα*», Καὶ νῦν, «*ὑπερευλογημένη*», δοξολογία μεγάλη, «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἢ γ' ᾠδὴ τοῦ α' καὶ ἦ ζ' ᾠδὴ τοῦ β' κανόνος. Ἄν ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «*καθημερινῶν*»·

βλέπε εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις), ἀλλὰ μὲ ἐφύμνια εἰς μὲν τὸ δευτέρον «*Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*», εἰς δὲ τὸ τρίτον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*». Εἰσοδικὸν «*Δεῦτε προσκονήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*». Μετὰ τὴν εἰσοδον, μόνον τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*» καὶ τὸ κοντάκιον «*Ἡ πάντων χαρά*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος· Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, «*Βασιλείαν ἀσάλευτον*» (Εβρ. ιβ' 28-γ' 8)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «*Ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος*» (Ιω. ια' 1-45). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ «*Ἐξαιρέτως*» ὁ α' εἰρμὸς τῆς θ' φῶδης «*Τὴν ἀγνὴν ἐνδόξως τιμήσωμεν*». Κοινωνικὸν «*Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· ἀλληλοῦα*» ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*»

Εἰδήσεις. 1. Εφεξῆς μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν ἀγίων Πάντων παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς.

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ εἰς μὲν τὸν ὄρθρον ἢ «Τιμιωτέρα» δὲν στιχολογεῖται, ἀλλὰ ψάλλεται ἀντ' αὐτῆς ἡ θ' φῶδὴ τοῦ κανόνος ἐκάστης ἡμέρας, εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ Ἐξαιρέτως δὲν ψάλλεται τὸ «Ἄξιον ἐστίν».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Εἶδομεν τὸ φῶς» δὲν ψάλλεται.

4. Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μνημόσυνον δὲν τελεῖται, μνημονεύονται δμως τὰ ὀνόματα, ἀν δεήσῃ, τῶν τεθνεώτων, ψαλλομένων εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας τῶν τεσσάρων τροπαρίων «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» κ.τ.λ. (βλέπε Τ.Μ.Ε., σ. 352, σμ. 35).

- 9. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ.** «Ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰσοδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Εὐψυχίου μάρτυρος (†362). Βαδίου ἱερομάρτυρος, τῶν ἐν Περσίδι μαρτύρων (†364).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον «*Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν*»· κοντάκιον «*Ἡ πάντων χαρά*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», τὰ ἰδιόμελα «*Σήμερον ἢ χάρις*» κ.λπ. εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἢ χάρις*». Εἰσο-

δος κ.λπ. και τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριφδίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον ἡ χάρις*». Ἀπολυτικά «*Τὴν κοινήν ἀνάστασιν*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐπὶ πάλου ὄνου καθεσθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Τριφδίῳ· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτικίον «*Συνταφέντες σοι*».

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν μεγάλην ἑβδομάδα θὰ τελεστοῦν τρεῖς θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα τὰ τοῦ Τριφδίου κατὰ σειράν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Τὸ α΄ ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ΄ ἤχου. Προκείμενον, ἤχος δ΄, ψαλμὸς η΄, «*Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον*»· στίχος «*Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῆ*»· καὶ ἡ λοιπὴ τάξις τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Τριφδίῳ.

ΚΑΝΩΝ, ὁ ἐν τῷ Τριφδίῳ μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 6 «*ἄνευ στίχων*», πλὴν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς· ἀφ΄ ε΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναιίου καὶ τοῦ Τριφδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «*ᾠφθησαν αἱ πηγαί*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἢ θ΄ ᾠδῆ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ εἶτα πάλιν ὁ εἰρμὸς «*Θεὸς Κύριος*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ «*Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν*» ἐκ τρίτου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχὴ Εἰς τὸ εὐλογεῖσαι Βαῖα «*Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθημέμος ἐπὶ τῶν χερουβὶμ*».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς, τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς (ἀνὰ μίαν), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα*». Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτικίον «*Συνταφέντες σοι*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριφδίῳ. Εἰσοδικὸν «*Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου*»·

Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐπὶ πῶλον ὄνου καθεσθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλοῦσια».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὰ ἀπολυτικά «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν», «Συνταφέντες σοι» καὶ τὸ κοντάκιον «Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος· Κυριακῆς Βαΐων, «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε» (Φίλιπ. δ' 4-9)· Εὐαγγέλιον· ὁμοίως, «Πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα» (Ιω. ιβ' 1-18).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς «Θεὸς Κύριος». Κοινωνικὸν «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀλληλοῦσια»· ἀντὶ τοῦ Εἰδομεν, τὸ «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἐῖτα ὁ λαὸς προσέρχεται καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ ἱερέως κλάδους βαΐων.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν», Δόξα, «Συνταφέντες σοι»· κοντάκιον «Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ 3 ἑσπέρια ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «Χαῖρε καὶ εὐφραίνου» δευτερούμενα, Δόξα, τὸ α', Καὶ νῦν, τὸ γ' ἰδιόμελον· εἰσοδος κ.λπ. τὰ ἀπόστιχα «Ἐκ βαΐων καὶ κλάδων... κατοπτεύσωμεν ἐκούσιον, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον παρεχόμενον παγκόσμιον» κ.λπ., κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριφδίῳ τάξιν. Μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ψάλλεται εὐθὺς ὁ διὰ τὸ ἀπόδειπνον κανὼν «Ἰωσήφ τὴν σωφροσύνην», μετὰ στίχου «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι». Ἐν τέλει τῆς θ' ᾠδῆς ὁ εἰρμὸς «Ἀλλότριον τῶν μητέρων». Εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Θεοτόκε παρθένε» καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Ἀπόλυσις «Ἐρχόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ἐκούσιον πάθος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός...», εἰς δὲ τὴν συγχώρησιν τὸ σταυροθεοτοκίον «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Σημείωσις. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόλυσις τηρεῖται κατὰ πάσας τὰς ἱεράς ἀκολουθίας μέχρι τῆς μεγ. Τετάρτης. Ἐπίσης εἰς τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς μεγ. Ἑβδομάδος δὲν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, καθότι δὲν συμψάλλεται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ.

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Δευτέρας (ψαλλόμενος συνήθως τῆ Κυριακῆ ἐσπέρας). Ἡ ἀκολουθία τελεῖται ὡς εἴθισται καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (Διάταξις Τριωδίου §67). Τὸ τροπάριον «*Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἐρχεται*» ἐκ τρίτου, μετὰ καταλήξεων εἰς τὸ α' «*προστασίαις τῶν ἀσωμάτων σῶσον ἡμᾶς*», εἰς τὸ β' «*πρεσβείαις (τοῦ ἀγίου τοῦ ναοῦ) σῶσον ἡμᾶς*» καὶ εἰς τὸ γ' «*διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς*». Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Τριωδίου ἀναγινώσκειται τὸ μηνολόγιον τῆς 10ης Ἀπριλίου καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Μετὰ τὸ «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας («*Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο*») χῦμα· ἀπόλυσις «*Ἐρχόμενος ὁ Κύριος*».

10. † **Μεγάλη Δευτέρα**. «Μνεῖαν ποιούμεθα Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καταραθείσης καὶ ξηρανθείσης συκῆς». Τερεντίου, Πομπηίου, Μαξίμου, Ἐπαμεινώνδου, Μιλτιάδου καὶ ἐτέρων 35 μαρτύρων (γ' αἰ.). Γρηγορίου Ε' ΚΠόλεως ἱερομάρτυρος († Πάσχα 4 Ἀπριλίου 1821).

Τῆ μεγάλης Δευτέρα πρώτῃ. [Ἀναγινώσκονται πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (δ'-η').] Εἶτα αἱ ὄραι λιταὶ μετὰ τοῦ τροπαρίου «*Ἰδοὺ ὁ νυμφίος*» καὶ τοῦ κοντακίου «*Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο*», καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἐσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου, §§ 68 καὶ 69).

Σημείωσις. Ἐνθα τιμᾶται ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ε', ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ μετατίθεται τῇ Δευτέρᾳ τῆς διακαινησίμου.

Τῆ μεγάλης Δευτέρᾳ ἐσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου, §§ 23 καὶ 70).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Τρίτης, ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου, §§ 71 καὶ 67). Εἰς τὸ α' «*Ἰδοὺ ὁ νυμφίος*» κατάληξις «*πρεσβείαις τοῦ προδρόμου σῶσον ἡμᾶς*», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν εὐθύς αἰτησις, διότι ὁ κανὼν δὲν ἔχει α' φδὴν.

11. † **Μεγάλη Τρίτη**. «Ἡ παραβολὴ τοῦ Κυρίου περὶ τῶν δέκα παρθένων». Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου (†92). Τρυφαίνης ὁσίας τῆς ἐν Κυζίκῳ.

Τῆ μεγάλης Τρίτη πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (θ'-ιγ') καὶ εἶτα] αἱ ὄραι λιταί, μετὰ τὸ ἀπολυτικίον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., Διάταξις Τριωδίου, §§ 72 καὶ 73).

Τῆ μεγάλης Τρίτη ἑσπέρας, τὸ τελευταῖον μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε., Διάταξις Τριωδίου, §§ 23 καὶ 74).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγάλης Τετάρτης ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §67). Εἰς τὸ α' «*Ἴδου ὁ νυμφίος*» κατάληξις «*δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου σῶσον ἡμᾶς*», εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη.

12. † **Μεγάλη Τετάρτη**. «Μνεῖα τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρω πόρνης γυναικός». Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου τοῦ ὁμολογητοῦ (η' αἰ.). Ἀνθούσης ὁσίας (†801).

Τῆ μεγάλης Τετάρτη πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα ε' καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (ιδ', ιε', ις', ιθ', κ') καὶ εἶτα] αἱ ὄραι λιταί, μετὰ τὸ ἀπολυτικίον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§ 75-76).

Σήμερον εἴθισται εἰς τοὺς ἰ. ναοὺς δπως τελῆται καὶ τὸ μυστήριον τοῦ ἱεροῦ εὐχελαίου.

Τῆ μεγάλης Τετάρτη ἑσπέρας, τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριωδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §77).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Πέμπτης (ψαλλόμενος συνήθως τῆ ἑσπέρα τῆς μεγ. Τετάρτης). Ἡ ἀκολουθία ὡς εἴθισται καὶ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ. Μετὰ τὸ «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., [*«Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ μαθηταί»*,] ἡ προφητεία τῆς α' ὄρας μετὰ τοῦ τροπαρίου αὐτῆς, ἡ ἔκτενης καὶ ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην τὴν ταπεινῶσιν ὑποδείξας ἐν τῷ νίψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ μέχρι σταυροῦ καὶ ταφῆς συγκαταβάς ἡμῖν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός...*» καὶ τὸ «*Δι' εὐχῶν*».

13. † **Μεγάλη Πέμπτη**. «Τὸν ἱερὸν νιπτήρα ἐορτάζομεν, τὸν μυστικὸν δεῖπνον, τὴν ὑπερφυᾶ προσευχὴν καὶ τὴν προδοσίαν αὐτῆν». Μαρτίνου πάπα Ῥώμης ὁμολογητοῦ (†655), Ζωΐλου καὶ

λοιπῶν μαρτύρων. [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Φράγγων λατινοδόξων γενομένης ἀλώσεως τῆς Κων/λεως (13 Ἀπριλίου 1204)].

Εἰδήσις. Σήμερον κατὰ τὴν προσκομιδὴν ἐξάγεται καὶ δεύτερος ἄμνος, ὃς, μετὰ τὸν ἐν τῇ θ. λειτουργίᾳ καθαγιασμόν καὶ τὴν μετὰ τοῦτον προσεκτικὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ, φυλάσσεται διὰ τὰς καθ' ὄλον τὸ ἔτος ἀνάγκας τοῦ λογικοῦ ποιμνίου.

Τῇ μεγ. Πέμπτη πρωί. Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἰθίσται καὶ ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §79). Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς μεγ. Πέμπτης· Ἀπόστολος ὁμοίως, «*Ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου*» (Α΄ Κορ. ια΄ 23-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Οἶδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται*» (Μτθ. κς΄ 2-20, Ἰω. ιγ΄ 3-17, Μτθ. κς΄ 21-39, Λκ. κβ΄ 43-44, Μτθ. κς΄ 40-κς΄ 5), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Ἀντιχερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, τὸ τροπάριον «*Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ*»· τὸ αὐτὸ καὶ ἀντι τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* (καὶ τοῦ *Πληρωθήτω*). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ὄρθρω «*Ὁ δι' ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα...*»

Τῇ μεγάλῃ Πέμπτη ἑσπέρας. Ὁ ὄρθρος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριωδίου §80). Μετὰ τὸ «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτικίον «*Ἐξηγόρασας ἡμᾶς*» ἐκ γ΄ καὶ ἡ ἔκτενης. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἔμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας καὶ κολαφισμοὺς καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

14. † **Μεγάλη Παρασκευή.** «*Τὰ ἅγια καὶ φρικτὰ πάθη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐπι δὲ μνεῖα τῆς τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ ὁμολογίας*». Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τροφίμου ἐκ τῶν 70. Θωμαΐδος μάρτυρος, Δημητρίου νεομάρτ. τοῦ ἐν Τριπόλει (†1803).

Τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ πρωί. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὠρῶν, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριωδίου §§81-83). Μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς θ΄ ὥρας «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*», ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις «*Ὁ ἔμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας*».

Ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἀποκαθλώσεως, τελεῖται ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ' ὥρας. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριψῶδιῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριψοδίου §84). Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν «*Εἶτ' ὁ κράτος*» οἱ χοροὶ ἄρχονται τῶν ἀποστίχων «*Ὅτε ἐκ τοῦ ζόλου σε νεκρὸν*» κ.λπ., ἐνῶ οἱ ἱερεῖς τελοῦν ἐντὸς τοῦ ναοῦ τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου, ὡς εἴθισται. Ἐμπροσθεν τοῦ κουβουκλίου οἱ ψάλλται Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «*Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον*» εἶτα «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., τὰ ἀπολυτικά «*Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας ἀπέθετο*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ταῖς μυροφόροις γυναιξίν... ἐδείχθη ἀλλότριος*». Ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Ὁ ὄρθρος τοῦ μεγάλου Σαββάτου «*Ἐπιτάφιος Θρήνος*». Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται εἴτε κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Παρασκευῆς εἴτε κατὰ τὴν α' πρωινήν τοῦ μεγ. Σαββάτου, ὡς εἴθισται (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριψοδίου §85). Εἰς τὸ ἄσματικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολογίας γίνεται ἡ λιτάνευσις τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου. Ἄμα τῇ ἐπανόδῳ ἐν τῷ ναῷ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ «*Πρόσσχωμεν*», «*Εἰρήνη πᾶσι*», «*Σοφία*», αἶρει τὸν ἐπιτάφιον ἐκ τοῦ κουβουκλίου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱ. βῆμα, ἐνῶ ψάλλονται τὰ τροπάρια «*Ὅτε κατήλθες*» κ.λπ.. Εἶτα τὸ τροπάριον «*Ὁ συνέχων τὰ πέρατα*», τὸ προκείμενον, ἢ προφητεία, τὸ ἕτερον προκείμενον, ὁ Ἀπόστολος (τὸ ἀλληλουιάριον ζῆτει εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «*Πραξαποστόλου*»), ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἐκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος*».

15. † **Μέγα Σάββατον.** «Ἡ θεόσωμος ταφή καὶ ἡ εἰς ἄδου κάθοδος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Κρήσκεντος μάρτυρος. Λεωνίδου μάρτυρος (ἐπισκόπου Ἀθηναῶν), Ἀνανίου ἱερομάρτυρος (†1764).

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ πρωί. Ὁ μέγας ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἴθισται (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριψοδίου §86). Εἴσοδος μετ' Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἰλα-*

ρόν», τὰ ἀναγνώσματα (τὸ α' «*Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός*», τὸ δ' «*Ἐγένετο λόγος Κυρίου*», καὶ τὸ ιε' «*Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου*») κ.τ.λ.: ἀντὶ χειρουβικοῦ ὁ ἀρχαῖος ὕμνος «*Σιγήσατω πᾶσα σὰρξ*». Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». Κοινωνικὸν «*Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος καὶ ἀνέστη σφῶν ἡμᾶς· ἀλληλουῖα*». Ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν* τὸ φῶς ψάλλεται εἰρμολογικῶς εἰς ἦχον β' τὸ «*Μνήσθητι εὐσπλαγχνε καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ ληστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*».

16. † **ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΖΩΗΦΟΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ».** Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας μαρτύρων. Χαρίσσης, Νίκης καὶ τῶν σὺν αὐταῖς μαρτύρων (†258). Ἀμφιλοχίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ (†1970).

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ ἐσπέρας. Ἡ παννυχίς. Περί ὧραν 11ην μ.μ. τὸ «*μεσονυκτικόν*» τῆς Ἀναστάσεως (Τ.Μ.Ε., διάταξις Πεντηκοσταρίου §1): Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν (χῦμα), ψάλλεται (ἀργῶς) ὁ κανὼν «*Κύματα θαλάσσης*» μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια «*Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι*», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα ἐκάστης φῶδης (καὶ τῆς ἠ' φῶδης) Δόξα, Καὶ νῦν· ἀλλ' οὔτε ἐπαναλαμβάνομεν τὸν εἰρμὸν ἐκάστης φῶδης ὡς καταβασίαν* (πλὴν τοῦ εἰρμῶ τῆς θ'), οὔτε αἰτήσεις λέγονται οὔτε τὸ «*Αἰνοῦμεν, ἐλόγοῦμεν*» οὔτε τὸ «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*», οὔτε θυμίας γίνεται εἰς τὴν θ'. Μετὰ τὴν θ' φῶδὴν λέγεται αὐθις ὁ εἰρμὸς αὐτῆς «*Μὴ ἐποδύρου μου*» καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτικίον «*Ὅτε κατήλθες*», ἡ ἐκτενής καὶ ἡ μικρὰ ἀπόλυσις «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν*».

Εἰδήσις. Ἀπὸ τῆς σήμερον (Κυριακῆς τοῦ Πάσχα) μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «*Βασιλεῦ οὐράνιε*» δὲν λέγεται.

Ἡ τελετὴ τῆς ἀναστάσεως. Ὁ ἱερεὺς ἐνδεδυμένος ὀλόκληρον τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ κρατῶν τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκ τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τῆς ἀγ. τρα-

* Οἱ εἰρμοὶ δὲν ἐπαναλαμβάνονται, διότι καταβασίαι ψάλλονται κανονικῶς μόνον εἰς τὸν δρθρον.

πέζης, ἐξέρχεται τοῦ ἰ. βήματος ψάλλων εἰς ἦχον πλ. α' τὸν ὕμνον «*Δεῦτε λάβετε φῶς...*», ὃν ἐπαναλαμβάνουν πολλάκις οἱ χοροὶ ἐναλλάξ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸ στιχηρὸν «*Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστέ σωτήρ*», ἕως οὗ φθάσουν εἰς τὴν ἐξέδραν, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὸ β' ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον «*Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου*» (Μρ. ις' 1-8)· οἱ χοροὶ «*Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι*» καὶ εὐθὺς ἄρχεται

Ὁ ὄρθρος. Ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ θυμιάσῃ τρίς τὸ ἰ. Εὐαγγέλιον, ἐκφωνεῖ «*Δόξα τῇ ἀγία καὶ ὁμοουσίῳ*» καὶ ψάλλει εἰς ἦχον πλ. α' τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «*Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν*» τρίς· εἶτα οἱ χοροὶ τὸ αὐτὸ ἐξάκις, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς θυμιῶν κύκλω τὸ Εὐαγγέλιον λέγει τοὺς 4 στίχους «*Ἀναστήτω ὁ Θεὸς*» κ.λπ. καὶ τὰ Δόξα, Καὶ νῦν· εἶτα ὁ ἱερεὺς αὖθις «*Χριστὸς ἀνέστη*» καὶ οἱ χοροὶ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ «*καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶν ἠαριστάμενος*». Εὐθὺς συναπτὴ μεγάλη, ἐκφώνησις «*Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα*», καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν ναὸν ψαλλομένου τοῦ εἰρμοῦ τῆς α' ᾠδῆς τοῦ Πάσχα «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*».

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ πάσχα [εἰς 6, ἥ τοι ὁ εἰρμὸς δις καὶ τὰ τροπάρια ἐκάστης ᾠδῆς εἰς 4 μὲ στίχον «*Δόξα τῇ ἀγία ἀναστήσει σου, Κύριε*», Δόξα, εἰς τὸ προτελευταῖον, Καὶ νῦν, εἰς τὸ τελευταῖον]. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ᾠδῆς πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς καταβασία, τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρίς καὶ τὸ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἅπαξ, καὶ γίνεται μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκειᾶς ἐκφωνήσεως ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ ἢ τῷ Ἱερατικῷ. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἢ ὑπακοῆ «*Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον*»· ἀφ' ἧς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς, τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ εὐθὺς «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*» τρίς καὶ «*Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς*» ἐπίσης τρίς χῦμα. Ἐν συνεχείᾳ αἱ λουπαὶ ᾠδαί. Εἰς τὴν ἐκφώνησιν «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*» ψάλλεται ἢ θ' ᾠδὴ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἐξῆς·

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου».

Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου».

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῆμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἀμαρτίαν κόσμου. «Ὁ θείας, ὦ φίλης».

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἄδης ἐσκολεύθη. «Ὡ θείας, ὦ φίλης».

Δόξα. Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

Καὶ νῦν. Χαίρε, παρθένε, χαίρε· χαίρε, εὐλογημένη· χαίρε, δεδοξασμένη· σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα».

*Ἡ καταβασία «Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένη· ἀγνή παρθένε, χαίρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαίρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζον, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη» γ' καὶ «Ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς» ἅπαξ· μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὲ αἰνοῦσι» καὶ εὐθὺς μόνον τὸ ἐξαποστειλᾶριον τοῦ Πάσχα «*Σαρκὶ ὑπνώσας*» τρίς.*

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς τὰ 4 ἀναστάσιμα «Ὑμνοῦμέν σου, Χριστὲ» κ.λπ. καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ στιχηρὰ «Πάσχα ἱερὸν» κ.τ.λ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» (γ').

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ. Εὐθὺς μετὰ τὸ τρίτον «Χριστὸς ἀνέστη» ὁ προεστὼς (ἢ ὁ ἱερεὺς) ἀναγινώσκει τὸν κατηχητικὸν λόγον «*Εἴ τις εὐσεβῆς καὶ φιλόθεος*», μεθ' ὧν εἰθίσται ὁ α' χορὸς νὰ ψάλλῃ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Χρυσοστόμου «*Ἦ τοῦ στόματός σου καθά περ πυρός*».*

Σημείωσις. Ὁ κατηχητικὸς λόγος καὶ τὸ παρὸν ἀπολυτίκιον λέγονται μόνον σήμερον.

*Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις ὡς προδηλώσεται (τοῦ ἱερέως θυμιῶντος ὡς ἔθος). Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφουμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου. Εἰσοδικὸν «*Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραὴλ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...*»*

* Ἡ ἀρμόδιος θέσις τοῦ κατηχητικοῦ λόγου εἶναι «μετὰ τοὺς αἶνους πρὸ τῆς λειτουργίας, διότι ἀφορᾷ εἰς τὴν προπαρασκευὴν διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν» (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου, §2, ὑποσημ. 7). Ὁμοίως ὀρίζεται εἰς τὸ Πεντηκοστᾶριον, τὰ ἀρχαῖα Τοπικὰ καὶ τὸ ἐγκρίσει τῆς Ἱ. Συνόδου «Ἱερατικόν» τῆς Ἀπ. Διακονίας, ἐπιμελεῖα ἱερέως Κων. Παπαγιάννη, ἔτ. 2002, σελ. 80-82.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, τὸ τροπάριον «Χριστὸς ἀνέστη», ἡ ὑπακοή «Προλαβοῦσαι τὸν δρθρον» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». Ἀντὶ τρισαγίου «Ὅσοι εἰς Χριστόν». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– Κυριακῆς Πάσχα, «Τὸν μὲν πρώτων λόγον» (Πρξ. α' 1-8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος» (Ἰω. α' 1-17). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε» (ἄνευ ἀλληλουαία)· ψάλλεται δὲ ἐκ τρίτου ἢ μετὰ τῶν ἐφεξῆς στίχων αὐτοῦ*·

Μέγα τὸ μυστήριον τῆς σῆς, Χριστέ, ἀναστάσεως. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Δείτνω παραγέγονας ἐκὼν πάθος ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ ὁ ἕδης συναντήσας, ἐπικράνθη λογοθετούμενος, ψυχᾶς ἀπαιτούμενος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ Μαρία ἡ μυρίσασα εὐφράνθη, προσκυνήσασα Θεὸν πρὸ τοῦ μηνήματος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Εἶπατε τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις, ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Μετὰ τὴν θ. κοινωνίαν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἕπαξ· τὸ αὐτὸ τρίς σύντομον (εἰς ἤχον β') ἀντὶ τοῦ Εἶη τὸ δνομα.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν», ἐν τέλει τῆς ὁποίας ὁ ἱερεὺς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν λαὸν ἐκφωνεῖ «Χριστὸς ἀνέστη», καὶ ὁ λαὸς ἀποκρίνεται «Ἀληθῶς ἀνέστη» (τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται τρίς), εἶτα ὁ ἱερεὺς «Δόξα τῇ αὐτοῦ τριήμερῳ ἐγέρσει», καὶ ὁ λαὸς «Προσκυνοῦμεν αὐτοῦ τὴν τριήμερον ἐγερεσιν» (ἕπαξ)· εἶτα (ἀντὶ τοῦ Δι' εὐχῶν) ὁ ἱερεὺς ψάλλει ἢ ἐκφωνεῖ ὀλόκληρον τὸ «Χριστὸς ἀνέστη».

Εἰδήσεις. 1. Ἡ τάξις αὐτῆς τῆς θ. λειτουργίας τηρεῖται καθ' ἅπασαν τὴν διακαινησίμον ἐβδομάδα, ἐναλλασσομένων τῶν ἀναγνωσμάτων.

2. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου, ὡς καὶ

* Οἱ παρόντες στίχοι εὑρῆνται εἰς τὸν σιναϊτικὸν κώδικα 150, τοῦ 9ου-10ου αἰῶνος (Τυπικὰ Δημητριαεὐσκη 1,174).

τῆ ἡμέρα τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, ἀντὶ ὠρῶν, ἀποδείπνου καὶ μεσονυκτικοῦ λέγεται ἡ **ἐναρκτήριος ἀκολουθία** ἐπαναλαμβανομένη τρίς, ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἢ τῷ Ὁρολογίῳ, καὶ εἶτα γίνεται μικρὰ ἀπόλυσις, ἐπισφραγιζομένη διὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου ἐβδομάδος εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὸ Ψαλτήριον δὲν ἀναγινώσκεται καὶ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» μετὰ τοῦ τρισαγίου καταλιμπάνεται· εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου καταλιμπάνεται ἡ δοξολογία· εἰς τὴν θ. λειτουργίαν ἀντὶ τοῦ «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου» ψάλλεται τρίς σύντομον τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» συνήθως εἰς ἤχον β' στιχηρακόν.

4. Ἐὰν γένηται ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἐβδομάδι ἀρτοκλασία, ἀντὶ τοῦ Θεοτόκε παρθένε ψάλλεται τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (Τ.Μ.Ε. Προθεωρία §11).

5. Κατὰ τὴν διακαινήσιμον ἐπίσης ἐβδομάδα ἀντὶ τῆς συνήθους νεκρωσίμου ἀκολουθίας ψάλλεται ἡ ἀναστάσιμος ἐξόδιος ἀκολουθία (Μικρὸν Εὐχολόγιον, ἐκδ. Ἀπ. Διακονίας, σελ. 266).

Τῆ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἐσπέρας. Ἀντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις, ὡς εἰς τὸν ὄρθρον, ἢ μεγ. συναπτή καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι». Ἑσπέρια, εἰς στίχους 6, τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τὸν σωτήριον ὕμνον», Καὶ νῦν, «Παρθένε ἢ σκιά τοῦ νόμου».

ΕΙΣΟΔΟΣ μετ' Εὐαγγελίου, «Φῶς ἰλαρὸν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας» κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Εὐθὺς «Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιοθῆναι ἡμᾶς» καὶ κατὰ τὴν οἰκίαν τάξιν ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον «Ὁσσης ὀψίας τῆ ἡμέρα ἐκεῖνη» (Ἰω. κ' 19-25), τὸ ὁποῖον, ἐφόσον καθίσταται δυνατόν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ παρ' ἄλλων κατὰ τὰς ὀρισμένας περιόδους αὐτοῦ εἰς διαφόρους γλώσσας. Μετὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ α' χορὸς «Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι», ἢ ἐκτενής, τὸ «Καταξίωσον» κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ. Τὸ στιχηρὸν «Ἡ ἀνάστασις σου, Χριστέ σωτήρ» καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερόν», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ (διαλογικῶς) «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς», ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸ τέλος τῆς θ. λειτουργίας.

17. † Δευτέρα τῆς διακαινησίμου. Συμεὼν ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Περσίδι (†344). Ἀδριανοῦ μάρτυρος (†251), Μακαρίου ἐπισκόπου Κορίνθου († 1805). Ἦχος β΄.

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Δόξα τῇ ἀγία καὶ ὁμοουσίῳ», τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι» ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τῆς χθές, ἀλλὰ ἀφ' ἧς ὥδῃς τοῦ κανόνος μόνον τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας· εἶτα τὸ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» καὶ τὰ λοιπά.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα κ.λπ. ὡς χθές· Ἀπόστολος: τῆς ἡμέρας, Δευτέρας διακαινησίμου, «Υπέστρεψαν οἱ ἀπόστολοι» (Πρξ. α΄ 12-17, 21-26)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε» (Ἰω. α΄ 18-28), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία ὡς χθές.

Σημείωσις. Ἐνθα τοχὸν σήμερον συμπάλλεται ἐκ μεταθέσεως καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Ε΄, τηροῦνται αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ (πρβλ. Τ.Μ.Ε., 23 Ἀπριλίου §§ 1-3). Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου (13ης Νοεμβρίου, Ἐβρ. ζ΄ 26-η΄ 2) καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας.

18. † Τρίτη τῆς διακαινησίμου. Ἰωάννου ὁσίου. Σάββα τοῦ στρατηλάτου καὶ μάρτυρος, Ἀθανασίας ὁσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης. Ἦχος γ΄.

[Τῇ Τρίτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τῶν νεοφανῶν μαρτύρων Ῥαφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης τῶν ἐν Λέσβῳ· ὡσαύτως μνήμη τῶν ὀσιομαρτύρων τῆς μονῆς Μεταμορφώσεως Νταοῦ Πεντέλης.]

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου· Ἀπόστολος: Τρίτης διακαινησίμου, «Σταθεὶς ὁ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα» (Πρξ. β΄ 14-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ὁ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν» (Λκ. κδ΄ 12-35).

19. † Τετάρτη τῆς διακαινησίμου. Παφνουτίου ἱερομάρτυρος. Φιλίππου μάρτυρος, Γεωργίου ἐπισκόπου Πισιδίας. Ἦχος δ΄.

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετάρτης διακαινησίμου, «Ἔπεε Πέτρος πρὸς

τὸν λαόν» (Πρξ. β' 22-38)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Εἰστήκει ὁ Ἰωάννης*» (Ιω. α' 35-52).

20. † Πέμπτη τῆς διακαινησίμου. Θεοδώρου ὀσίου τοῦ Τριχινᾶ. Ζακχαίου ἀποστόλου, Ἀθανασίου ὀσίου κτίτορος Μεγ. Μετεώρου (†1310)· Ἀναστασίου Β' Ἀντιοχείας, ἱερομάρτυρος (ζ' αἰ.). Ἔχος πλ. α'.

[Τῇ Πέμπτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τοῦ νεομάρτυρος Μιχαὴλ τοῦ Εὐρυτᾶνος († 21 Μαρτίου 1544) ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ Γρανίτση.]

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμπτης διακαινησίμου, «*Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν*» (Πρξ. β' 38-43)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀνθρώπος τις ἦν*» (Ιω. γ' 1-15).

21. † Παρασκευὴ τῆς διακαινησίμου. «Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς». Ἰανουαρίου ἱερομάρτυρος (†305). Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλείσσης· Ἀναστασίου Α' Ἀντιοχείας, ὀσίου (†599)· Μαξίμου Κων/πόλεως (†434). Ἔχος πλ. β'.

Ἀντὶ τῆς θ' ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτή καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ὅτι πρέπει σοι*».

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ*», (εἰς στίχους 10) ἀναστάσιμα «*Νίκην ἔχων, Χριστὲ*» κ.λπ. 6, τῆς Θεοτόκου προσόμοια 3 εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ πρῶτον), Δόξα, «*Τίς λαλήσει*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*».

Εἰσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», προκειμένον «*Ἀγαπήσω σε, Κύριε*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ (ἄρχεται ὁ β' χορός), τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν «*Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστὲ σωτήρ*», εἶτα στίχος «*Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ*» καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου* (τὰ δύο τελευταῖα εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν), Δόξα,

* Καταχωρίζεται ὧδε τὸ γ' προσόμοιον διωρθωμένον ἐκ χειρογράφων, καθόσον εἰς τὰ ἔντυπα Πεντηκοστάρια εὐρίσκεται ἑλλιπές (δρα Π. Β. Πάσχου,

«Σαλπίσσωμεν φιλέορτοι», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα», μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» γ'. Απόλυσις ἢ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς.

Σημείωσις. Παρατίθεται τὸ γνωστότερον σήμερον καὶ εὐρέως χρησιμοποιούμενον ἀπολυτικίον τῆς Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἦχος α'.

«Ὁ ναός σου, Θεοτόκε, ἀνεδείχθη παράδεισος, ὡς ποταμοὺς αἰεζῶους ἀναβλύζων ἰάματα· ᾧ προσερχόμενοι πιστῶς, ὡς Ζωοδόχου ἐκ Πηγῆς, ῥῶσιν ἀντιλοῦμεν, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον· πρεσβεύεις γὰρ σὺ τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντι σωτήρι Χριστῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Μεσονυκτικὸν ἢ ἐναρκτηρίου ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (ι'), τὰ εἰρηνικά, καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι».

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ στίχου «Δόξα τῇ ἀγία ἀναστάσει σου, Κύριε», καὶ ὁ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου «Ὑπεραγία Θεοτόκε»· εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ᾠδῆς καταβασία ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» (γ'), «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς», μικρὰ συναπτή καὶ ἡ οἰκεία ἐκφώνησις· μετὰ τὴν γ' ᾠδὴν, τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα χῦμα καὶ ψάλλεται τὸ μεσῳδιον κάθισμα τῆς Θεοτόκου «Τὴν ἀέναον κρήνην»· μετὰ τὴν ζ' ᾠδὴν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου, τὸ μηνολόγιον, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου, «Ἀνάστασιν Χριστοῦ» (γ'), «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» (γ')· ἡ ζ' καὶ ἡ η' ᾠδὴ τῶν κανόνων.

Θ' ΩΔΗ. Εἶτα ἡ θ' ᾠδὴ τοῦ Πάσχα εἰς 4 μεγαλυνάρια (ἄνευ Δόξα, Καὶ νῦν) καὶ ἡ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου «Ὑπεραγία Θεοτόκε» (εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν)· ἡ καταβασία «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη» γ' καὶ «Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς» ἄπαξ, μικρὰ συναπτή μετ' ἐκφωνήσεως «Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τοῦ Πάσχα «Σαρκὶ ὑπνώσας» καὶ τὸ τῆς Θεοτόκου.

«Λειτουργικῶν κενῶν συμπλήρωσις», Ἐκκλησία, ΝΗ', 1981, σελ. 408-410).

Χαίροις ἢ Ζωοδόχος Πηγῆ, ἢ ἀενάως ἀναβλύζουσα χάριτας, ἢ βρύσις τῶν ἰαμάτων, ἢ πᾶσαν νόσον ἰσχύν, ἀσθενῆ καὶ φαύλην ἀπελέγχουσα· τυφλῶν ἢ ἀνάβλεψις, καὶ λεπρῶν θεία κάθαρσις· σθένος ἀρρώστων, παρειμένων ἀνδρῶν σις, ἢ πηγάζουσα νοσημάτων πᾶν φάρμακον, ἅπασιν τοῖς προστρέχουσι πιστῶς τῷ τεμένει σου, μέγα κοινὸν ἰατροεῖον, ἄμμοθον δντως καὶ ἔτοιμον, Χριστοῦ μήτερ Λόγου, τοῦ πηγάζοντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, (ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον*») ἀναστάσιμα 4, τῆς Θεοτόκου 4 (τὰ δύο τελευταῖα μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων), καὶ τὰ στιχηρὰ «*Πάσχα ἱερόν*» (μετὰ τῶν οἰκείων στίχων), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*» μετὰ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρίς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» δεκάκις. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ «*Χριστὸς ἀνέστη*», «*Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον*», καὶ κοντάκια τὸ τῆς Θεοτόκου «*Ἐξ ἀκενάτου σου*» καὶ τὸ τοῦ Πάσχα «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». Ἀντὶ τρισαγίου, «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρασκευῆς διακαινησίμου, «*Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον*» (Πρξ. γ' 1-8)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ*» (Ἰω. β' 12-22).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου*». [Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε., εἰς τὰ δίπτυχα λέγεται τὸ μεγαλυνάριον «*Ἦδωρ τὸ ζώηρυτον*» (ζῆτει εἰς τὸ Πεντηκοστάριον).]

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Σῶμα Χριστοῦ*». Τὰ λοιπὰ ὡς ἐν πάσῃ τῇ διακαινησίμῳ ἐβδομάδι.

22. † Σάββατον τῆς διακαινησίμου. Θεοδώρου ὀσίου τοῦ Συκεώτου (†613). Ναθαναὴλ ἀποστόλου (α' αἰ.), Θεοχάρους καὶ Ἀποστόλου ὀσίων τῶν ἐν Ἄρτη, Νεάρχου μάρτυρος. Ἦχος πλ. δ'.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαββάτου διακαινησίμου, «*Κρατοῦντος τοῦ λαθέντος χωλοῦ*» (Πρξ. γ' 11-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ*» (Ἰω. γ' 22-33).

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ (Β' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. ΤΟΥ ΘΩΜΑ). «*Τὰ ἐγκαίρια τῆς (καθ' ἐβδομάδα ἀνακυκλουμένης) ἑορτῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως καὶ ἡ τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ σωτήριος ὁμολογία*». † Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ τροπαιοφόρου (†303). Ἑοθινὸν α'.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ· α) τῶν ἐκ Σαμοθράκης 5 νεομαρτύρων (†1836)· β) τῶν ἐν Ναούσῃ τιμωμένων νεομαρτύρων· γ) Νικίτα τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις ἀθλήσαντος.

Ἡ θ' τοῦ Πάσχα (ἐναρκτήριος ἀκολουθία).

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. «*Εὐλογητὸς ὁ Θεός*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρίς (ἅπαξ ἐκ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑπὸ τῶν χορῶν)· ὁ προοιμιακὸς ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν* (ὡς καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα), τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὸ ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», εἰς στίχους 10, τὰ 6 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ 4 πρῶτα στιχηρὰ τοῦ Μηναίου «*Ὁς γενναῖον ἐν μάρτυσι*» κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου «*Ἀξίως τοῦ ὀνόματος*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἐπέστης, Χριστέ*».

Εἰσοδός, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον «*Ὁ Κύριος ἐβασιλευσε*», καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς «*Ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος*» μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ μάρτυρος «*Τὸν νοερὸν ἀδάμαντα*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Φιλάνθρωπε μέγα καὶ ἀνεΐκαστον*».

«*Νῦν ἀπολύεις*» τρισάγιον (ὃ περ ἀπὸ σήμερον καὶ ἐφεξῆς λέγεται ἐν πάσαις ταῖς ἀκολουθίαις, μόνον δ' ἐν ἀρχῇ τῶν ἀκολουθιῶν ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ «*Χριστὸς ἀνέστη*», οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις σημείοις αὐτῶν), τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*», Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Ὁς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς*», Καὶ νῦν, πάλιν τὸ τῆς ἑορτῆς. Ἀπόλυσις «*Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστός...*»

Εἶδησις. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Τρίτης πρὸ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα εἰς τὴν ἐναρξιν πασῶν τῶν ἀκολουθιῶν, μετὰ τὸ «*Εὐλογητός*», ψάλλεται τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρίς, ἅπαξ ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑφ' ἐκάστου τῶν χορῶν· καὶ εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν καταλιμπάνεται τὸ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» καὶ ἄρχεται εὐθὺς ἡ ἀνάγνωσις τοῦ προοιμιακοῦ· εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου καὶ τῶν ὥρῶν παραλείπεται τὸ «*Ἅγιος ὁ Θεός*» καὶ λέγεται εὐθὺς Δόξα, Καὶ νῦν, «*Παναγία Τριάς*» καὶ τὰ λοιπὰ· εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ «*Εὐλογημένη*» καὶ τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» (τρὶς) εὐθὺς τὰ εἰρηνικὰ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ α' ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν δύο πρῶτα στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς ἐκ τοῦ Πεντηκοσταρίου «*Κύριε, τῇ ἀστέκτω*» καὶ «*Ἄψαι Θωμᾶ*», εἶτα τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς τοῦ Μηναίου μετὰ

τοῦ Δόξα αὐτῶν, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν τὸ τρίτον στιχηρὸν τῆς λιτῆς τῆς ἑορτῆς «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*»· τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἐξάψαλμος· εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἀπολυτικά ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ, εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν τὸ τοῦ Μηναίου «*Ἄνετειλεν ἰδοῦ*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἑορτῆς «*Τῷ φόβῳ τῶν Ἑβραίων*»· εἰς τὴν β΄ στιχολογίαν τὸ τοῦ Μηναίου «*Πόθῳ ζεοντι*», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ἐπέστης ἡ ζωὴ*»· εἶτα τὸ διὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα τοῦ Μηναίου «*Γεωργήσας ἐμμελῶς*», Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ἰδὼν μου τὴν πλευράν*» (εὐλογητάρια δὲν ψάλλονται χάριν τῆς δεσποτικῆς ἑορτῆς). Εὐθὺς οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου*»· προκείμενον «*Ἐπαίνει, Ἰερουσαλήμ, τὸν Κύριον*» (τρίς).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Ἄπασα ἡ ἀξίς τοῦ ἑωθινοῦ (α΄) Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται ἐντὸς τοῦ ἰ. βήματος, ὡς ὅλα τὰ ἑωθινά· ὁ ν΄ ψαλμὸς ψάλλεται, καὶ γίνεται ἡ συνήθης προσκόνησις τοῦ Εὐαγγελίου.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν εἰς 4, καὶ ὁ α΄ τοῦ Μηναίου ἄνευ εἰρμῶν εἰς 4· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν ἢ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς «*Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου*» καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ ἁγίου μετὰ τοῦ οἴκου χῦμα· μετὰ τὴν ζ΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς ἑορτῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς σήμερον ἑορτῆς, ἢ τοι ὁ εἰρμὸς «*Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα*» καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ 3 τροπάρια ἀνὰ μίαν «ἄνευ στίχου», εἶτα ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ α΄ κανόνος τοῦ Μηναίου εἰς 4 μετὰ στίχου «*Ἄγιε τοῦ Θεοῦ*» (εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια Δόξα, Καὶ νῦν), καὶ ἐν τέλει ὁ εἰρμὸς «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «*Ἅγιος Κύριος*» μετὰ τοῦ «*Ἦψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν*» κ.λπ., τῆς ἑορτῆς «*Ἐμῶν μελῶν χειρὶ σου*»

ἄπαξ, τοῦ Μηναιίου «*Ἐαρ ἡμῖν ἐξέλαμψε*» καὶ τὸ ἕτερον τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον ἔαρ μυρίζει*» ἄπαξ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, εἰς στίχους 6 (ἢ τοι ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον*»), ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 «*Μετὰ τὴν ἐκ τάφου σου φρικτὴν*» κ.λπ. καὶ τοῦ ἁγίου ἕτερα 3 «*Δεῦτε τὴν πανέορτον*» κ.λπ., Δόξα, τοῦ Μηναιίου «*Ἀνέτειλε τὸ ἔαρ*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ*». Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. «*Εὐλογημένη*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» τρίς, καὶ τὰ εἰρηνικά. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἀλλ' εὐθὺς τὸ) ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*», τοῦ ἁγίου «*Ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς*», καὶ εὐθὺς κοντάκιον «*Εἰ καὶ ἐν τάφῳ*». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον τῆς 23ης Ἀπριλίου (βλ. εἰς τὸν Πραξαπόστολον): Ἀπόστολος: τοῦ μάρτυρος, Σαβ. δ' ἐβδ. Πρξ., «*Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν ὁ Ἡρώδης*» (Πρξ. ιβ' 1-11): ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (ἤχ. πλ. δ'): Εὐαγγέλιον: Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, θ' ἑωθινόν, «*Ὁδσῆς ὀψίας*» (Ἰω. κ' 19-31).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς «*Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα*».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον· αἶνει τὸν Θεόν σου, Σιών· ἀλληλούια*». Ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς*, τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἄπαξ: «*Πληρωθήτω*», «*Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου*». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

24. Δευτέρα. Ἐλισάβετ ὀσίας. Τῶν νεομαρτύρων Δούκα ἐκ Μυτιλήνης (†1564) καὶ Νικολάου ἐν Μαγνησίᾳ (†1776).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. β' ἐβδ. Πράξεων (Πρξ. γ' 19-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. β' ἐβδ. Ἰωάννου (Ἰω. β' 1-11).

Διατάξεις καθημερινῶν Πεντηκοσταρίων

1. *Ἀπὸ σήμερον αἱ καθ' ἡμέραν ἀκολουθίαι τελοῦνται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου, συμπάλλονται δὲ καὶ αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Μηναιίου, πλην Κυριακῆς καὶ ἑορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου. (Περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀκολουθιῶν, βλ. εἶδησιν μετὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.)*

2. Από σήμεραν μέχρι τῆς Τρίτης τοῦ τυφλοῦ ἐν καθημερινῇ (ἐκτός δηλονότι Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου), ἐάν τύχη ἑορταζόμενος ἄγιος, μετὰ τὰ δοξαστικά τοῦ Μηναίου, Καί νῦν ψάλλονται τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἑόρτια ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς, καί οὐχί τὸ «Ἀναστάσεως ἡμέρα», καθὼς καί τὰ ἀπολυτικά, τὰ ἐξαποστειλάρια καί τὰ κοντάκια τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς, καί οὐχί τὰ τοῦ Πάσχα (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §33· καί 23 Ἀπριλίου, ὑπόσημ. 4).

3. Εἰς τὸν ὄρθρον τῶν καθημερινῶν μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, μετὰ τὰ καθίσματα (ἢ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου, εἰ ἔστι), λέγεται τὸ «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενου» καί εἶτα ὁ ν' ψαλμός. Τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς, καί οὐχί ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα (ἀπὸ αὔριον ἕως τοῦ Σαββάτου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ Θωμᾶ)· στιχολογοῦμεν δὲ καί τὸ «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον» ἐπισυνάπτοντες εἰς ἕκαστον στίχον τὸν εἰρμὸν «Τὴν τιμιωτέραν». Ἐάν προβλέπονται καταβασίαι, ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα», πλὴν τῆς περιόδου τῆς Μεσοπεντηκοστῆς καί πλὴν Κυριακῆς Δευτέρας καί Τρίτης τοῦ τυφλοῦ.

4. Τὰ ἀντίφωνα τοῦ Πάσχα καί τὸ εἰσοδικὸν «Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε» εἰθίσται νῦν νὰ ψάλλωνται ἀπαράλλακτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν μέχρι τῆς ἀποδόσεως· καί τοι τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντιπάσχα διατάττουσιν ἑναρξιν τῶν τυπικῶν καί μακαρισμῶν, καί ἀντὶ εἰσοδικοῦ ὀρίζουσι τὸ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν» (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37).

5. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἰσοδὸν, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον ψάλλεται τὸ τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς· (μέχρι τοῦ ἐπομένου Σαββάτου ψάλλεται τὸ κοντάκιον τοῦ Θωμᾶ «Τῆ φιλοπράγμονι δεξιᾷ»).

6. Ἀπὸ σήμεραν εἰς τὰς λειτουργίας τῶν καθημερινῶν μετὰ τὸ «Ἐξαιρέτως» ἐπανέρχεται ψαλλόμενον τὸ «Ἄξιον ἔστί», ἐκτός ἂν ὀρίξῃ ἄλλως τὸ Τυπικόν.

7. Ἐπίσης μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα ἀντὶ τοῦ εἶδομεν τὸ φῶς ψάλλεται εἰς πάσας τὰς θ. λειτουργίας τὸ «Χριστὸς ἀνέστη», εἰς ἀπάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις λέγεται «Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...», ἀντὶ δὲ τοῦ Δι' εὐχῶν –καί' ἐπικρατήσαν ἐν Ἑλλάδι ἔθος– ὁ ὕμνος «Χριστὸς ἀνέστη» (Σύστημα Τυπικοῦ, σελ. 659, ὑπόσημ. 1305).

25. Τρίτη. † Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καί εὐαγγελιστοῦ (α' αἰ.).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»· κοντάκιον «Τῆ φιλοπράγμονι δεξιᾷ».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ ἡ α΄ στάσις τοῦ «*Μακάριος ἀνὴρ*».

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ*», τὰ 6 προσόμοια τοῦ Μηναιίου, Δόξα, τὸ ἐν συνεχείᾳ ἰδιόμελον «*Σοῦ ἐξεχύθη χάρις*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Τῶν μαθητῶν διαταζόντων*» (Δευτέρα τοῦ Θωμᾶ ἑσπέρας, εἰς τὰ κεκραγάρια).

ΕἰΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναιίου «*Ὁ Μάρκε θεόσοφε*» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, «*Δεῦτε τῆς οὐρανόμουσταγωγίας*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Μετὰ τὴν ἔγερσίν σου*» (Δευτέρα τοῦ Θωμᾶ ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «*Ἀπόστολε ἅγιε*», Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» ἀπολυτικά «*Ἀπόστολε ἅγιε*», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος*».

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ τῆς ἡμέρας τοῦ Πεντηκοσταρίου κατὰ σειράν. «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι*» καὶ ὁ ν΄ ψαλμὸς χϋμα.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τῆς προλαβούσης Κυριακῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν, καὶ ὁ τοῦ Μηναιίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «*Τῆ φιλοπράγμονι δεξιᾷ*», εἶτα ψάλλονται τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ ἁγίου ὡς ἐν τῷ Μηναιίῳ, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι τῆς ἑορτῆς, ἦχος α΄, πρὸς «*Τοῦ λίθου σφραγισθέντος*»·

Τῷ φόβῳ τῶν Ἑβραίων κεκρυμμένων τῶν μαθητῶν | καὶ ἐν τῇ Σιών συνηγμένων | εἰσηλθες πρὸς αὐτούς, ἀγαθέ, | καὶ ἔσσης κεκλεισμένων τῶν θυρῶν | ἐν μέσῳ αὐτῶν χαροποιὸς | καὶ ὑπέδειξας αὐτοῖς τὰς χεῖρας | καὶ τῆς ἀχράντου σου πλευρὰς τοὺς μῶλωπας | λέγων τῷ ἀπιστοῦντι μαθητῇ· | Φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ ἔρευνα | ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι | ὁ διὰ σὲ παθητός.

Ἄφ' ε΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου «*Αἰγύπτου φωστήρ ὁ φαεινός*» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τὸ ἐν τοῖς ἑσπερίοις ἰδιόμελον «*Σοῦ ἐξεχύθη χάρις*», Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἐπιστάς*» (Τρίτη τοῦ Θωμᾶ πρῶί, εἰς τοὺς αἴνους). Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος*», «*Ἀπόστολε ἅγιε*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «*Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ*». Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Ἀπριλίου 25, «*Ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα*» (Α΄ Πέτ. ε΄ 6-14)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τετάρτης ιε΄ ἔβδ. Ματθαίου [κατὰ τὸ Μηναῖον], «*Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ἀποστέλλειν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ δύο δύο*» (Μρ. ζ΄ 7-13). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν ᾠήν*»· εἰς τὴν μετὰ τὴν κοινωνίαν εὐλόγησιν «*Χριστὸς ἀνέστη*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

26. Τετάρτη. Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειᾶς ἱερομάρτ. (†332), Γλαφύρας καὶ Ἰούστας ὁσίων (†322).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἔβδ. Πράξεων (Πρξ. δ΄ 13-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἔβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ε΄ 17-24).

27. Πέμπτη. Συμεῶν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, ἱερομάρτυρος (†107).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. β΄ ἔβδ. Πράξεων (Πρξ. δ΄ 23-31).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. β΄ ἔβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ε΄ 24-30).

28. Παρασκευή. Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἑννέα μαρτύρων (γ΄ αἰ.), Μέμνονος ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. β΄ ἔβδ. Πράξεων (Πρξ. ε΄ 1-11).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. β΄ ἔβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ε΄ 30-ς 2).

29. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Θωμᾶ». Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου ἀποστόλων ἐκ τῶν 70· Κερκύρας μάρτυρος. Ἰωάννου μητροπολίτου Θηβῶν (ιβ΄ αἰ.).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος*»· κοντάκιον «*Τῇ φιλοπράγματι δεξιᾷ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «*Ἐύλογητὸς ὁ Θεός*», «*Χριστὸς ἀνέστη*» (τρὶς), ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*) καὶ τὰ εἰρηνικά. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 3 «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*», καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, «*Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*», Καὶ νῦν, «*Τὴν παγκόσμιον δόξαν*». Εἰσόδος, «*Φῶς Ἰλαρόν*», προκείμενον «*Ὁ Θεός, ἀντιλήπτωρ μου εἶ*». Τὰ ἀναστάσιμα ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Φιλάνθρωπε, μέγα καὶ ἀνεΐκαστον*». Τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*» (τρὶς).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτικίον τῆς ἑορτῆς (τρὶς)· καθίσματα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ «*Ἀνάστασιν Χριστοῦ*», ὁ ν' χῦμα. Κανόνες, τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ) καὶ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῳδιον καθίσμα τοῦ Μηναίου, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Ἰδὼν μου τὴν πλευράν*» (δρα Κυριακῆ Ἑωμᾶ πρωί)· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς) καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι, οἱ εἰρμοὶ «*Ἀναστάσεως ἡμέρα*»· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμωτέραν*) ἢ θ' ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ εἰρμὸς «*[Ὁ ἄγγελος ἐβόα...] Φωτίζου, φωτίζου*». Ἐξαποστειλάρια, τὰ δύο τῆς ἑορτῆς ἀνὰ μίαν. Εἰς τοὺς αἰνους, εἰς στίχους 6 (ἢ τοὶ ἀπὸ τοῦ στίχου «*Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον*»), στιχηρὰ ἀναστάσιμα 3 καὶ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 (ἃ ζῆτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν) «*Μετὰ τὴν ἐκ τάφου σου*» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «*Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ*», δοξολογία μεγάλη, «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ «*Χριστὸς ἀνέστη*» ἀλλ' εὐθὺς τὰ) ἀπολυτικά «*Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος*», καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Τῆ φιλοπράγμονι δεξιᾷ*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἑωμᾶ (διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς)· Απόστολος τῆς ἡμέρας, Σαβ. β' ἐβδ. Πράξ. (Πρξ. ε' 21-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. β' ἐβδ. Ἰω. (Ἰω. ε' 14-27). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τῆς ἑορτῆς «*Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα*». Κοινωνικὸν «*Ἐπαινεί, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον, αἶνει τὸν Θεόν σου, Σιών· ἀλληλουΐα*»· ἀντὶ τοῦ *Εἰδομεν...* τὸ τροπάριον «*Χριστὸς ἀνέστη*».

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Τῶν ἁγίων μυροφόρων γυναικῶν, ἐτι δὲ Ἰωσήφ τοῦ ἐξ Ἀριμαθαίας καὶ τοῦ νυκτερινοῦ μαθητοῦ Νικοδήμου». Ἰακώβου ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (†44). Κλήμεντος ὁσίου, Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας. Ἀργυρῆς νεομάρτυρος (†1725). ἤχος β', ἑωθινὸν δ' (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§16-18).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ: α') πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκη διαλαμπάντων ἁγίων· β') Δημητρίου νεομάρτυρος ἐκ Χώρας Τριφυλίας (14 Ἀπριλίου)· γ') Ἠλία νεομάρτυρος τοῦ Ἀρδούνη (†1685)· δ') Σεραφεὶμ ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεχωρίου (4 Δεκεμβρίου), ἐν Καρδίτῃ· ε') τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν ἐν Μανδαμάδῳ Μηθύμνης ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἱ. ναοῦ τοῦ προσκυνήματος.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»· κοντάκιον «Τῇ φιλοπράγματι».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. «Ἐύλογητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς, ὁ προοιμακὸς (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*) καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ 10 ἑσπέρια, Δόξα, «Αἱ μυροφόροι γυναῖκες», Καὶ νῦν, «Παρήλθεν ἡ σκιά». Ἀπόστιχα τὸ ἀναστάσιμον «Ἡ ἀνάστασις σου, Χριστέ σωτήρ» καὶ τὰ «Πάσχα ἱερόν», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον». Τρισάγιον, ἀπολυτίκια «Ὅτε κατήλθες», Δόξα, «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ», Καὶ νῦν, «Ταῖς μυροφόροις».

Σημείωσις. Ἀπολυτίκιον τοῦ σήμερον συννεορταζομένου ἁγίου Νικοδήμου, ψαλλόμενον, εἰ δόξοι τῷ προεστῶτι ἤχος δ', πρὸς «Κανόνα πίστεως». «Χριστὸν τὸν Κύριον ἐν νυκτὶ ἐπεσκέψατο· ἀναγέννησιν ἄνωθεν ἐκδίδαχθεις ἐμάθητευσεν, ὡς κεκρυμμένος ἀπόστολος· εὐθαρσῶς διεφάνει πρὸς φαρισαίους καὶ γραμματεῖς, τὸν σωτήρα δῖόντα· ὃν νεκρὸν καθεῖλεν ἐκ τοῦ σταυροῦ, μύρα τῇ ταφῇ ἐνεγκῶν, Νικόδημος ὁ ἔνθερμος».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἔστί», τρισάγιον κ.λπ., «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Τὰ καθίσματα τοῦ Πεντηκοσταρίου, καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων, καταλμπανομένου τοῦ κανόνος τῶν μυροφόρων· μετὰ τὴν γ΄ ῥόδην τὰ δύο μεσφῶδια καθίσματα τῶν μυροφόρων· μετὰ τὴν ζ΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν μυροφόρων, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ τοῦ Πάσχα· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ῥόδης τῆς Θεοτόκου, ἢ θ΄ ῥόδη τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοτοκίων καὶ τῶν μεγαλυναρίων ψαλλομένων ὡς ἐξῆς·

Μεγάλνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Μεγάλνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῆμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὡ θείας, ὦ φίλης...»

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ἕδης ἐσκυλεύθη. «Ὡ Πάσχα τὸ μέγα...»

Δόξα. Μεγάλνον, ψυχὴ μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Συμφώνως, παρθένε...»

Καὶ νῦν. Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε, χαῖρε, εὐλογημένη, χαῖρε, δεδοξασμένη, σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Εὐφραίνου, ἀγάλλου...»

Εἶτα «Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ· ἀγνή παρθένε, χαῖρε καὶ ἄλιν ἐρῶ, χαῖρε· ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου.»

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, «Ἅγιος Κύριος» μετὰ τοῦ «Ἵψοῦτε Κύριον» κ.λπ., τὸ τοῦ Πάσχα «Σαρκὶ ὑπνώσας» καὶ τῶν μυροφόρων ἀνὰ μίαν.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 στιχηρὰ «Πάσχα ἱερὸν» κ.λπ. μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, «Μετὰ μύρων», Καὶ νῦν, «Ἀναστάσεως ἡμέρα» μετὰ τοῦ «Χριστὸς ἀνέστη» ἑπαξ. Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. «Εὐλογημένη», «Χριστὸς ἀνέστη» τρίς. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ Εἰσοδὸν (δὲν ψάλλεται ἄλιν τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἀλλ' εὐθύς τὰ) ἀπολυτικά «Ὅτε κατήλθες», «Ὁ εδοχίμων

Ἰωσήφ», «Ταῖς μυροφόροις» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς γ' Πράξεων, «Πληθονόντων τῶν μαθητῶν» (Πρξ. ζ' 1-7): Εὐαγγέλιον: τῶν μυροφόρων, «Ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας» (Μρ. ιε' 43-ις' 8).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως τὸ «Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου». Κοινωνικὸν «Σῶμα Χριστοῦ»: ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» ἅπαξ.

